

Valsts bērnu tiesību
aizsardzības inspekcija

Rokasgrāmata bāriņtiesām

5. sējums

Rīga, 2023

5.sējuma nodaļas

Detalizēts 5.sējuma satura rādītājs

1. Par bāriņtiesu darba kvalitātes uzlabošanu un pašvērtējuma veikšanu bāriņtiesās
2. Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas plānotās pārbaudes bāriņtiesās 2022.gadā un biežāk konstatētās nepilnības bāriņtiesu darbībā
3. Apliecības sociālo garantiju nodrošināšanai (turpmāk - apliecība) iesniegšanas kārtība
4. Institūciju informēšana par bāriņtiesas pieņemtajiem lēmumiem
5. Metodiskie ieteikumi Ministru kabineta 2017. gada 20. jūnija noteikumos Nr.352 "Noteikumi par oficiālās statistikas veidlapas paraugu bāriņtiesas darbības jomā un veidlapas aizpildīšanas un iesniegšanas kārtību" noteiktās oficiālās statistikas veidlapas "Bāriņtiesas pārskats par darbu 20 . gadā" aizpildīšanai

Piektā sējuma satura rādītājs

1. Par bāriņtiesu darba kvalitātes uzlabošanu un pašvērtējuma veikšanu bāriņtiesās	6
1.1. Metodiskie ieteikumi	6
1.2. Pašvērtējuma veidlapu paraugi.....	10
1.2.1. Lieta par audžuģimenes statusa piešķiršanu	10
1.2.2. Specializētā audžuģimenes statusa piešķiršanas kārtība	16
1.2.3. Par bērna ievietošanu audžuģimenē vai specializētajā audžuģimenē bērnam ar smagiem funkcionāliem traucējumiem	20
1.2.4. Par bērna ievietošanu krīzes audžuģimenē	27
1.2.5. Par aizbildnības nodibināšanu	32
1.2.6. Par bērna ievietošanu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā	39
1.2.7. Aizgādības lieta	45
1.2.8. Adopcijas lieta. Adoptējamā bērna pirmsadopcijas un pēcadopcijas aprūpe un uzraudzība	48
1.2.9. Par aizgādības tiesību pārtraukšanu un pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošanu vai prasības iesniegšanu tiesā aizgādības tiesību atņemšanai.....	52
1.2.10. Par aizgādības tiesību pārtraukšanu un pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošanu vai prasības iesniegšanu tiesā aizgādības tiesību atņemšanai, ja lieta uzsākta ar vienpersonisko lēmumu par aizgādības tiesību pārtraukšanu vecākam.....	58
1.2.11. Par vecāka aprūpē esoša bērna nodošanu citas personas aprūpē Latvijā uz laiku, kas ilgāks par trim mēnešiem, vai uz laiku ārvalstī	64
1.2.12. Par viesģimenes statusa piešķiršanu	67
2. Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas plānotās pārbaudes bāriņtiesās 2022.gadā un biežāk konstatētās nepilnības bāriņtiesu darbībā	70
2.1. Adopcijas lietas.....	72
2.1.1. Aizbildnībā un audžuģimenē esoša bērna adopcija	72
2.1.2. Pēcadopcijas uzraudzība.....	73
2.1.3. Ziņu sniegšana Labklājības ministrijai par adoptējamu bērnu	74
2.2. Ārpusģimenes aprūpes lietas	75
2.2.1. Rakstiska pārskata par darbībām, kas veiktas, lai bērnam nodrošinātu piemērotu aprūpi pie aizbildņa vai audžuģimenē, sagatavošana ārpusģimenes aprūpes lietās	75
2.2.2. Ārpusģimenes aprūpē nodota bērna saskarsmes tiesība	77
2.2.3. Dzīves apstākļu pārbaūžu un bērna viedokļa noskaidrošanas nozīmīgums.....	79
2.2.4. Ārpusģimenes aprūpē nodoto bērnu un aizgādībā esošo personu mantisko interešu aizsardzība.....	80

2.2.5. Aizbildņa piemērotības izvērtēšana.....	82
2.2.6. Visbiežāk konstatētās nepilnības audžuģimeņu lietās	82
2.3. Lietas par bērnu ievietošanu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā	86
2.4. Lietas par aizgādības tiesību pārtraušanu un pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošanu	88
2.4.1. Riska novērtēšana.....	88
2.4.2. Bērna viedokļa noskaidrošanas nozīmīgums.....	88
2.4.3. Bāriņtiesas lēmuma pieņemšana gada laikā pēc aizgādības tiesību pārtraukšanas	89
2.4.4. Darbību secīgums.....	91
2.5. Aizgādības lietas.....	91
2.5.1. Aizgādības uzraudzība	91
2.5.2. Aizgādībā esošas personas viedokļa noskaidrošana, pirms aizgādņa iecelšanas	93
2.5.3. Aizgādņa pienākumu, tiesību un atbildības izskaidrošana	93
3. Apliecības sociālo garantiju nodrošināšanai (turpmāk - apliecība) izsniegšanas kārtība..	94
3.1. Apliecības izsniegšanas kārtība	94
3.2. Apliecības pieprasījuma paraugs	98
3.3. Par apliecību sociālo garantiju nodrošināšanai izmantošanu sabiedriskā transporta braukšanas maksas atvieglojumiem.....	99
4. Institūciju informēšana par bāriņtiesas pieņemtajiem lēmumiem	102
4.1. Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (turpmāk - VSAA) informēšana	102
4.2. Uzturlīdzekļu garantiju fonda (turpmāk - UGF) informēšana	104
4.3. Datu iekļaušana Fizisko personu reģistrā.....	104
4.4. Sociālā dienesta informēšana	105
4.5. Labklājības ministrijas informēšana	105
4.6. Informācijas ievietošana Audžuģimeņu informācijas sistēmā un nepilngadīgo personu atbalsta informācijas sistēmā	106
5. Metodiskie ieteikumi Ministru kabineta 2017. gada 20. jūnija noteikumos Nr.352 "Noteikumi par oficiālās statistikas veidlapas paraugu bāriņtiesas darbības jomā un veidlapas aizpildīšanas un iesniegšanas kārtību" noteiktās oficiālās statistikas veidlapas "Bāriņtiesas pārskats par darbu 20____. gadā" aizpildīšanai	107
5.1. Ģimenes, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un par kurām bāriņtiesa pārskata gadā informējusi pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju	107

5.2. Bērna aizgādības tiesību pārtraukšana un pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošana vecākiem	108
5.3. Bērna aizgādības tiesību atņemšana un atjaunošana vecākiem	113
5.4. Ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu skaits pārskata gada 31.decembrī	114
5.5. Aizbildņa piekrišana bērna adopcijai	117
5.6. Adoptējamo bērnu skaits	117
5.7. Bērni, par kuriem bāriņtiesa pārskata gadā pieņēmusi lēmumu par ārpusģimenes (audžuģimene, aizbildnība, ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija) aprūpi.....	119
5.8. Bērnu turpmākā aprūpe pēc aprūpes audžuģimenē un aizbildņa ģimenē izbeigšanas	121
5.9. Pārskats par aizbildnību	122
5.10. Bāriņtiesas atļauja ārpusģimenes aprūpē esošam bērnam uzturēties pie vecākiem vai brāļiem, māsām, vecvecākiem un personām, ar kurām bērns ilgu laiku dzīvojis nedalītā saimniecībā	127
5.11. Pārskats par vecāku aprūpē un ārpusģimenes aprūpē esoša bērna nodošanu citas personas aprūpē Latvijā un ārvalstīs	128
5.12. Pārskats par audžuģimeņu lietām.....	131
5.13. Pārskats par adopcijas lietām	133
5.14. Pārskats par aizgādību	137
5.15. Pārskats par nepilngadīgas personas bez pavadības (trešās valsts valstspiederīgie vai bezvalstnieki) lietām.....	140
5.16. Pārskats par citām bāriņtiesā izskatītajām lietām un pieņemtajiem lēmumiem pārskata gadā	143
5.17. Ziņas par bāriņtiesas lēmumu un faktiskās rīcības pārsūdzēšanu pārskata gadā .	146

1. Par bāriņtiesu darba kvalitātes uzlabošanu un pašvērtējuma veikšanu bāriņtiesās

(pirmreizēji publicēta 04.09.2019., informācija aktualizēta 23.03.2023.)

1.1. Metodiskie ieteikumi

Bāriņtiesu darba kvalitātes uzraudzība, proti, tās atbilstības normatīvo aktu prasībām izvērtēšana un metodisko ieteikumu sniegšana bāriņtiesu darba uzlabošanai arvien ir bijusi viena no Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas (turpmāk – VBTAI) darbības pamatfunkcijām.

VBTAI, realizējot Ministru kabineta 2021. gada 7. septembra noteikumu Nr.611 „Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas nolikums” 2.2.1. apakšpunktā noteikto funkciju īstenot bāriņtiesu darba uzraudzību un metodisko palīdzību (izņemot uzdevumus, kas noteikti Bāriņtiesu likuma VII un VIII nodaļā), atbilstoši kompetencei katru gadu veic dažādu kategoriju lietu pārbaudes bāriņtiesās, gada ietvaros pārbaudot dažādu kategoriju bāriņtiesu lietu.

Vienlaikus svarīgi izprast, ka galvenais bāriņtiesas darba kvalitātes uzraudzības mērķis ir panākt, lai bāriņtiesa prioritāri nodrošinātu bērnu un aizgādībā esošu personu tiesību un tiesisko interešu aizsardzību, vienlaikus savā darbībā ievērojot labas pārvaldības principu, proti, darbojoties normatīvajos aktos noteikto pilnvaru apjomā, esot tiesiskai un uzticamai, kā arī nodrošinot pretimnākošu un cieņpilnu attieksmi pret privātpersonu¹.

VBTAI veiktās plānotās pārbaudes bāriņtiesām sniedz ieskatu par aktuālākajām nepilnībām bāriņtiesas darbā un kalpo kā pamatinstruments turpmākai pašas bāriņtiesas savas darbības izvērtēšanai un pilnveidošanai (bāriņtiesas darba pašnovērtējums). Bāriņtiesai pārbaudes noslēgumā tiek nodots viens pārbaudes akta eksemplārs, kā arī kontroļlapas, kurās ir atspoguļotas normatīvo aktu pamatprasības katrā pārbaudāmajā bāriņtiesu lietu kategorijā. Bāriņtiesai ir iespējams, ņemot par paraugu VBTAI plānotās pārbaudes kontroļlapas, pēc pašiniciatīvas veikt arī citu lietu pārbaudi un analīzi, jo VBTAI plānotajā pārbaudē pārbauda atsevišķas lietas izlases kārtībā.

Analizējot pārbaudīto aktos fiksētos trūkumus un nepilnības, VBTAI secinājusi, ka bāriņtiesas savā darbībā ne vienmēr pilnvērtīgi un atbilstošā kvalitātē veic normatīvajos aktos noteiktos pasākumus bērnu personisko interešu un tiesību aizsardzībai, turklāt atsevišķos gadījumos vienus un tos pašus trūkumus pieļauj sistemātiski, t.sk., neievērojot jau iepriekš līdzīgās situācijās sniegtos VBTAI metodiskos ieteikumus. Vienlaikus konstatēts, ka saņemot VBTAI norādījumus un ieteikumus konkrētā lietā, kas VBTAI izskatīta pamatojoties uz privātpersonu sūdzību par bāriņtiesu darbu, bāriņtiesas priekšsēdētājs ne vienmēr ar šo informāciju iepazīstina visus bāriņtiesas darbiniekus, kā arī neanalizē iespējamās kļūdas citās, līdzīga rakstura, lietās.

Vienlaikus VBTAI atzinīgi vērtē tās bāriņtiesas, kuras apzinīgi veic pienākumu izpildi, nodrošina normatīvo aktu ievērošanu, kā arī meklē risinājumus un veidus, kā nodrošināt bērnu vislabāko interešu aizsardzību, tajā skaitā aktualizējot dažādus jautājumus gan normatīvajos aktos, gan praktiskās darbībās. VBTAI novērtē to bāriņtiesu darbinieku ieguldīto darbu, kuri gan

---

¹ [Laba pārvaldība. Latvijas Republikas Tiesībsargs](#)

nodrošina atbilstošu kvalitāti “tekošo” darbu izpildei, gan pakāpeniski pārbauda iespējamās nepilnības iepriekšējos gados uzsāktām lietām.

Lai nodrošinātu kvalitatīvu bāriņtiesas darbību un sekmētu pilnvērtīgu bērnu tiesību un interešu aizsardzības nodrošināšanu, VBTAI aicina bāriņtiesas īstenot dažādas aktivitātes iestādes darba kvalitātes uzlabošanai kopumā, kā vienu no pasākumiem ieviešot **bāriņtiesā iekšējo kvalitātes kontroles sistēmu**.

Ņemot vērā, ka Latvijā bāriņtiesas ir būtiski atšķirīgas gan pēc iestādes struktūras, darbinieku skaita, lietu skaita utt., VBTAI aicina katras bāriņtiesas priekšsēdētāju izvērtēt optimālāko variantu kādā veidā nodrošināt iestādes pašvērtējuma veikšanu.

Izveidojot iekšējo kvalitātes kontroles sistēmu, ir būtiski bāriņtiesas priekšsēdētājam **izvirzīt skaidru kvalitātes kontroles mērķi, tā sasniegšanai veicamos uzdevumus, termiņus un nozīmēt atbildīgās personas kontroles veikšanai**.

1. Veids, kā veicama bāriņtiesas darbības kvalitātes paškontrolē.

Lai bāriņtiesām atvieglotu šādas kvalitātes procesu kontroles sistēmas ieviešanu, VBTAI ir izstrādājusi speciālas pašvērtējuma veidlapas (skat. [1.2. Pašvērtējuma veidlapu paraugi](#)), kurās atbilstoši konkrētas kategorijas lietai jau norādītas bāriņtiesas veicamās darbības, kas izriet no normatīvo aktu prasībām.

Pašvērtējuma veidlapas ievietotas VBTAI interneta vietnē (*Bāriņtiesas* → *Metodiskie ieteikumi* → [Par bāriņtiesu iekšējās kvalitātes kontroles sistēmu](#)), kur tās iespējams lejupielādēt Word formātā.

VBTAI vērš uzmanību, ka veidlapās norādītās bāriņtiesai veicamās darbības nav pilnīgas un absolūtas tādā ziņā, ka tās neiekļauj visu iestādei veicamo darbību spektru konkrētā lietā, kas atkarīgs no katras lietas specifiskajiem apstākļiem, vienlaikus šāda veidlapas aizpildīšana ļauj pārskatāmi sekot līdzi lietas risināšanas gaitai un nepieļaut būtiskus trūkumus, kuru dēļ var tikt ievērojami apdraudēta bērna tiesību un interešu nodrošināšana.

Veicot lietas paškontroli, bāriņtiesas priekšsēdētāja norīkots darbinieks vērtē konkrētas lietas materiālus, izdarot nepieciešamās atzīmes attiecīgajā pašnovērtējuma veidlapā, t.i., atzīmē, vai lietā ir dokuments, kas apstiprina konkrētu darbību veikšanu, kurā lietas lapaspusē tas atrodas, kā arī sniedz citu būtisku informāciju papildus ailē, vērtējot darbības būtību.

Piemērs

Nr.p.k.	Bāriņtiesas veicamās darbības	Darbības veiktas	Lietas lappuses Nr., kur atrodas minētā informācija	Cita informācija
1.	Pievienots lēmums par aizgādības tiesību pārtraukšanu vienam vai abiem vecākiem.	ir ☒ ; nav ☐ Lēmuma datums, Nr. 12.12.2020. Nr.1-6/345	6.lpp.	-

Nr.p.k.	Bāriņtiesas veicamās darbības	Darbības veiktas	Lietas lappuses Nr., kur atrodas minētā informācija	Cita informācija
9.	Riska novērtēšana veikta: 9.1.pirms lēmuma pieņemšanas par iespējamo aizgādības tiesību pārtraukšanu; 9.2.pirms lēmuma pieņemšanas par iespējamo aizgādības tiesību atjaunošanu.	ir ☐; nav X Riska novērtēšanas datums_____ ir X; nav ☐ Riska novērtēšanas datums 05.05.2021.- 01.06.2021.		<i>Lietā nav dokumentu, kas apliecinātu, ka bāriņtiesa veikusi riska novērtējumu pirms aizgādības tiesību pārtraukšanas.</i> <i>Riska novērtējums pirms aizgādības tiesību atjaunošanas nav veikts pilnvērtīgi, nav vērtēti riski katram bērnam atsevišķi. Riska novērtējumā iekļautajai informācijai lietā nav pamatojuma (piemēram, norādīts, ka personai ir resurss pie sadaļas "Atkarību izraisīto vielu lietošana ....", lai gan lietā ir informācija par pārmērīgu alkohola lietošanu, t.sk., administratīvā soda protokoli.</i>

Darbinieki paškontroles veidlapas aizpilda sev ērtā veidā – vai nu izdrukājot un pildot rakstveidā, vai pildot datorrakstā. Darbinieks, kurš veic lietas paškontroli, paraksta veidlapu (vai nu fiziski vai ar elektronisko parakstu visu aizpildīto veidlapu kopumu), tādējādi apliecinot, ka bāriņtiesas iekšējās kontroles veidlapa aizpildīta pamatojoties uz lietā faktiski esošiem dokumentiem.

1. Pārbaudāmo lietu apjoms un regularitāte

Bāriņtiesas priekšsēdētājam, analizējot lietu skaitu un kategorijas, kā arī ņemot vērā sūdzības vai VBTAI un Latvijas Republikas Tiesībsarga pārbaudīto rezultātus, jāizvērtē, kurās lietu kategorijās un kādā apmērā būtiski veikt paškontroli. Piemēram, ja tiek secināts, ka būtiskākās problēmas ir attiecībā uz normatīvo aktu prasību ievērošanu lietās par bērna aizgādības tiesību pārtraukšanu un atjaunošanu, kontrole būtu nepieciešama primāri lietās, kurās vēl nav bijis

tiesas spriedums par aizgādības tiesību atņemšanu, vai kur lieta tiek gatavota aizgādības tiesību iespējamai atjaunošanai. Iespējams, ka bāriņtiesai konstatētas nepilnības attiecībā uz audžuģimeņu statusa pienācīgu izvērtēšanu un bāriņtiesas pārziņā ir daudz audžuģimeņu lietu – tad paškontrole varētu tikt primāri veikta lietās par audžuģimenes statusa piešķiršanu.

Vienlaikus uzsverams, ka ir būtiski, lai Bāriņtiesas priekšsēdētājs pārzinātu visas aktīvo lietu kategorijas un regulāri būtu pārliecinājies par pamatprasību ievērošanu visās lietās.

VBTAI ieskatā, bāriņtiesai nepieciešams paškontroli veikt ar **noteiktu regularitāti**, it īpaši situācijās, kad notikušas normatīvo aktu izmaiņas.

2. Kas veic bāriņtiesas paškontroli

Attiecībā uz personu vai personām, kuras varētu veikt lietu pašvērtējumu, VBTAI saskata vairākus variantus:

Pirmkārt, lietas paškontroli var veikt **darbinieks, kas ar konkrēto lietu strādā** (sagatavo izskatīšanai bāriņtiesas sēdē, veic pārrunas ar lietas dalībniekiem, tajā skaitā bērnu, pieprasa un saņem jautājuma izlemšanai nepieciešamo informāciju u.c.). Šajā gadījumā lietas paškontrole var būt palīdzīga konkrētajam darbiniekam sava darba kvalitātes nodrošināšanai. Būtiskākais risks ir tas, ka darbiniekam, kurš pats veidojis lietu, var pietrūkt “skata no malas”, zināms objektivitātes trūkums – piemēram, nepamanīta var palikt iztrūkstoša informācija lietā, kura lietā netiek atspoguļota, bet darbinieks to zina, jo ieguvis darba procesā kā mutisku informāciju un nav noformējis rakstiskā pārskatā par saņemto informāciju.

Otrkārt, lietas paškontroli var veikt **bāriņtiesas priekšsēdētājs**, kurš atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam vada, organizē un atbild par iestādes darbu. Šajā gadījumā lietu paškontrole var dod patiesu priekšstatu par darba kvalitāti iestādē kopumā, kā arī dot iestādes vadītājam priekšstatu par katra konkrētā bāriņtiesas locekļa zināšanu kopumu un kompetenci.

Treškārt, bāriņtiesas priekšsēdētājs kā iestādes vadītājs var **norīkot konkrētu bāriņtiesas locekli**, kas būtu pilnvarots veikt lietu paškontroli noteiktā termiņā un sagatavot pārskatu par tās rezultātiem.

Nododot lietu pārbaudes veikšanai citam bāriņtiesas loceklim, nevis lietas veidotājam, tiek nodrošināts, ka lieta tiek pārbaudīta “no neitrāla skatupunkta”, turklāt tiek paplašinātas arī pārbaudes veicēja zināšanas un izpratne par tām lietu kategorijām, ar kurām, iespējams, konkrētais bāriņtiesas darbinieks ikdienā nestrādā. Īpaši nozīmīgi tas ir bāriņtiesās, kur bāriņtiesu locekļiem kompetences sadalītas darbam konkrētās lietu kategorijās, savukārt lēmumu pieņemšanā piedalās visi bāriņtiesas locekļi. Pēc lietas paškontroles veikšanas bāriņtiesu loceklim būtu daudz pilnīgāka izpratne par lemjamā jautājuma būtību.

3. Paškontroles rezultātu analīze

Būtiski, lai bāriņtiesas paškontroles procesā tiktu sasniegts izvirzītais mērķis – nodrošināts, ka bāriņtiesa ir pārliecinājusies par savas darbības atbilstību normatīvo aktu prasībām, konstatējusi un novērsusi iespējamās kļūdas, turklāt tiek nodrošināts, ka paškontrole nav formāla veidlapu aizpilde, bet sniedz izpratni par nepieciešamajām darbībām konkrētas kategorijas lietās arī turpmāk. Vienlaikus svarīgi, lai paškontroles rezultāti tiktu pārrunāti un analizēti visu bāriņtiesas darbinieku starpā (piemēram, rīkojot darbinieku sapulci), tādējādi pilnveidojot bāriņtiesas locekļu zināšanas, nodrošinot to izpratni par katras kategorijas lietās nepieciešamajiem dokumentiem un darbību kopumu.

1.2. Pašvērtējuma veidlapu paraugi

Saite VEIDLAPU lejupielādei Word formātā

1.2.1. Lieta par audžuģimenes statusa piešķiršanu

Bāriņtiesas iekšējās kontroles VEIDLAPA

Lieta Nr. _____ (personas/laulāto vārds, uzvārds)

Lieta par audžuģimenes statusa piešķiršanu

Lietas pārbaude veikta 202__ .gada__ . _____

Nr. p.k.	Bāriņtiesas veicamās darbības	Darbības veiktas	Lietas lappuses nr., kur atrodas minētā informācija	Cita informācija
1.	Lietai pievienots laulāto (personas) iesniegums.	ir ☐ ; nav ☐ Iesnieguma reģistrācijas datums _____		

Iesniegumam jābūt noformētam atbilstoši Ministru kabineta 2018. gada 26. jūnija noteikumu Nr. 354 "Audžuģimenes noteikumi" 1. pielikumam un tajā jābūt ietvertai visai iesnieguma paraugā norādītajai informācijai

Bāriņtiesa nepieciešamības gadījumā ir precizējusi informāciju. Piemēram, ja narkologs sniedzis informāciju, ka persona agrāk ārstējusies saistībā ar pārmērīgu alkohola lietošanu, noskaidrots ārsta un personas viedoklis par pašreizējo situāciju

2.	Lietai pievienoti dokumenti par laulāto (personas) veselības stāvokli: 2.1. <u>atzinums</u> no psihiatra par personas psihisko stāvokli;	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		X

5.	Pievienots lēmums par laulāto (personas) atzīšanu par piemērotiem audžuģimenes pienākumu veikšanai.	ir ☐ ; nav ☐ Lēmuma datums, Nr. _____		
6.	Lietai pievienots dokuments, kas apliecina, ka laulātie (persona) informēti par pienākumu noslēgt vienošanos ar ārpusģimenes aprūpes atbalsta centru par atbalsta saņemšanu un iespēju veikt brīvprātīgo darbu bērnu aprūpes iestādē.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		
7.	Pievienota informācija no potenciālās audžuģimenes izvēlēta ārpusģimenes aprūpes atbalsta centra par noslēgto vienošanos ar laulātajiem (personu) par psihologa atzinuma saņemšanu par laulāto (personas) piemērotību audžuģimenes statusa iegūšanai, laulāto (personas) raksturojuma sagatavošanu, kā arī mācību un psihosociālā atbalsta nodrošināšanu	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		

Bāriņtiesa ir vērtējusi ārpusģimenes aprūpes atbalsta centra sniegto informāciju un nepieciešamības gadījumā pieprasījusi papildus informāciju.

8.	Saņemta un lietai pievienota informācija no ārpusģimenes aprūpes atbalsta centra: 8.1. psihologa atzinums par laulāto (personas) piemērotību audžuģimenes statusa iegūšanai;	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums, Nr. _____		X

Bāriņtiesa ir pārliecinājusies, ka atzinums atbilst Psihologu likuma 13. pantā noteiktajām prasībām, kā arī atzinumu sniedzis psihologs, kurš atbilst minētā likuma 3. pantā noteiktajām prasībām

	8.2. laulāto (personas) raksturojums;	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums, Nr. _____		

	8.3. informācija par mācību programmas apguvi.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums, Nr. _____		

Informācija sevī ietver apliecinājumu gan par teorētisko zināšanu apguvi, gan prakses daļu.

9.	Mēneša laikā no apliecinājuma par mācību programmas apguvi saņemšanas, veiktas pārrunas ar laulātajiem (personu), lai konstatētu laulāto (personas) gribu un gatavību iegūt audžuģimenes statusu.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		

Sarunas protokolā fiksēta informācija par laulāto/personas motivāciju, iegūtajām atziņām pēc mācību procesa, viņu gaidām un bažām saistībā ar audžuģimenes statusa iegūšanu. Ja audžuģimenes statusu vēlas iegūt laulātie, sarunas protokolā atspoguļots abu personu viedoklis.

10.	Pievienots lēmuma noraksts par audžuģimenes statusa piešķiršanu.	ir ☐ ; nav ☐ Lēmuma datums, Nr. _____		
11.	11.1. Lēmuma noraksts 10 darbdienu laikā izsniegts audžuģimenei;	ir ☐ ; nav ☐ Datums, kad izsniegts/nosūtīts _____		
	11.2. Informācija ievadīta Audžuģimeņu informācijas sistēmā;	ir ☐ ; nav ☐		
	11.3. Par pieņemto lēmumu informēts ārpusģimenes aprūpes atbalsta centrs.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums, Nr. _____		

Izvērtējums sniedz vispusīgu un objektīvu informāciju par audžuģimenes darbību, tās resursiem, iespējamajām vajadzībām (piemēram, papildus apmācības). Izvērtējumā bāriņtiesa sniedz vērtējumu par to, kā audžuģimene veikusi pienākumus, vai nepieciešams dot norādes vai ieteikumus turpmākās audžuģimenes darbības nodrošināšanai. Ja bāriņtiesa izvērtējumā konstatējusi iespējamus riskus pilnvērtīgai audžuģimenes pienākumu pildīšanai, lietā ir informācija par norādītajiem uzdevumiem audžuģimenei un to izpildi. Ir izsekojams, kā bāriņtiesa, veicot audžuģimenes ikgada izvērtējumu, ir sadarbojusies ar audžuģimenes ārpusģimenes aprūpes atbalsta centru (informācijas apmaiņa, starpprofesionāļu tikšanās apraksts u.tml.).

12.	Pievienoti dokumenti, kas apliecina, ka bāriņtiesa ne retāk kā reizi gadā, sadarbībā ar ārpusģimenes aprūpes atbalsta centru izvērtējusi laulāto vai personas piemērotību audžuģimenes pienākumu veikšanai: 12.1. izvērtētas ģimenes locekļu savstarpējās attiecības;	Informācija norādāma par 3 gadu periodu ir ☐; nav ☐ Dokumenta datums _____		
	12.2. izvērtētas spējas pienācīgi aprūpēt bērnus;	ir ☐; nav ☐ Dokumenta datums _____		
	12.3. pārbaudīti audžuģimenes dzīves apstākļi.	ir ☐; nav ☐ Dokumenta datums _____		

13.	Lietā ir informācija, ka audžuģimene katru gadu apmeklējusi atbalsta centra nodrošinātos izglītojošos kursus vismaz astoņu akadēmisko stundu apjomā.	Informācija norādāma par 3 gadu periodu ir ☐; nav ☐ Dokumenta datums _____		

Atbilstoši Ministru kabineta 2018. gada 26. jūnija noteikumu Nr. 354 "Audžuģimenes noteikumi" 21. punktā noteiktajam.

14.	Lēmums par bērna ievietošanu audžuģimenē un/vai uzturēšanās izbeigšanu tajā pievienots.	ir ☐; nav ☐ Lēmuma datums, Nr. _____		
15.	Lietai ir pievienots un aizpildīts dokumentu saraksts, uzziņas lapa.	ir ☐; nav ☐		
16.	Audžuģimeņu informācijas sistēmā pievienota informācija par audžuģimenes atbalsta centru.	ir ☐; nav ☐		

Lietas pārbaudi veica: _____
(amats, vārds uzvārds*)

*Apliecinu, ka bāriņtiesas iekšējās kontroles veidlapa aizpildīta, pamatojoties uz lietā faktiski esošiem dokumentiem.

1.2.2. Specializētā audžuģimenes statusa piešķiršanas kārtība

Bāriņtiesas iekšējās kontroles

VEIDLAPA

Lieta Nr. _____

(personas/laulāto vārds, uzvārds)

Specializētā audžuģimenes statusa piešķiršanas kārtība (*dokumentu kopums, kas tiek pievienots attiecīgajai audžuģimenes lietai*)

Pārbaude veikta 202__ .gada__ . _____

Nr. p.k.	Bāriņtiesas veicamās darbības	Darbības veiktas	Lietas lappuses nr., kur atrodas minētā informācija	Cita informācija
1.	Lietai pievienots laulāto (personas) iesniegums, kurā norādīta vēlamā specializācija.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		
	1.1. Krīzes audžuģimene;	☐		
	1.2. Audžuģimene bērnam ar smagiem funkcionāliem traucējumiem.	☐		
2.	Lietai pievienoti audžuģimenes pieredzi apliecinoši dokumenti atbilstoši izvēlētajai specializācijai.	ir ☐ ; nav ☐		

Ja audžuģimene vēlas specializēties par krīzes audžuģimeni, tā iesniedz apliecinājumu par vismaz 3 gadu pieredzi bērnu aprūpē audžuģimenē. Ja audžuģimene vēlas specializēties par audžuģimeni bērnam ar smagiem funkcionāliem traucējumiem, tā iesniedz apliecinājumu, ka vienam no laulātajiem (personai) ir vismaz 12 mēnešus ilga personīgā vai profesionālā pieredze darbā ar bērniem ar smagiem funkcionāliem traucējumiem. Piemēram, darba līgums un amata apraksts, kur ietverti profesionālie pienākumi nepastarpinātā darbā ar bērniem ar smagiem funkcionāliem traucējumiem aprūpē, uzraudzībā; lēmums par invaliditātes noteikšanu bioloģiskam bērnam ar smagiem funkcionāliem traucējumiem; izziņa par brīvprātīgā darba veikšanu bērnu aprūpes iestādē ar bērniem ar smagiem funkcionāliem traucējumiem u.c.

3.	Sadarbībā ar ārpusģimenes aprūpes atbalsta centru izvērtēta audžuģimenes: 3.1. audžuģimenes motivācija specializācijas iegūšanai.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		

Pārrunās ar audžuģimeni noskaidrots, vai audžuģimene ir izpratusi izvēlētās specializācijas mērķi un izvirzītās prasības (piemēram, krīzes audžuģimenes gadījumā būt sasniedzamai jebkurā diennakts laikā, izprot apstākļus, kas saistīti gan ar bērna piedzīvoto traumu ģimenē, gan ar šķiršanu no ģimenes kā tādu un tai ir piemītošas kompetences drošas vides organizēšanā šādos gadījumos). Vai audžuģimene, kura vēlas aprūpēt bērnu ar smagiem funkcionāliem traucējumiem izprot bērnu ar smagu funkcionālo traucējumu aprūpes aspektus, kā arī apzinās piesaistāmos resursus u.tml.

	3.2. sadzīves apstākļu piemērotība izvēlētajai specializācijai;	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		

Pievienots dzīves apstākļu pārbaudes akts, kurā īpaša vērība veltīta sadzīves apstākļu, dzīvesvietas fiziskās vides raksturojumam, lai izprastu, vai ģimenes dzīvesvietā nodrošināmi atbilstoši apstākļi izvēlētās audžuģimenes specializācijas īstenošanai.

	3.3. iespēja nodrošināt vides, mobilitātes un rehabilitācijas pakalpojumu pieejamību;	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		

It īpaši nozīmīgi tas ir attiecībā uz audžuģimenēm, kuras specializēsies darbam bērniem ar smagiem funkcionāliem traucējumiem. Bāriņtiesai jāpārlicinās, ka audžuģimene ir objektīvi un realitātei atbilstoši izvērtējusi nokļūšanas iespējas pie speciālistiem, iespējas rehabilitācijas pakalpojumu saņemšanai.

	3.4. darbības pieredze atbilstoši specializācijai;	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		

	3.5. zināšanas un prasmes bērna aprūpē.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		

Izvērtējums iekļauj ne tikai faktoloģisku uzskaitījumu, cik ilgi bijis audžuģimenes statuss, cik bērnus audžuģimene līdzšinējā periodā uzņēmusi, bet arī informāciju, kas liecina, ka audžuģimenei tiešām piemīt zināšanas un prasmes, t.sk., vai bijušas kādas problēmsituācijas attiecībā uz audžuģimenē ievietotajiem bērniem un kā audžuģimene tās risinājusi.

4.	Pievienots lēmums par audžuģimenes atzīšanu par piemērotiem specializētās audžuģimenes pienākumu veikšanai.	ir ☐ ; nav ☐ Lēmuma datums un Nr. _____		
5.	Pievienota informācija no audžuģimenes izvēlēta ārpusģimenes aprūpes atbalsta centra par noslēgto vienošanos ar audžuģimeni par psihologa atzinuma saņemšanu par audžuģimenes piemērotību specializētās audžuģimenes statusa iegūšanai attiecīgajā specializācijā, audžuģimenes raksturojuma sagatavošanu, mācību un psihosociālā atbalsta nodrošināšanu.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums un Nr. _____		
6.	Saņemta un lietai pievienota informācija no ārpusģimenes aprūpes atbalsta centra: 6.1. psihologa atzinums par audžuģimenes piemērotību konkrētās specializācijas iegūšanai;	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		

Bāriņtiesa ir pārliecinājusies, ka atzinums atbilst Psihologu likuma 13. pantā noteiktajām prasībām, kā arī atzinumu sniedzis psihologs, kurš atbilst minētā likuma 3. pantā noteiktajām prasībām. Psihologa atzinums sniedz bāriņtiesai nepieciešamo informāciju, lai vērtētu laulāto/personas atbilstību tieši izvēlētajai audžuģimenes specializācijai.

	6.2. audžuģimenes raksturojums;	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		

	6.3. informācija par mācību programmas apguvi.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		
7.	Mēneša laikā no mācību programmas apguves, piesaistot ārpusģimenes aprūpes atbalsta centru, veiktas pārrunas ar audžuģimeni, lai konstatētu audžuģimenes gribu un gatavību iegūt specializētās audžuģimenes statusu attiecīgajā specializācijā.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		

No sarunu protokola gūstama pārliecība, ka bāriņtiesa noskaidrojusi laulāto/personas motivāciju, izpratni par specializētās audžuģimenes pienākumu veikšanu, apmācību procesā gūtās atziņas. Ja specializētās audžuģimenes statusu vēlas iegūt laulātie, sarunas protokolā atspoguļots abu personu viedoklis.

8.	Pievienots lēmums par specializētās audžuģimenes statusa piešķiršanu.	ir ☐ ; nav ☐ Lēmuma datums, Nr. _____		
9.	9.1. Lēmuma noraksts 10 darbdienu laikā izsniegts audžuģimenei;	ir ☐ ; nav ☐ Datums, kad izsniegts/nosūtīts _____		
	9.2. Informācija ievadīta Audžuģimeņu informācijas sistēmā;	ir ☐ ; nav ☐		
	9.3. Par pieņemto lēmumu informēts ārpusģimenes aprūpes atbalsta centrs.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums, Nr. _____		
10.	Lēmums par bērna ievietošanu specializētajā audžuģimenē un/vai uzturēšanās izbeigšanu tajā pievienots.	ir ☐ ; nav ☐ Lēmuma datums, Nr. _____		

Lietas pārbaudi veica: _____
(amats, vārds uzvārds*)

*Apliecinu, ka bāriņtiesas iekšējās kontroles veidlapa aizpildīta, pamatojoties uz lietā faktiski esošiem dokumentiem.

1.2.3. Par bērna ievietošanu audžuģimenē vai specializētajā audžuģimenē bērnam ar smagiem funkcionāliem traucējumiem

Bāriņtiesas iekšējās kontroles VEIDLAPA

Lietas Nr. _____ (bērna vārds, uzvārds)

Par bērna ievietošanu audžuģimenē vai specializētajā audžuģimenē bērnam ar smagiem funkcionāliem traucējumiem

Lietas pārbaude veikta 202_.gada__.

Nr. p.k.	Bāriņtiesas veicamās darbības	Darbības veiktas	Lietas lappuses nr., kur atrodas minētā informācija	Cita informācija
1.	Pievienots lēmums par audžuģimenes vai specializētās audžuģimenes statusa piešķiršanu.	ir ☐ ; nav ☐ Lēmuma datums, Nr. _____		
2.	Pirms bērna ievietošanas audžuģimenē vai specializētajā audžuģimenē, <u>audžuģimenei un ārpusģimenes aprūpes atbalsta centram</u> sniegta rakstiska informācija par: 2.1. bērna emocionālo stāvokli,	ir ☐ ; nav ☐		

Vai bāriņtiesas sniegtā informācija ir pilnīga, vispusīga (piemēram, vai sniegta informācija par bērna izglītības īpašajām vajadzībām). Īpaša vērība veltāma tam, vai sniegta informācija par saskarsmes kārtību ar bērna vecākiem un citām tuvām personām, izskaidrojot audžuģimenei tās tiesības un pienākumus saskarsmes realizācijai.

2.2. apstākļiem, kas jāņem vērā, lai audžuģimene varētu pienācīgi bērnu aprūpēt,	ir ☐ ; nav ☐		

	2.3. par saskarsmes kārtību ar bērna vecākiem, brāļiem (pusbrāļiem), māsām (pusmāsām) un citiem radniekiem vai bērnam tuvām personām.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums un Nr. _____		
3.	Pievienoti dokumenti, kas apliecina, ka audžuģimene vai specializētā audžuģimene, pirms lēmuma par bērna ņemšanu aprūpē un uzraudzībā pieņemšanas, ir personīgi iepazinusies ar bērnu.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		

Bāriņtiesa sniedz vērtējumu, cik reizes potenciālā audžuģimene ir ciemojusies pie bērna, vai ar bērnu iepazinusies visi audžuģimenes locekļi, vai ir informācija par to, kā noritēja tikšanās, kādas bija bērna un audžuģimenes saskarsmes grūtības.

4.	Pirms bērna ievietošanas audžuģimenē noskaidrots bērna viedoklis un/vai veiktas pārrunas ar bērnu par iespējamo uzturēšanos šajā ģimenē.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		

Bāriņtiesa vērtē, vai bērna viedoklis noskaidrots formāli vai pēc būtības. Sarunu protokolā fiksēts, vai bērnam izskaidroti iespējamie ārpusģimenes aprūpes veidi un iespēja tikt ievietotam konkrētajā audžuģimenē, vai sniegta pietiekama informācija par potenciālo audžuģimenei (dzīvesvietas atrašanās, par audžuģimenē jau ievietotajiem bērniem, u.c. būtiska informācija)? Bērna viedoklis ir noskaidrots viņam ierastos vai drošos apstākļos. Bērnam izskaidrots sarunas mērķis, izskaidrotas viņa tiesības.

5.	Lietai pievienots Ministru kabineta 2006. gada 19. decembra noteikumu Nr. 1037 "Bāriņtiesas darbības noteikumi" 81. ² punktā noteiktais pārskats par darbībām, kas veiktas, lai bērnam nodrošinātu piemērotu aprūpi pie aizbildņa vai audžuģimenē.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		

Bāriņtiesa izmantojusi VBTAI izstrādāto pārskata paraugu, kas pieejams Rokasgrāmatas bāriņtiesām 2.sējuma 1.2. apakšpunktā: <https://www.bti.gov.lv/lv/rokasgramata-barintiesam>. Pārskatā fiksētas ziņas par bērnu, tā individuālajām vajadzībām un informācija pa bāriņtiesas apzinātajiem potenciālajiem aizbildņiem un audžuģimenēm, norādot datumu, kad informācija iegūta.

6.	Ievietojot bērnu audžuģimenē vai specializētajā audžuģimenē bērnam ar smagiem funkcionāliem traucējumiem, bāriņtiesa izsniegusi :			
	6.1. bērna dzimšanas apliecību;	ir ☐ ; nav ☐		
	6.2. tās rīcībā esošo informāciju par bērna veselības stāvokli un ģimenes ārstu (ja tāds ir);	ir ☐ ; nav ☐		
	6.3. bērna personisko mantu (ja tādas ir) sarakstu.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		
7.	Lietai pievienots dokumentārs apliecinājums, ka bāriņtiesa par bērna ievietošanu audžuģimenē vai specializētajā audžuģimenē vienas darbdienu laikā informējusi audžuģimenes vai specializētās audžuģimenes ārpusģimenes aprūpes atbalsta centru.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums, Nr. _____		
8.	Pievienots lēmuma par bērna ievietošanu audžuģimenē vai specializētajā audžuģimenē noraksts.	ir ☐ ; nav ☐ Lēmuma datums, Nr. _____		
9.	Triju darbdienu laikā pēc lēmuma pieņemšanas rakstveidā paziņots VSAA nodaļai par lēmumu:			
	9.1. par bērna ievietošanu audžuģimenē vai specializētajā audžuģimenē;	ir ☐ ; nav ☐		
	9.2. par bērna uzturēšanās izbeigšanu audžuģimenē vai specializētajā audžuģimenē.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums, Nr. _____		

Informācija par bērna ievietošanu specializētajā audžuģimenē nosūtāma VSAA rakstveidā.

10.	Fiksētas ziņas par bērna vecākiem:			
	10.1.pievienots lēmuma par aizgādības tiesību pārtraukšanu noraksts;	ir ☐ ; nav ☐ Lēmuma datums, Nr. _____		

	10.2.pievienots tiesas sprieduma par aizgādības tiesību atņemšanu noraksts.	ir ☐ ; nav ☐ Sprieduma datums, Nr. _____		

Bāriņtiesa pēc psihofizioloģisko pārskatu saņemšanas izvērtējusi audžuģimenes sniegto pārskatu, tajā norādīto informāciju. Vai pārskats aizpildīts formāli, vai pēc būtības. Konstatējot nepilnības pārskata aizpildīšanā, bāriņtiesa sniegusi skaidrojumu audžuģimenei par pārskata aizpildīšanu vai informējusi ārpusģimenes aprūpes atbalsta centru par nepieciešamību pilnveidot audžuģimenes zināšanas par pārskata aizpildīšanu.

No lietas materiāliem ir pārbaudāms, vai un kā bāriņtiesa izmantojusi pārskatos sniegto informāciju, lai novērtētu bērna attīstību dinamikā, kā arī audžuģimenes ieguldījumu bērna spēju, prasmju un talantu veicināšanā un attīstībā. Bāriņtiesa, aizstāvot bērna tiesības un tiesiskās intereses, ir reaģējusi uz pārskatā sniegto informāciju par bērna grūtībām (uzvedības sarežģījumiem, veselības problemātiku, saskarsmes jautājumiem u.c.) iesaistoties un pārliecinoties par to, kāda veida atbalstu un palīdzību bērnam audžuģimene nodrošinājusi, lai identificētās grūtības mazinātu un novērstu.

11.	Sastādīts un lietai pievienots bērna psihofizioloģiskās attīstības pārskats:	Informācija norādāma par 3 gadu periodu ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta saņemšanas datums _____		
	11.1. piecu darbdienu laikā pēc bērna uzņemšanas audžuģimenē vai specializētajā audžuģimenē;	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta saņemšanas datums _____		
	11.2. ik pēc sešiem mēnešiem;	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta saņemšanas datums _____		
	11.3. piecu darbdienu laikā pēc uzturēšanās beigām audžuģimenē vai specializētajā audžuģimenē.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta saņemšanas datums _____		

Bāriņtiesa lietojusi VBTAI izstrādāto pārbaudes akta paraugu (<https://www.bti.gov.lv/lv/izstradatas-barintiesas-darba-izmantojamas-veidlapas>), vai bāriņtiesas izstrādāto pārbaudes aktu, kurš satur VBTAI paraugā norādīto pamatinformāciju. No lietas materiāliem ir gūstama pārliecība, ka bāriņtiesa novērtējusi pārbaudes gaitā iegūto informāciju un nepieciešamības gadījumā veikusi darbības bērna vislabāko interešu aizsardzībai (piemēram, secinot, ka netiek nodrošināta bērna saskarsme ar brāļiem/māsām, izstrādājusi saskarsmes kārtību un pārliecinājusies, ka audžuģimene nodrošina tās realizāciju).

12.	Ne retāk kā reizi gadā, sadarbībā ar ārpusģimenes aprūpes atbalsta centru, pārbaudīti audžuģimenē vai specializētajā audžuģimenē ievietotā bērna dzīves apstākļi un sastādīts pārbaudes akts, kurā iekļauta šāda informācija: 12.1. bērna viedoklis par dzīves apstākļiem audžuģimenē;	Informācija norādāma par 3 gadu periodu ir ☐; nav ☐ Dokumenta datums _____		

Bērna viedoklis ir noskaidrots pēc būtības, bērnam ierastos vai drošos apstākļos. Bērnam izskaidrots sarunas mērķis, izskaidrotas viņa tiesības.

	12.2. bērna viedoklis par attiecībām ar vecākiem un citiem radniekiem;	ir ☐; nav ☐ Dokumenta datums _____		
	12.3. audžuģimenes viedoklis par bērna aprūpi;	ir ☐; nav ☐ Dokumenta datums _____		
	12.4. nedalītā saimniecībā ar dzīvojošo personu viedoklis par attiecībām ar audžuģimenē ievietoto bērnu.	ir ☐; nav ☐ Dokumenta datums _____		

Īpaša vērība veltāma citu audžuģimenē dzīvojošo bērnu viedoklim

13.	Ne retāk kā reizi gadā bāriņtiesa pārliedzinājusies par audžuģimenē vai specializētajā audžuģimenē ievietotā bērna mantas sastāvu un stāvokli (<i>Ministru kabineta 2006. gada 19. decembra noteikumu Nr. 1037 "Bāriņtiesas darbības noteikumi" 82. punkts</i>).	Informācija norādāma par 3 gadu periodu ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		

Izvērsti skaidrojums: ir/nav nodrošināta; ar ko; iemesli, ja nav; veiktās darbības saskarsmes veicināšanai u.tml.

14.	Lietā ir informācija, kas apliecina, ka bērnam nodrošināta saskarsme ar bērna vecākiem, brāļiem (pusbrāļiem), māsām (pusmāsām) un citiem radniekiem vai bērnam tuvām personām, vai arī pamatojums, kādēļ saskarsme netiek nodrošināta.	ir ☐ ; nav ☐		X

No lietas materiāliem izsekojams, ar ko bērnam ir saskarsmes tiesība un ar ko bērns uztur personiskas un tiešas attiecības. Sniegts pamatojums, kādēļ atsevišķos gadījumos saskarsme netiek realizēta. No lietas materiāliem izsekojams, kādas darbības bāriņtiesa veikusi, lai veicinātu bērna saskarsmi ar bērna vecākiem, brāļiem (pusbrāļiem), māsām (pusmāsām) un citiem radniekiem vai bērnam tuvām personām.

15.	Bāriņtiesa, kura pieņēmusi lēmumu par bērna ievietošanu audžuģimenē, divu mēnešu laikā no dienas, kad bērns kļuvis adoptējams, noskaidrojusi, vai audžuģimene vēlas adoptēt audžuģimenē esošo bērnu, un, ja audžuģimene nav izteikusi vēlmi viņu adoptēt, nosūtījusi bērna uzskaites lapu Labklājības ministrijai.	ir ☐ ; nav ☐		
16.	Ne vēlāk kā triju darba dienu laikā ar lietu saistītā informācija ievadīta Nepilngadīgo personu atbalsta informācijas sistēmā (NPAIS).	ir ☐ ; nav ☐		
17.	Fizisko personu reģistrā iekļautas un aktualizētas ziņas par: 17.1. bērna ievietošanu audžuģimenē;	ir ☐ ; nav ☐		
	17.2. bērna izņemšanu no audžuģimenes;	ir ☐ ; nav ☐		

	17.3. bērna uzturēšanās izbeigšanu audžuģimenē.	ir ☐ ; nav ☐		
18.	Ja bērns ieguvis vispārējo pamatizglītību, bāriņtiesa sadarbībā ar audžuģimeni izvērtējusi bērna tālākās izglītības iespējas.	ir ☐ ; nav ☐		

Saskaņā ar Bāriņtiesu likuma 39. panta ceturtajā daļā noteikto

19.	Bāriņtiesa sešus mēnešus pirms bērna pilngadības sasniegšanas informējusi bērnu un pašvaldības sociālo dienestu par sociālo garantiju saņemšanu.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		
20.	Lietai ir pievienots un aizpildīts dokumentu saraksts, uzziņas lapa.	ir ☐ ; nav ☐		

Lietas pārbaudi veica: _____
(amats, vārds uzvārds*)

*Apliecinu, ka bāriņtiesas iekšējās kontroles veidlapa aizpildīta, pamatojoties uz lietā faktiski esošiem dokumentiem.

1.2.4. Par bērna ievietošanu krīzes audžuģimenē

Bāriņtiesas iekšējās kontroles VEIDLAPA

Lietas Nr. _____ (bērna vārds, uzvārds)

Par bērna ievietošanu krīzes audžuģimenē

Lietas pārbaude veikta 202_.gada__.

Nr. p.k.	Bāriņtiesas veicamās darbības	Darbības veiktas	Lietas lappuses nr., kur atrodas minētā informācija	Cita informācija
1.	Pievienots lēmums par krīzes audžuģimenes statusa piešķiršanu.	ir ☐ ; nav ☐ Lēmuma datums, Nr. _____		
2.	Ievieojot bērnu krīzes audžuģimenē, <u>tai un ārpusģimenes aprūpes atbalsta centram</u> sniegta informācija par apstākļiem, kādos bērns atradies, un cita svarīga informācija, kas jāņem vērā, lai krīzes audžuģimene varētu uzsākt bērna aprūpi.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		

Vai bāriņtiesas sniegtā informācija ir pilnīga, vispusīga (piemēram, vai sniegta informācija par bērna veselības stāvokli, izglītības vajadzībām). Īpaša vērība veltāma tam, vai sniegta informācija par saskarsmes kārtību ar bērna vecākiem un citām tuvām personām, izskaidrojot audžuģimenei tās tiesības un pienākumus saskarsmes realizācijai.

3.	Piecu darbdienu laikā pēc bērna ievietošanas krīzes audžuģimenē, <u>audžuģimenei un ārpusģimenes aprūpes atbalsta centram</u> sniegta rakstiska informācija par: 3.1.bērna emocionālo stāvokli,	ir ☐ ; nav ☐		
	3.2.apstākļiem, kas jāņem vērā, lai audžuģimene varētu pienācīgi bērnu aprūpēt,	ir ☐ ; nav ☐		

	3.3.par saskarsmes kārtību ar bērna vecākiem, brāļiem (pusbrāļiem), māsām (pusmāsām) un citiem radniekiem vai bērnam tuvām personām.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums, Nr. _____		
4.	Piecu darbdienu laikā pēc bērna ievietošanas krīzes audžuģimenē bāriņtiesa izsniegusi : 4.1. bērna dzimšanas apliecību;	ir ☐ ; nav ☐		
	4.2. tās rīcībā esošo informāciju par bērna veselības stāvokli un ģimenes ārstu (ja tāds ir);	ir ☐ ; nav ☐		
	4.3. bērna personisko mantu (ja tādas ir) sarakstu.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		
5.	Pievienots lēmuma par bērna ievietošanu krīzes audžuģimenē noraksts.	ir ☐ ; nav ☐ Lēmuma datums, Nr. _____		
6.	Triju darbdienu laikā pēc lēmuma pieņemšanas rakstveidā paziņots VSAA nodaļai par lēmumu: 6.1.par bērna ievietošanu krīzes audžuģimenē;	ir ☐ ; nav ☐		
	6.2. par bērna uzturēšanās pagarināšanu krīzes audžuģimenē;	ir ☐ ; nav ☐		
	6.3.par bērna uzturēšanās izbeigšanu krīzes audžuģimenē.	ir ☐ ; nav ☐		
7.	Fiksētas ziņas par bērna vecākiem: 7.1.pievienots lēmuma par aizgādības tiesību pārtraukšanu noraksts;	ir ☐ ; nav ☐ Lēmuma datums, Nr. _____		

	7.2.pievienots tiesas sprieduma par aizgādības tiesību atņemšanu noraksts.	ir ☐ ; nav ☐ Sprieduma datums, Nr. _____		

Bāriņtiesa pēc psihofizioloģisko pārskatu saņemšanas izvērtējusi audžuģimenes sniegto pārskatu, tajā norādīto informāciju. Vai pārskats aizpildīts formāli, vai pēc būtības. Konstatējot nepilnības pārskata aizpildīšanā, bāriņtiesa sniegusi skaidrojumu audžuģimenei par pārskata aizpildīšanu vai informējusi ārpusģimenes aprūpes atbalsta centru par nepieciešamību pilnveidot audžuģimenes zināšanas par pārskata aizpildīšanu.

No lietas materiāliem ir pārbaudāms, vai un kā bāriņtiesa izmantojusi pārskatos sniegto informāciju, lai novērtētu bērna attīstību dinamikā, kā arī audžuģimenes ieguldījumu bērna spēju, prasmju un talantu veicināšanā un attīstībā. Bāriņtiesa, aizstāvot bērna tiesības un tiesiskās intereses, ir reaģējusi uz pārskatā sniegto informāciju par bērna grūtībām (uzvedības sarežģījumiem, veselības problemātiku, saskarsmes jautājumiem u.c.) iesaistoties un pārliecinoties par to, kāda veida atbalstu un palīdzību bērnam audžuģimene nodrošinājusi, lai identificētās grūtības mazinātu un novērstu.

8.	Sastādīts un lietai pievienots bērna psihofizioloģiskās attīstības pārskats: 8.1. piecu darbdienu laikā pēc bērna uzņemšanas audžuģimenē (specializētajā audžuģimenē);	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta saņemšanas datums _____		
	8.2. ik pēc sešiem mēnešiem;	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta saņemšanas datums _____		
	8.3. piecu darbdienu laikā pēc uzturēšanās beigām audžuģimenē specializētajā audžuģimenē.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta saņemšanas datums _____		

Bāriņtiesa lietojusi VBTAI izstrādāto pārbaudes akta paraugu (<https://www.bti.gov.lv/lv/izstradatas-barintiesas-darba-izmantojamas-veidlapas>), vai bāriņtiesas izstrādāto pārbaudes aktu, kurš satur VBTAI paraugā norādīto pamatinformāciju.

No lietas materiāliem ir gūstama pārliecība, ka bāriņtiesa novērtējusi pārbaudes gaitā iegūto informāciju un nepieciešamības gadījumā veikusi darbības bērna vislabāko interešu aizsardzībai (piemēram, secinot, ka netiek nodrošināta bērna saskarsme ar brāļiem/māsām, izstrādājusi saskarsmes kārtību un pārliecinājusies, ka audžuģimene nodrošina tās realizāciju).

9.	Ņemot vērā bērna uzturēšanās ilgumu krīzes audžuģimenē, regulāri pārbaudīti krīzes audžuģimenē ievietotā bērna dzīves apstākļi un sastādīts pārbaudes akts, kurā iekļauta šāda informācija: 9.1. bērna viedoklis par dzīves apstākļiem audžuģimenē;	Informācija norādāma par visu periodu, kurā bērns atrodas krīzes audžuģimenē ir ☐; nav ☐		

Bērna viedoklis ir noskaidrots pēc būtības, bērnam ierastos vai drošos apstākļos. Bērnam izskaidrots sarunas mērķis, izskaidrotas viņa tiesības.

9.2. bērna viedoklis par attiecībām ar vecākiem un citiem radniekiem;	ir ☐; nav ☐		
9.3. audžuģimenes viedoklis par bērna aprūpi;	ir ☐; nav ☐		
9.4. nedalītā saimniecībā ar dzīvojošo personu viedoklis par attiecībām ar audžuģimenē ievietoto bērnu.	ir ☐; nav ☐ Dokumenta datums _____		

Bāriņtiesa sniedz vērtējumu par ārpusģimenes aprūpē nodotā bērna saskarsmes tiesības realizāciju.

Izvērsts skaidrojums: ir/nav nodrošināta; ar ko; iemesli, ja nav; veiktās darbības saskarsmes veicināšanai u.tml.

10.	Lietā ir informācija, kas apliecina, ka bērnam nodrošināta saskarsme ar bērna vecākiem, brāļiem (pusbrāļiem), māsām (pusmāsām) un citiem radniekiem vai bērnam tuvām personām, vai arī pamatojums, kādēļ saskarsme netiek nodrošināta	ir ☐ ; nav ☐		X

No lietas materiāliem izsekojams, ar ko bērnam ir saskarsmes tiesība un ar ko bērns uztur personiskas un tiešas attiecības. Sniegts pamatojums, kādēļ atsevišķos gadījumos saskarsme netiek realizēta. No lietas materiāliem izsekojams, kādas darbības bāriņtiesa veikusi, lai veicinātu bērna saskarsmi ar bērna vecākiem, brāļiem (pusbrāļiem), māsām (pusmāsām) un citiem radniekiem vai bērnam tuvām personām.

11.	Ne vēlāk kā triju darba dienu laikā ar lietu saistītā informācija ievadīta Nepilngadīgo personu atbalsta informācijas sistēmā (NPAIS).	ir ☐ ; nav ☐		
12.	Fizisko personu reģistrā iekļautas un aktualizētas ziņas par:			
	12.1. bērna ievietošanu audžuģimenē;	ir ☐ ; nav ☐		
	12.2. bērna izņemšanu no audžuģimenes;	ir ☐ ; nav ☐		
	12.3. bērna uzturēšanās izbeigšanu audžuģimenē.	ir ☐ ; nav ☐		
13.	Ja bērns ieguvis vispārējo pamatizglītību, bāriņtiesa sadarbībā ar audžuģimeni izvērtējusi bērna tālākās izglītības iespējas.	ir ☐ ; nav ☐		

Saskaņā ar Bāriņtiesu likuma 39. panta ceturtajā daļā noteikto

14.	Bāriņtiesa sešus mēnešus pirms bērna pilngadības sasniegšanas informējusi bērnu un pašvaldības sociālo dienestu par sociālo garantiju saņemšanu.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		
15.	Lietai ir pievienots un aizpildīts dokumentu saraksts, uzziņas lapa.	ir ☐ ; nav ☐		

Lietas pārbaudi veica: _____
(amats, vārds uzvārds*)

*Apliecinu, ka bāriņtiesas iekšējās kontroles veidlapa aizpildīta, pamatojoties uz lietā faktiski esošiem dokumentiem.

1.2.5. Par aizbildnības nodibināšanu

Bāriņtiesas iekšējās kontroles VEIDLAPA

Lietas Nr. _____ (bērna vārds, uzvārds)

Par aizbildnības nodibināšanu

Lietas pārbaude veikta 202__gada__.

Nr. p.k	Bāriņtiesas veicamās darbības	Darbības veiktas	Lietas lappuses nr., kur atrodas minētā informācija	Cita informācija

Izvērtējumam nepieciešamie dokumenti satur skaidru un pārskatāmu informāciju, kas sniedz objektīvas ziņas par personas motivāciju, savstarpējām attiecībām ģimenē un personas dzīves apstākļu raksturojumu. Ir iespējams gūt pārliecību par informācijas izvērtējumu kopsakarā ar potenciālā aizbildņa spējām pārstāvēt bērnu personiskajās un mantiskajās attiecībās.

1.	Izvērtēta personas atbilstība aizbildņa pienākumu pildīšanai, tajā skaitā: 1.1.motivācija kļūt par aizbildni;	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		
	1.2.ģimenes locekļu savstarpējās attiecības;	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		
	1.3.nodarbinātība;	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		

	1.4.dzīves apstākļi;	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		
	1.5.spēja pārstāvēt bērnu personiskajās un mantiskajās attiecībās.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		
2.	Lietai pievienoti dokumenti par personas veselības stāvokli: 2.1. izziņa no ģimenes ārsta, kura veselības aprūpē persona atradusies vismaz sešus mēnešus;	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		
	2.2. atzinums no psihiatra;	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		
	2.3. atzinums no narkologa.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		

Bāriņtiesa nepieciešamības gadījumā ir precizējusi informāciju. Piemēram, ja narkologs sniedzis informāciju, ka persona agrāk ārstējusies saistībā ar pārmērīgu alkohola lietošanu, noskaidrots ārsta un personas viedoklis par pašreizējo situāciju

3.	Saņemts attiecīgās personas dzīvesvietas bāriņtiesas atzinums par to, vai attiecīgajai personai ir aizbildņa pienākumu pildīšanai nepieciešamās spējas un īpašības.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums, Nr. _____		

4.	Lietai pievienots Ministru kabineta 2006. gada 19. decembra noteikumu Nr. 1037 "Bāriņtiesas darbības noteikumi" 81. ² punktā noteiktais pārskats par darbībām, kas veiktas, lai bērnam nodrošinātu piemērotu aprūpi pie aizbildņa vai audžuģimenē.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		

Bāriņtiesa izmantojusi VBTAI izstrādāto pārskata paraugu, kas pieejams Rokasgrāmatas bāriņtiesām 2.sējuma 1.2. apakšpunktā: <https://www.bti.gov.lv/lv/rokasgramata-barintiesam>. Pārskatā fiksētas ziņas par bērnu, tā individuālajām vajadzībām un informācija pa bāriņtiesas apzinātajiem potenciālajiem aizbildņiem un audžuģimenēm, norādot datumu, kad informācija iegūta.

5.	Nodibinot bērnam aizbildnību, veiktas pārrunas ar bērnu un/vai noskaidrots bērna viedoklis, ja bērns savu viedokli spēj formulēt.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		

Bērna viedoklis ir noskaidrots pēc būtības, bērnam ierastos vai drošos apstākļos. Bērnam izskaidrots sarunas mērķis, izskaidrotas viņa tiesības.

6.	Lēmuma par aizbildnības nodibināšanu noraksts pievienots lietai.	ir ☐ ; nav ☐ Lēmuma datums, Nr. _____		
7.	Bāriņtiesa izskaidrojusi ieceltajam aizbildnim viņa pienākumus, tiesības un atbildību, un aizbildnis parakstījies , ka ir informēts par to.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		
8.	Mantas saraksts sastādīts un pievienots lietai.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		

Bāriņtiesa lietojusi VBTAI izstrādāto pārbaudes akta paraugu (<https://www.bti.gov.lv/lv/izstradatas-barintiesas-darba-izmantojamas-veidlapas>), vai bāriņtiesas izstrādāto pārbaudes aktu, kurš satur VBTAI paraugā norādīto pamatinformāciju.

No lietas materiāliem ir gūstama pārliecība, ka bāriņtiesa novērtējusi pārbaudes gaitā iegūto informāciju un nepieciešamības gadījumā veikusi darbības bērna vislabāko interešu aizsardzībai (piemēram, secinot, ka netiek nodrošināta bērna saskarsme ar brāļiem/māsām, izstrādājusi saskarsmes kārtību un pārliecinājusies, ka audžuģimene nodrošina tās realizāciju).

9.	Ne retāk kā reizi gadā pārbaudīti aizbildnībā esoša bērna dzīves apstākļi un sastādīts pārbaudes akts, kurā iekļauta šāda informācija: 9.1.aizbildnībā esošās personas viedoklis par dzīves apstākļiem; 9.2.aizbildnībā esošās personas viedoklis par attiecībām ar vecākiem un citiem radniekiem; 9.3.aizbildņa viedoklis par aizbildnības pārvaldību; 9.4.nedalītā saimniecībā ar aizbilstamo esošo viedoklis par attiecībām ar aizbilstamo. 9.5. Ne retāk kā reizi gadā bāriņtiesa pārliecinājusies par aizbildnībā nodotā bērna mantas sastāvu un stāvokli (<i>Ministru kabineta 2006. gada 19. decembra noteikumu Nr. 1037 "Bāriņtiesas darbības noteikumi" 82.punkts</i>).	Informācija norādāma par 3 gadu periodu ir ☐; nav ☐ ir ☐; nav ☐ ir ☐; nav ☐ ir ☐; nav ☐ Dokumenta datums _____ ir ☐; nav ☐ Dokumenta datums _____		
10.	Fiksētas ziņas par bērna vecākiem: 10.1.pievienots lēmuma par aizgādības tiesību pārtraukšanu noraksts; 10.2.pievienots tiesas sprieduma par aizgādības tiesību atņemšanu noraksts;	ir ☐; nav ☐ Lēmuma datums, Nr. _____ ir ☐; nav ☐ Sprieduma datums _____		

10.3. ziņas, kas apstiprina vecāka miršanas faktu, ja vecāks miris.	ir ☐ ; nav ☐		

Izvērstis skaidrojums: ir/nav nodrošināta; ar ko; iemesli, ja nav; veiktās darbības saskarsmes veicināšanai u.tml.

11.	Lietā ir informācija, kas apliecina, ka bērnam nodrošināta saskarsme ar bērna vecākiem, brāļiem (pusbrāļiem), māsām (pusmāsām) un citiem radniekiem vai bērnam tuvām personām, vai arī pamatojums, kādēļ saskarsme netiek nodrošināta	ir ☐ ; nav ☐		X

No lietas materiāliem izsekojams, ar ko bērnam ir saskarsmes tiesība un ar ko bērns uztur personiskas un tiešas attiecības. Sniegts pamatojums, kādēļ atsevišķos gadījumos saskarsme netiek realizēta. No lietas materiāliem izsekojams, kādas darbības bāriņtiesa veikusi, lai veicinātu bērna saskarsmi ar bērna vecākiem, brāļiem (pusbrāļiem), māsām (pusmāsām) un citiem radniekiem vai bērnam tuvām personām.

12.	Bāriņtiesa saņēmusi, pārbaudījusi un apstiprinājusi aizbildņa iesniegto ikgada norēķinu līdz katra gada 1. februārim.	Informācija norādāma par 3 gadu periodu ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta saņemšanas datums _____		
13.	Ikgada mantas apskates akts pievienots lietai.	Informācija norādāma par 3 gadu periodu ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		

14.	Atceļot aizbildni no pienākumu pildīšanas, veikta riska novērtēšana.	ir ☐ ; nav ☐ Riska novērtēšana veikta _____		

Riska novērtēšana veikta atbilstoši Ministru kabineta 2006. gada 19. decembra noteikumu Nr. 1037 "Bāriņtiesas darbības noteikumi" VII nodaļas "Riska novērtēšana bērna aizgādības tiesību pārtraukšanas un atjaunošanas lietās un aizbildņa atcelšanas lietās" prasībām. Riska novērtējums sniedz skaidru un pamatotu riska novērtējumu.

15.	Triju darbdienu laikā pēc attiecīgā lēmuma pieņemšanas paziņots (VSAA) nodaļai: 15.1.par lēmumu par aizbildņa iecelšanu;	ir ☐ ; nav ☐		
	15.2.par lēmumu par aizbildņa atcelšanu;	ir ☐ ; nav ☐		
	15.3.par lēmumu par aizbildņa atlaišanu.	ir ☐ ; nav ☐		
16.	Fizisko personu reģistrā iekļautas un aktualizētas ziņas par: 16.1.aizbildnības nodibināšanu un aizbildņa iecelšanu;	ir ☐ ; nav ☐		
	16.2.aizbildnības izbeigšanos un aizbildņa atcelšanu vai atlaišanu.	ir ☐ ; nav ☐		
17.	Ja bērns ieguvis vispārējo pamatizglītību, bāriņtiesa sadarbībā ar aizbildni izvērtējusi bērna tālākās izglītības iespējas.	ir ☐ ; nav ☐		

Saskaņā ar Bāriņtiesu likuma 39. panta ceturtajā daļā noteikto

18.	Bāriņtiesa sešus mēnešus pirms bērna pilngadības sasniegšanas informējusi bērnu un pašvaldības sociālo dienestu par sociālo garantiju saņemšanu.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		
19.	Ne vēlāk kā triju darba dienu laikā ar lietu saistītā informācija ievadīta Nepilngadīgo personu atbalsta informācijas sistēmā (NPAIS).	ir ☐ ; nav ☐		

20.	Lietai ir pievienots un aizpildīts dokumentu saraksts, uzzinašas lapa.	ir ☐ ; nav ☐		
21.	Ja bērns ir kļuvis adoptējams, bāriņtiesa divu mēnešu laikā no brīža, kad bērns kļuvis adoptējams, noskaidrojusi aizbildņa viedokli par bērna adopciju aizbildņa ģimenē vai citā ģimenē.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		

Lietas pārbaudi veica: _____
(amats, vārds uzvārds*)

*Apliecinu, ka bāriņtiesas iekšējās kontroles veidlapa aizpildīta, pamatojoties uz lietā faktiski esošiem dokumentiem.

1.2.6. Par bērna ievietošanu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā

Bāriņtiesas iekšējās kontroles VEIDLAPA

Lieta Nr. _____ (bērna vārds, uzvārds)

Par bērna ievietošanu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā

Lietas pārbaude veikta 202__ .gada __ . _____

Nr. p.k.	Bāriņtiesas veicamās darbības	Darbības veiktas	Lietas lappuses nr., kur atrodas minētā informācija	Cita informācija
1.	Lietai pievienots Ministru kabineta 2006. gada 19. decembra noteikumu Nr. 1037 "Bāriņtiesas darbības noteikumi" 81. ² punktā noteiktais pārskats par darbībām, kas veiktas, lai bērnam nodrošinātu piemērotu aprūpi pie aizbildņa vai audžuģimenē (turpmāk – pārskats).	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		

Bāriņtiesa izmantojusi VBTAI izstrādāto pārskata paraugu, kas pieejams Rokasgrāmatas bāriņtiesām 2.sējuma 1.2. apakšpunktā: <https://www.bti.gov.lv/lv/rokasgramata-barintiesam>.

Risinot jautājumu par bērnam piemērotāko ārpusģimenes aprūpes veidu, bāriņtiesas darbībām, galvenokārt, jābūt vērstām uz bērna individuālo vajadzību izvērtēšanu un tām maksimāli atbilstoša ārpusģimenes aprūpes veida nodrošināšanu. Pakalpojums ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā būtībā akceptējams tikai galējas nepieciešamības gadījumā, kad bāriņtiesas regulāras un plānveidīgas darbības, meklējot bērna vajadzībām atbilstošu audžuģimeni vai aizbildni, nav devušas gaidīto rezultātu. Aizpildot pārskatu, vērība, pirmkārt jāvērs uz bērna individuālo vajadzību izpēti. Tādējādi pārskatā iekļaujama vispusīga informācija par konkrēto bērnu, kuram nepieciešams nodrošināt ārpusģimenes aprūpes pakalpojumu.

2.	Pārskats aktualizēts atbilstoši Ministru kabineta 2006. gada 19. decembra noteikumu Nr. 1037 “Bāriņtiesas darbības noteikumi” 81. ³ un 81. ⁴ punktā noteiktajiem termiņiem.	ir ☐ ; nav ☐ Aktualizēšanas datums _____		

Bāriņtiesa vērtē, vai pārskats aktualizēts regulāri, atbilstoši normatīvajā aktā noteiktajiem termiņiem, vai aktualizēts pēc būtības, proti – ir informācija par veiktajām darbībām, lai meklētu iespēju bērnam aprūpi nodrošināt ģimeniskā vidē.

Bāriņtiesa ir vērtējusi saņemto informāciju, vai tā sniegta atbilstoši normatīvajā aktā noteiktajam un pēc būtības, sniedzot bāriņtiesai informāciju, kas ļauj izprast bērna situāciju. Lietā ir informācija par bāriņtiesas veiktajām darbībām, ja saņemtajā informācijā ir ziņas, kas liecina, ka nepieciešams veikt darbības bērna labāko interešu aizsardzībai.

3.	Pārskata aktualizācijā iekļauta: 3.1. ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas sniegtā informācija par bērna saskarsmi ar vecākiem, brāļiem, māsām, vecvecākiem, kā arī citām personām, ar kurām bērns ilgu laiku ir dzīvojis nedalītā saimniecībā un minēto personu sadarbību ar ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju, kā arī informāciju par bērna fizisko un psihosociālo attīstību; 3.2. pašvaldības sociālā dienesta sniegtā informācija par veikto sociālo darbu, lai sekmētu bērna atgriešanos ģimenē.	ir ☐ ; nav ☐ ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		
4.	Pirms lēmuma pieņemšanas par bērna ievietošanu ilgstošas sociālās aprūpēs un sociālās rehabilitācijas institūcijā, veiktas pārrunas ar bērnu un/vai noskaidrots bērna viedoklis.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		

Bērna viedoklis ir noskaidrots pēc būtības, bērnam ierastos vai drošos apstākļos. Bērnā izskaidrots sarunas mērķis, izskaidrotas viņa tiesības. Bērnā, atbilstoši viņa vecumam un briedumam, izskaidrots lēmums par viņa ievietošanu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā.

5.	Pievienots lēmuma par bērna ievietošanu ilgstošas sociālās aprūpēs un sociālās rehabilitācijas institūcijā noraksts.	ir ☐ ; nav ☐ Lēmuma datums, Nr. _____		
6.	Triju darbdienu laikā pēc lēmuma pieņemšanas paziņots VSAA nodaļai par lēmumu: 6.1.par bērna ievietošanu ilgstošas sociālās aprūpēs un sociālās rehabilitācijas institūcijā;	ir ☐ ; nav ☐		
	6.2.par bērna uzturēšanās izbeigšanu minētajā institūcijā.	ir ☐ ; nav ☐		
7.	Lietai pievienots ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas vadītāja sastādīts mantas saraksts.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		

Bāriņtiesa lietojusi VBTAI izstrādāto pārbaudes akta paraugu (<https://www.bti.gov.lv/lv/izstradatas-barintiesas-darba-izmantojamas-veidlapas>), vai bāriņtiesas izstrādāto pārbaudes aktu, kurš satur VBTAI paraugā norādīto pamatinformāciju.

No lietas materiāliem ir gūstama pārliecība, ka bāriņtiesa novērtējusi pārbaudes gaitā iegūto informāciju un nepieciešamības gadījumā veikusi darbības bērna vislabāko interešu aizsardzībai (piemēram, secinot, ka netiek nodrošināta bērna saskarsme ar brāļiem/māsām, izstrādājusi saskarsmes kārtību un pārliecinājusies, ka audžuģimene nodrošina tās realizāciju).

8.	Ne retāk kā reizi gadā pārbaudīti institucionālā aprūpē esoša bērna dzīves apstākļi un sastādīts pārbaudes akts, kurā iekļauta šāda informācija: 8.1.bērna viedoklis par dzīves apstākļiem institūcijā;	Informācija norādāma par 3 gadu periodu ir ☐ ; nav ☐		

Bērna viedoklis ir noskaidrots pēc būtības, bērnam ierastos vai drošos apstākļos. Bērnam izskaidrots sarunas mērķis, izskaidrotas viņa tiesības.

	8.2.bērna viedoklis par attiecībām ar vecākiem un citiem radniekiem;	ir ☐ ; nav ☐		

8.3.aizbildņa (institūcijas vadītāja) viedoklis par bērna aprūpes nodrošināšanu.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		

Bāriņtiesa sniedz vērtējumu par ārpusģimenes aprūpē nodotā bērna saskarsmes tiesības realizāciju.

Izvērsti skaidrojums: ir/nav nodrošināta; ar ko; iemesli, ja nav; veiktās darbības saskarsmes veicināšanai u.tml.

9.	Lietā ir informācija, kas apliecina, ka ārpusģimenes aprūpē nodotajam bērnam nodrošināta saskarsme ar bērna vecākiem, brāļiem (pusbrāļiem), māsām (pusmāsām) un citiem radniekiem vai bērnam tuvām personām, vai arī pamatojums, kādēļ saskarsme netiek nodrošināta	ir ☐ ; nav ☐		X

No lietas materiāliem izsekojams, ar ko bērnam ir saskarsmes tiesība un ar ko bērns uztur personiskas un tiešas attiecības. Sniegts pamatojums, kādēļ atsevišķos gadījumos saskarsme netiek realizēta. No lietas materiāliem izsekojams, kādas darbības bāriņtiesa veikusi, lai veicinātu bērna saskarsmi ar bērna vecākiem, brāļiem (pusbrāļiem), māsām (pusmāsām) un citiem radniekiem vai bērnam tuvām personām.

10.	Fiksētas ziņas par bērna vecākiem: 10.1.pievienots lēmuma par aizgādības tiesību pārtraukšanu noraksts;	ir ☐ ; nav ☐ Lēmuma datums, Nr. _____		
	10.2.pievienots tiesas sprieduma par aizgādības tiesību atņemšanu noraksts.	ir ☐ ; nav ☐ Sprieduma datums _____		

11.	11.1. Ne retāk kā reizi gadā bāriņtiesa pārliecinājusies par institūcijā ievietotā bērna mantas sastāvu un stāvokli (<i>Ministru kabineta 2006. gada 19. decembra noteikumu Nr. 1037 "Bāriņtiesas darbības noteikumi" 82.punkts</i>).	Informācija norādāma par 3 gadu periodu ir ☐; nav ☐ Dokumenta datums _____		
	11.2. Ikgada mantas apskates akts pievienots lietai.	ir ☐; nav ☐ Dokumenta datums _____		
12.	Bāriņtiesa saņēmusi, pārbaudījusi un apstiprinājusi aizbildņa iesniegto ikgada norēķinu.	Informācija norādāma par 3 gadu periodu ir ☐; nav ☐ Dokumenta saņemšanas datums _____		
13.	Lietai pievienota ilgstošas sociālās aprūpēs un sociālās rehabilitācijas institūcijas un viesģimenes noslēgtās vienošanās apliecināta kopija.	ir ☐; nav ☐ Dokumenta datums _____		
14.	Bāriņtiesas lietā ir informācija par viesģimenes dzīvesvietas bāriņtiesas veiktajām viesģimenes aprūpē nodotā bērna dzīves apstākļu pārbaudēm.	ir ☐; nav ☐ Dokumenta datums _____		
15.	Pievienots bāriņtiesas atzinums, ka bērnu aprūpes iestāde var nodot bērnu uz laiku citas personas aprūpē ārvalstī, ja šāda nodošana atbilst bērna interesēm.	ir ☐; nav ☐ Dokumenta datums _____		

16.	Pievienots attiecīgās valsts kompetentās bērnu tiesību aizsardzības iestādes atzinums par personas piemērotību, ievērojot Bērnu tiesību aizsardzības likuma 45.3 panta otrās daļas prasības, un apliecinājums, ka tā nodrošinās aprūpē nodotā bērna dzīves apstākļu regulāru pārbaudi.	ir ☐ ; nav ☐		
17.	Ne vēlāk kā triju darba dienu laikā ar lietu saistītā informācija ievadīta Nepilngadīgo personu atbalsta informācijas sistēmā (NPAIS).	ir ☐ ; nav ☐		
18.	Fizisko personu reģistrā iekļautas un aktualizētas ziņas par: 18.1. bērna ievietošanu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā;	ir ☐ ; nav ☐		
	18.2. bērna aprūpes izbeigšanu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā.	ir ☐ ; nav ☐		
19.	Ja bērns ieguvis vispārējo pamatizglītību, bāriņtiesa sadarbībā ar ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas vadītāju izvērtējusi bērna tālākās izglītības iespējas.	ir ☐ ; nav ☐		

Saskaņā ar Bāriņtiesu likuma 39. panta ceturtajā daļā noteikto

20.	Bāriņtiesa sešus mēnešus pirms bērna pilngadības sasniegšanas informējusi bērnu un pašvaldības sociālo dienestu par sociālo garantiju saņemšanu.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		
21.	Lietai ir pievienots un aizpildīts dokumentu saraksts, uzziņas lapa.	ir ☐ ; nav ☐		

Lietas pārbaudi veica: _____
(amats, vārds uzvārds*)

*Apliecinu, ka bāriņtiesas iekšējās kontroles veidlapa aizpildīta, pamatojoties uz lietā faktiski esošiem dokumentiem.

1.2.7. Aizgādnības lieta

Bāriņtiesas iekšējās kontroles VEIDLAPA

Lieta Nr. _____ (personas vārds, uzvārds)

Aizgādnības lieta

Lietas pārbaude veikta 202__ .gada __ . _____

Nr. p.k.	Bāriņtiesas veicamās darbības	Darbības veiktas	Lietas lappuses nr., kur atrodas minētā informācija	Cita informācija
1.	1.1. Pievienots tiesas sprieduma noraksts par personas rīcībspējas ierobežojumu un aizgādnības vai pagaidu aizgādnības nodibināšanu.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		
	1.2. Pievienots tiesas sprieduma noraksts par personas rīcībspējas ierobežojuma pārskatīšanu.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		
2.	Lemjot par aizgādņa vai pagaidu aizgādņa iecelšanu, bāriņtiesa noskaidrojusi personas ar rīcībspējas ierobežojumu viedokli vai tās personas viedokli, kurai nodibināta pagaidu aizgādnība, visos ar personas tiesību un tiesisko interešu aizsardzības nodrošināšanu saistītajos jautājumos.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		
3.	Pievienots bāriņtiesas lēmuma par aizgādņa iecelšanu noraksts.	ir ☐ ; nav ☐ Lēmuma datums, Nr. _____		

Informācija sniedzama par visiem lēmumiem, t.sk. pēc rīcībspējas ierobežojuma pārskatīšanas.

4.	Bāriņtiesa izskaidrojusi ieceltajam aizgādnim viņa pienākumus, tiesības un atbildību, un aizgādnis parakstījies, ka ir informēts par to.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		
5.	Lēmuma noraksts par aizgādņa iecelšanu nosūtīts tiesai, kura nodibinājusi aizgādību.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		
6.	Ne retāk kā reizi gadā pārbaudīti aizgādībā esošās personas dzīves apstākļi un sastādīts pārbaudes akts, kurā iekļauta šāda informācija: 6.1.aizgādībā esošās personas viedoklis par dzīves apstākļiem;	Informācija norādāma par 3 gadu periodu ir ☐ ; nav ☐		
	6.2.aizgādībā esošās personas viedoklis par attiecībām ar aizgādni;	ir ☐ ; nav ☐		
	6.3.aizgādņa viedoklis par aizgādības pārvaldību;	ir ☐ ; nav ☐		
	6.4.nedalītā saimniecībā ar aizgādībā esošo viedoklis par attiecībām ar aizgādībā esošo personu.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		
7.	Aizgādņa sastādītais mantas saraksts pievienots lietai.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		
8.	8.1. Ne retāk kā reizi gadā bāriņtiesa pārliecinājusies par aizgādībā nodotās personas mantas sastāvu un stāvokli (<i>Ministru kabineta 2006. gada 19. decembra noteikumu Nr. 1037 "Bāriņtiesas darbības noteikumi" 82.punkts</i>).	Informācija norādāma par 3 gadu periodu ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		

	8.2. Ikgada mantas apskates akts pievienots lietai.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		
9.	Bāriņtiesa saņēmusi, pārbaudījusi un apstiprinājusi aizgādņa iesniegto ikgada norēķinu.	Informācija norādāma par 3 gadu periodu ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta saņemšanas datums _____		
10.	Bāriņtiesa ir informējusi aizgādni par pienākumu <u>Civilprocesa likuma 270.² panta</u> otrās daļas noteiktajā termiņā iesniegt tiesā pieteikumu par obligāto rīcībspējas ierobežojuma pārskatīšanu personai ar rīcībspējas ierobežojumu.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		
11.	Fizisko personu reģistrā iekļautas un aktualizētas ziņas par:			
	11.1. aizgādņa iecelšanu;	ir ☐ ; nav ☐		
	11.2. aizgādņa atcelšanu;	ir ☐ ; nav ☐		
	11.3. aizgādņa atlaišanu.	ir ☐ ; nav ☐		
12.	Lietai ir pievienots un aizpildīts dokumentu saraksts, uzziņas lapa.	ir ☐ ; nav ☐		

Lietas pārbaudi veica: _____
(amats, vārds uzvārds*)

*Apliecinu, ka bāriņtiesas iekšējās kontroles veidlapa aizpildīta, pamatojoties uz lietā faktiski esošiem dokumentiem.

1.2.8. Adopcijas lieta.

Adoptējamā bērna pirmsadopcijas un pēcadopcijas aprūpe un uzraudzība

Bāriņtiesas iekšējās kontroles

VEIDLAPA

Lieta Nr. _____ (bērna vārds, uzvārds)

Adopcijas lieta

Adoptējamā bērna pirmsadopcijas un pēcadopcijas aprūpe un uzraudzība

Lietas pārbaude veikta 202__ .gada __ . _____

Nr. p.k.	Bāriņtiesas veicamās darbības	Darbības veiktas	Lietas lappuses nr., kur atrodas minētā informācija	Cita informācija
1.	Bāriņtiesa, kas atbilst adoptētāja deklarētajai dzīvesvietai, pirms lēmuma pieņemšanas par adoptējamā bērna nodošanu pirmsadopcijas aprūpē sazinājusies ar viņa likumisko pārstāvi un noskaidrojusi, vai adoptējamā bērna nodošana pirmsadopcijas aprūpē atbilst bērna interesēm.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		
2.	Bāriņtiesa, kas atbilst adoptētāja dzīvesvietai, saņēmusi informāciju no bāriņtiesas, kas lēmusi par ārpusģimenes aprūpi bērnam, par adoptējamā bērna ikdienas vajadzībām, adoptējamā bērna dzimšanas apliecības kopiju, tās rīcībā esošo informāciju par adoptējamā veselības stāvokli un dokumentu, kas apliecina vecāku piekrišanu adopcijai vai to, ka pastāv kāds no šādiem apstākļiem: vecākiem likumā noteiktajā kārtībā ir atņemtas aizgādības tiesības vai vecāki ir miruši.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumentu saņemšanas datums _____		

3.	Bāriņtiesa 15 darbdienu laikā pēc tam, kad saņemts adoptētāja iesniegums par adoptējamā bērna ņemšanu pirmsadopcijas aprūpē, lēmusi par pirmsadopcijas aprūpes kārtību un vietu Latvijā.	ir ☐ ; nav ☐ Datums, kad saņemts iesniegums Lēmuma datums, Nr 		
4.	Bāriņtiesa 10 darbdienu laikā pēc lēmuma pieņemšanas par adoptējamā bērna nodošanu pirmsadopcijas aprūpē nosūtījusi Labklājības ministrijai un adoptējamā likumiskajam pārstāvim lēmuma norakstu.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums 		
5.	Bāriņtiesa pēc adoptējamā bērna nodošanas pirmsadopcijas aprūpē veikusi ģimenes izpēti, ja nepieciešams, piesaistot citus speciālistus un apmeklējot to vismaz trīs reizes pirmsadopcijas aprūpes laikā, lai konstatētu, vai ir pamats uzskatīt, ka pēc adopcijas starp adoptētāju un adoptējamo bērnu izveidosies patiesas vecāku un bērna attiecības.	ir ☐ ; nav ☐ Apmeklējuma datums/i 		
6.	Bāriņtiesa, veicot ģimenes izpēti pirmsadopcijas aprūpes laikā, noskaidrojusi: 6.1.adoptētāja un adoptējamā bērna personības iezīmes, saderību un savstarpējās attiecības;	ir ☐ ; nav ☐		
	6.2.adoptējamā bērna attiecības ar citām nedalītā saimniecībā dzīvojošām personām;	ir ☐ ; nav ☐		

Īpaša vērība veltāma tam, kādas savstarpējās attiecības adoptējamam bērnam veidojas ar citiem ģimenes bērniem, ja ģimenē jau ir bērni: starp adoptējamajiem bērniem, ja ģimene vienlaikus adoptē vairākus bērnus, tajā skaitā māsu un brāļus, kuri, iespējams, pirms nonākšanas pirmsadopcijas aprūpē bijuši pie dažādiem ārpusģimenes aprūpes sniedzējiem (piemēram, divās dažādās audžuģimenēs) u.tml.

6.3.adoptētāja mājokļa un saimniecības īpatnības;	ir ☐ ; nav ☐		
6.4.adoptētāja spēju izaudzināt adoptējamo bērnu;	ir ☐ ; nav ☐		

	6.5.adoptētāja un adoptējamā bērna savstarpējo piemērotību.	ir ☐ ; nav ☐		
7.	Bāriņtiesa pirmsadopcijas aprūpes termiņa beigās apkopojusi ģimenes izpētes rezultātus un izvērtējusi, vai adopcija šajā ģimenē ir adoptējamā bērna interesēs.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		
8.	Bāriņtiesa pieņēmusi lēmumu un pagarinājusi pirmsadopcijas aprūpes termiņu līdz adopcijas apstiprināšanai tiesā.	ir ☐ ; nav ☐ Lēmuma datums, Nr. _____		
9.	Adoptētājam izsniegti adoptējamā bērna dokumenti iesniegšanai tiesā, lietā atstājot to apliecinātas kopijas.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumentu izsniegšanas datums _____		
10.	Barintiesā 10 darbdienu laikā pēc lēmuma, ka adopcija ir bērna interesēs pieņemšanas, nosūtījusi Labklājības ministrijai lēmuma norakstu.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums, Nr. _____		
11.	Ja adoptētājs trīs mēnešu laikā nav iesniedzis prasību tiesā, bāriņtiesa izvērtējusi nepieciešamību atkārtoti lemt par adopcijas atbilstību adoptējamā bērna interesēm.	ir ☐ ; nav ☐		

Bāriņtiesa ir pārliecinājusies, vai adoptētāji 3 mēnešus pēc lēmuma pieņemšanas ir iesnieguši prasību tiesā.

12.	Lietai pievienots tiesas sprieduma noraksts par adopciju.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums, Nr. _____ _____ Datums, kad spēkā stāties tiesas spriedums par adopciju _____		

13.	Lai pārliecinātos par bērna dzīves apstākļiem un iekļaušanos ģimenē pēc adoptācijas apstiprināšanas tiesā, adoptētāja dzīvesvietas bāriņtiesa divus gadus pēc adoptācijas apstiprināšanas regulāri vērtējusi bērna aprūpi ģimenē viņa dzīvesvietā.	Informācija sniedzama par visu pēc- adoptācijas uzraudzības periodu ir ☐; nav ☐ Dokumenta/ u datums _____ _____ _____		
14.	Lietai ir pievienots un aizpildīts dokumentu saraksts, uzzinašas lapa.	ir ☐; nav ☐		

Lietas pārbaudi veica: _____
(amats, vārds uzvārds*)

*Apliecinu, ka bāriņtiesas iekšējās kontroles veidlapa aizpildīta, pamatojoties uz lietā faktiski esošiem dokumentiem.

1.2.9. Par aizgādības tiesību pārtraukšanu un pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošanu vai prasības iesniegšanu tiesā aizgādības tiesību atņemšanai

Bāriņtiesas iekšējās kontroles VEIDLAPA

Lietā Nr. _____ (vecāka un bērna vārds, uzvārds)

Par aizgādības tiesību pārtraukšanu un pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošanu vai prasības iesniegšanu tiesā aizgādības tiesību atņemšanai

Lietas pārbaude veikta 202__ .gada __ . _____

Nr. p.k.	Bāriņtiesas veicamās darbības	Darbības veiktas	Lietas lappuses nr., kur atrodas minētā informācija	Cita informācija
1.	Ierosinot lietu, pamatojoties uz Bāriņtiesu likuma 22. panta 1 ¹ daļā noteikto, Bāriņtiesa: 1.1.Veikusi risku novērtēšanu;	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums, Nr. _____		

Riska novērtēšana veikta atbilstoši Ministru kabineta 2006. gada 19. decembra noteikumu Nr. 1037 "Bāriņtiesas darbības noteikumi" VII nodaļas "Riska novērtēšana bērna aizgādības tiesību pārtraukšanas un atjaunošanas lietās un aizbildņa atcelšanas lietās" prasībām. Riska novērtējums sniedz skaidru un pamatotu riska novērtējumu.

1.2. Informējusi vecāku par sekām un uzdevumi viņam sadarbībā ar sociālo dienestu noteiktā termiņā novērst bērna attīstībai nelabvēlīgos apstākļus;	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums, Nr. _____ Vecākam noteiktais termiņš uzdevumu izpildei _____		

Bāriņtiesas noteikto pienākumu apjomam vecākam jābūt atbilstošam tam, lai to izpildes rezultātā tiktu nodrošinātas bērna tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību, kā arī lai bērns saņemtu atbilstošu uzturu, apģērbu un pajumti, kā tas noteikts Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10. panta pirmajā daļā.

	1.3. Informējusi sociālo dienestu par vecākam uzdotajiem uzdevumiem un to izpildei noteikto termiņu	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums, Nr. _____		
2.	Pievienots lēmums par aizgādības tiesību pārtraukšanu vienam vai abiem vecākiem.	ir ☐ ; nav ☐ Lēmuma datums, Nr. _____		
3.	Pievienots dokuments, kas apliecina, ka sociālais dienests/sociālā darba speciālists par bērna šķiršanu no ģimenes ir informēts un lūgts sniegt palīdzību bērna vecākiem.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums, Nr. _____		
4.	Ziņots policijai vai citai kompetentai iestādei par vardarbību vai citu pret bērnu vērstu noziedzīgu nodarījumu.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums, Nr. _____		
5.	Pieņemot lēmumu par aizgādības tiesību pārtraukšanu, bāriņtiesa rakstveidā informējusi vecāku: 5.1. par pienākumu sadarboties ar savas dzīvesvietas pašvaldības sociālo dienestu un citām institūcijām un personām, lai sekmētu bērna atgriešanos ģimenē;	ir ☐ ; nav ☐		

	5.2. par pienākumu maksāt par bērnam sniegto ārpusģimenes aprūpes pakalpojumu;	ir ☐ ; nav ☐		
	5.3. par tiesībām saņemt valsts nodrošināto juridisko palīdzību, ja vecāks atbilst normatīvajos aktos noteiktajiem šīs palīdzības saņemšanas nosacījumiem.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums, Nr. _____		
6.	Lietā ievietots lēmums par bērna ārpusģimenes aprūpi.	ir ☐ ; nav ☐ Lēmuma datums, Nr. _____		
7.	Bāriņtiesa periodiski ieguvusi informāciju no: 7.1. pašvaldības sociālā dienesta par veikto sociālo darbu ar ģimeni, lai sekmētu bērna atgriešanos ģimenē (ieteicams pirmreizēji jau 3-6 mēnešus no brīža, kad bērna vecākiem ir pārtrauktas aizgādības tiesības un turpmāk tiek veikta pēc nepieciešamības);	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		
	7.2. noskaidrots bērna likumiskā pārstāvja vai audžuģimenes viedoklis par bērna saskarsmi ar vecākiem, materiālo un nemateriālo atbalstu bērnam.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		
8.	Gada laikā no aizgādības tiesību pārtraukšanas bāriņtiesa: 8.1.Periodiski ieguvusi informāciju, lai izvērtētu nepieciešamību sniegt prasību tiesā aizgādības tiesību atņemšanai pirms gada termiņa un lēmusi:	ir ☐ ; nav ☐		
	8.2. par iespējamo pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošanu;	ir ☐ ; nav ☐		
	8.3.par nepieciešamību sniegt prasību tiesā aizgādības tiesību atņemšanai.	ir ☐ ; nav ☐ Lēmuma datums, Nr. _____		

9.	Riska novērtēšana veikta: 9.1.pirms lēmuma pieņemšanas par iespējamo aizgādības tiesību pārtraukšanu;	ir ☐; nav ☐ Riska novērtēšanas datums _____		

Riska novērtēšana veikta atbilstoši Ministru kabineta 2006. gada 19. decembra noteikumu Nr. 1037 "Bāriņtiesas darbības noteikumi" VII nodaļas "Riska novērtēšana bērna aizgādības tiesību pārtraukšanas un atjaunošanas lietās un aizbildņa atcelšanas lietās" prasībām. Riska novērtējums sniedz skaidru un pamatotu riska novērtējumu.

	9.2.pirms lēmuma pieņemšanas par iespējamo aizgādības tiesību atjaunošanu.	ir ☐; nav ☐ Riska novērtēšanas datums _____		
10.	Sagatavojot lietu par pārtraukto bērna aizgādības tiesību atjaunošanu, vai par prasības sniegšanu tiesā aizgādības tiesību atņemšanai vecākam, bāriņtiesa: 10.1.noskaidrojusi, vai ir zuduši iemesli, kuru dēļ vecākam tika pārtrauktas bērna aizgādības tiesības;	ir ☐; nav ☐		
	10.2.saņēmusi vecāka dzīvesvietas sociālā dienesta atzinumu par iespējām bērnam atgriezties vecāka aizgādībā;	ir ☐; nav ☐ Dokumenta saņemšanas datums, Nr. _____		
	10.3. noskaidrojusi vecāka viedokli par sadarbību ar sociālo dienestu, lai novērstu bērna attīstībai nelabvēlīgos apstākļus ģimenē un iespējām bērnam atgriezties vecāku aizgādībā;	ir ☐; nav ☐ Dokumenta saņemšanas datums, Nr. _____		

10.4. veikusi dzīves apstākļu pārbaudi vecāku dzīvesvietā;	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta saņemšanas datums, Nr. _____		
10.5. saņēmusi no audžuģimenes, aizbildņa vai ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas informāciju par bērna un vecāka saskarsmi, garīgo un materiālo atbalstu bērna audzināšanā ārpusģimenes aprūpes laikā;	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta saņemšanas datums, Nr. _____		
10.6. noskaidrojusi bērna viedokli par saskarsmi ar vecākiem, materiālo un nemateriālo atbalstu bērnam, iespējamo atgriešanos vecāku aizgādībā;	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta saņemšanas datums, Nr. _____		

Bērna viedoklis ir noskaidrots pēc būtības, bērnam ierastos vai drošos apstākļos. Bērnam izskaidrots sarunas mērķis, izskaidrotas viņa tiesības..

10.7. pieprasījusi un saņēmusi citu informāciju, kas nepieciešama, lai pieņemtu pamatotu lēmumu. T.sk., izprasījusi informāciju no speciālistiem (ģimenes ārsts, psihologs u.c.) un citiem informācijas avotiem (VSAA, Sodū reģistrs, SPKC, pašvaldības policija, izglītības iestāde u.c.), lai gūtu pārliecību par vecāku spējām nodrošināt bērnam pilnvērtīgu aprūpi un uzraudzību.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumentu saņemšanas datums, Nr. _____ _____ _____		

Bērna viedoklis ir noskaidrots pēc būtības, bērnam ierastos vai drošos apstākļos. Bērnam izskaidrots sarunas mērķis, izskaidrotas viņa tiesības.

11.	Veiktas pārrunas ar bērnu un/vai noskaidrots bērna viedoklis par atrašanos vecāku aprūpē: 11.1.pirms lēmuma par aizgādības tiesību pārtraukšanu pieņemšanas;	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		
	11.2.pirms lēmuma par pārtraukto aizgādības tiesību iespējamo atjaunošanu vai prasības celšanu tiesā aizgādības tiesību atņemšanai.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		

12.	Pievienots lēmums par pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošanu vai neatjaunošanu un prasības celšanu tiesā aizgādības tiesību atņemšanai.	ir ☐ ; nav ☐ Lēmuma datums, Nr. _____		
13.	Lietā ir informācija par prasības celšanu tiesā 2 mēnešu laikā pēc attiecīgā lēmuma pieņemšana.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums, Nr. _____		
14.	Informācija par tiesas spriedumu par aizgādības tiesību atņemšanu.	ir ☐ ; nav ☐ Sprieduma datums _____		
15.	Triju darbdienu laikā pēc attiecīgā lēmuma pieņemšanas paziņots VSAA nodaļai: 15.1. par lēmumu par aizgādības tiesību pārtraukšanu;	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums, Nr. _____		
	15.2. par lēmumu par pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošanu bērnu vecākiem.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums, Nr. _____		
16.	Fizisko personu reģistrā iekļautas ziņas par: 16.1.aizgādības tiesību pārtraukšanu;	ir ☐ ; nav ☐		
	16.2.aizgādības tiesību atjaunošanu.	ir ☐ ; nav ☐		
17.	Ne vēlāk kā triju darba dienu laikā ar lietu saistītā informācija ievadīta Nepilngadīgo personu atbalsta informācijas sistēmā (NPAIS).	ir ☐ ; nav ☐		
18.	Lietai ir pievienots un aizpildīts dokumentu saraksts, uzziņas lapa.	ir ☐ ; nav ☐		

Lietas pārbaudi veica: _____
(amats, vārds uzvārds*)

*Apliecinu, ka bāriņtiesas iekšējās kontroles veidlapa aizpildīta, pamatojoties uz lietā faktiski esošiem dokumentiem.

1.2.10. Par aizgādības tiesību pārtraukšanu un pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošanu vai prasības iesniegšanu tiesā aizgādības tiesību atņemšanai, ja lieta uzsākta ar vienpersonisko lēmumu par aizgādības tiesību pārtraukšanu vecākam

**Bāriņtiesas iekšējās kontroles
VEIDLAPA**

Lieta Nr. _____ (vecāka un bērna vārds, uzvārds)

Par aizgādības tiesību pārtraukšanu un pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošanu vai prasības iesniegšanu tiesā aizgādības tiesību atņemšanai, ja lieta uzsākta ar vienpersonisko lēmumu par aizgādības tiesību pārtraukšanu vecākam

Lietas pārbaude veikta 202__ .gada __ . _____

Nr. p.k.	Bāriņtiesas veicamās darbības	Darbības veiktas	Lietas lappuses nr., kur atrodas minētā informācija	Cita informācija
1.	Pievienots bāriņtiesas priekšsēdētāja, priekšsēdētāja vietnieka vai bāriņtiesas locekļa vienpersoniski pieņemtais lēmums par bērna aizgādības tiesību pārtraukšanu vecākiem.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums, Nr. _____		
2.	Lietā ir dokuments, kas apliecina, ka par vienpersonisko lēmumu paziņots bērna vecākiem.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums, Nr. _____		
3.	Vienpersoniskais lēmums 24 stundu laikā noformēts rakstveidā.	ir ☐ ; nav ☐		
4.	Bāriņtiesa ne vēlāk kā 15 dienu laikā pēc vienpersoniska lēmuma pieņemšanas sasaukusi sēdi, lai lemtu par pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošanu bērna vecākiem.	ir ☐ ; nav ☐		

5.	Pievienots lēmums par aizgādības tiesību pārtraukšanu vienam vai abiem vecākiem.	ir ☐ ; nav ☐ Lēmuma datums, Nr. _____		
6.	Pievienots dokuments, kas apliecina, ka sociālais dienests/sociālā darba speciālists par bērna šķiršanu no ģimenes ir informēts un lūgts sniegt palīdzību bērna vecākiem.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums, Nr. _____		
7.	Ziņots policijai vai citai kompetentai iestādei par vardarbību vai citu pret bērnu vērstu noziedzīgu nodarījumu.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums, Nr. _____		
8.	Pieņemot lēmumu par aizgādības tiesību pārtraukšanu, bāriņtiesa rakstveidā informējusi vecāku:			
	8.1. par pienākumu sadarboties ar savas dzīvesvietas pašvaldības sociālo dienestu un citām institūcijām un personām, lai sekmētu bērna atgriešanos ģimenē;	ir ☐ ; nav ☐		
	8.2. par pienākumu maksāt par bērnam sniegto ārpusģimenes aprūpes pakalpojumu;	ir ☐ ; nav ☐		
	8.3. par tiesībām saņemt valsts nodrošināto juridisko palīdzību, ja vecāks atbilst normatīvajos aktos noteiktajiem šīs palīdzības saņemšanas nosacījumiem.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums, Nr. _____		
9.	Lietā ievietots lēmums par bērna ārpusģimenes aprūpi.	ir ☐ ; nav ☐ Lēmuma datums, Nr. _____		
10.	Bāriņtiesa periodiski ieguvusi informāciju no: 10.1. pašvaldības sociālā dienesta par veikto sociālo darbu ar ģimeni, lai sekmētu bērna atgriešanos ģimenē (ieteicams pirmreizēji jau 3-6 mēnešus no brīža, kad bērna vecākiem ir pārtrauktas aizgādības tiesības un turpmāk tiek veikta pēc nepieciešamības);	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums. _____		

	10.2. noskaidrots bērna likumiskā pārstāvja vai audžuģimenes viedoklis par bērna saskarsmi ar vecākiem, materiālo un nemateriālo atbalstu bērnam.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		
11.	Gada laikā no aizgādības tiesību pārtraukšanas bāriņtiesa: 11.1. Periodiski ieguvusi informāciju, lai izvērtētu nepieciešamību sniegt prasību tiesā aizgādības tiesību atņemšanai pirms gada termiņa un lēmusi:	ir ☐ ; nav ☐		
	11.2.par iespējamo pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošanu;	ir ☐ ; nav ☐		
	11.3.par nepieciešamību sniegt prasību tiesā aizgādības tiesību atņemšanai.	ir ☐ ; nav ☐ Lēmuma datums, Nr. _____		

Riska novērtēšana veikta atbilstoši Ministru kabineta 2006. gada 19. decembra noteikumu Nr. 1037 "Bāriņtiesas darbības noteikumi" VII nodaļas "Riska novērtēšana bērna aizgādības tiesību pārtraukšanas un atjaunošanas lietās un aizbildņa atcelšanas lietās" prasībām. Riska novērtējums sniedz skaidru un pamatotu riska novērtējumu.

12.	Riska novērtēšana veikta: 12.1.pirms lēmuma pieņemšanas par iespējamo aizgādības tiesību pārtraukšanu;	ir ☐ ; nav ☐ Riska novērtēšanas datums _____		
	12.2.pirms lēmuma pieņemšanas par iespējamo aizgādības tiesību atjaunošanu.	ir ☐ ; nav ☐ Riska novērtēšanas datums _____		

13.	Sagatavojot lietu par pārtraukto bērna aizgādības tiesību atjaunošanu, vai par prasības sniegšanu tiesā aizgādības tiesību atņemšanai vecākam, bāriņtiesa: 13.1.noskaidrojusi, vai ir zuduši iemesli, kuru dēļ vecākam tika pārtrauktas bērna aizgādības tiesības;	ir ☐; nav ☐		
	13.2.saņēmusi vecāka dzīvesvietas sociālā dienesta atzinumu par iespējām bērnam atgriezties vecāka aizgādībā;	ir ☐; nav ☐ Dokumenta saņemšanas datums, Nr. _____		
	13.3. noskaidrojusi vecāka viedokli par sadarbību ar sociālo dienestu, lai novērstu bērna attīstībai nelabvēlīgos apstākļus ģimenē un iespējām bērnam atgriezties vecāku aizgādībā;	ir ☐; nav ☐ Dokumenta saņemšanas datums, Nr. _____		
	13.4. veikusi dzīves apstākļu pārbaudi vecāku dzīvesvietā;	ir ☐; nav ☐ Dokumenta saņemšanas datums, Nr. _____		
	13.5. saņēmusi no audžuģimenes, aizbildņa vai ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas informāciju par bērna un vecāka saskarsmi, garīgo un materiālo atbalstu bērna audzināšanā ārpusģimenes aprūpes laikā;	ir ☐; nav ☐ Dokumenta saņemšanas datums, Nr. _____		
	13.6. noskaidrojusi bērna viedokli par saskarsmi ar vecākiem, materiālo un nemateriālo atbalstu bērnam, iespējamo atgriešanos vecāku aizgādībā;	ir ☐; nav ☐ Dokumenta saņemšanas datums, Nr. _____		

Bērna viedoklis ir noskaidrots pēc būtības, bērnam ierastos vai drošos apstākļos. Bērnam izskaidrots sarunas mērķis, izskaidrotas viņa tiesības..

13.7. pieprasījusi un saņēmusi citu informāciju, kas nepieciešama, lai pieņemtu pamatotu lēmumu. T.sk., izprasījusi informāciju no speciālistiem (ģimenes ārsts, psihologs u.c.) un citiem informācijas avotiem (VSAA, Sodū reģistrs, SPKC, pašvaldības policija, izglītības iestāde u.c.), lai gūtu pārliecību par vecāku spējām nodrošināt bērnam pilnvērtīgu aprūpi un uzraudzību.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta saņemšanas datums, Nr. _____ _____ _____		

Bērna viedoklis ir noskaidrots pēc būtības, bērnam ierastos vai drošos apstākļos. Bērnam izskaidrots sarunas mērķis, izskaidrotas viņa tiesības.

14.	Veiktas pārrunas ar bērnu un/vai noskaidrots bērna viedoklis par atrašanos vecāku aprūpē: 14.1.pirms lēmuma par aizgādības tiesību pārtraukšanu pieņemšanas; 14.2.pirms lēmuma par pārtraukto aizgādības tiesību iespējamo atjaunošanu vai prasības celšanu tiesā aizgādības tiesību atņemšanai.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____ ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____ _____		
15.	Pievienots lēmums par pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošanu vai neatjaunošanu un prasības celšanu tiesā aizgādības tiesību atņemšanai.	ir ☐ ; nav ☐ Lēmuma datums, Nr. _____		
16.	Lietā ir informācija par prasības celšanu tiesā 2 mēnešu laikā pēc attiecīgā lēmuma pieņemšana.	Ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums, Nr. _____		
17.	Informācija par tiesas spriedumu par aizgādības tiesību atņemšanu.	ir ☐ ; nav ☐ Sprieduma datums _____		
18.	Triju darbdienu laikā pēc attiecīgā lēmuma pieņemšanas paziņots VSAA nodaļai: 18.1. par lēmumu par aizgādības tiesību pārtraukšanu	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums, Nr. _____		

	18.2. par lēmumu par pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošanu bērnu vecākiem.	Ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums, Nr. _____		
19.	Fizisko personu reģistrā iekļautas ziņas par: 19.1.aizgādības tiesību pārtraukšanu;	ir ☐ ; nav ☐		
	19.2.aizgādības tiesību atjaunošanu.	ir ☐ ; nav ☐		
20.	Ne vēlāk kā triju darba dienu laikā ar lietu saistītā informācija ievadīta Nepilngadīgo personu atbalsta informācijas sistēmā (NPAIS).	Ir ☐ ; nav ☐		
21.	Lietai ir pievienots un aizpildīts dokumentu saraksts, uzziņas lapa.	ir ☐ ; nav ☐		

Lietas pārbaudi veica: _____
(amats, vārds uzvārds*)

*Apliecinu, ka bāriņtiesas iekšējās kontroles veidlapa aizpildīta, pamatojoties uz lietā faktiski esošiem dokumentiem.

1.2.11. Par vecāka aprūpē esoša bērna nodošanu citas personas aprūpē Latvijā uz laiku, kas ilgāks par trim mēnešiem, vai uz laiku ārvalstī

Bāriņtiesas iekšējās kontroles VEIDLAPA

Lietā Nr. _____ (vecāka un bērna vārds, uzvārds)

Par vecāka aprūpē esoša bērna nodošanu citas personas aprūpē Latvijā uz laiku, kas ilgāks par trim mēnešiem, vai uz laiku ārvalstī

Lietas pārbaude veikta 202__gada__. _____

Nr. p.k.	Bāriņtiesas veicamās darbības	Darbības veiktas	Lietas lappuses Nr., kur atrodas minētā informācija	Cita informācija
1.	Pievienots <u>abu vecāku</u> iesniegums (izņemot gadījumu, ja nodibināta viena vecāka atsevišķa aizgādība), ar lūgumu nodot bērnu citas personas aprūpē.	ir ☐ ; nav ☐ Iesnieguma reģistrācijas datums _____		
2.	Veiktas pārrunas ar bērnu un/vai noskaidrots bērna viedoklis par iespējamo atrašanos citas personas aprūpē, ja bērns spēj savu viedokli formulēt.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		
3.	Izvērtētas attiecīgās personas spējas pienācīgi aprūpēt bērnu, tajā skaitā: 3.1. noskaidrota motivācija uzņemties bērna aprūpi vecāku prombūtnes laikā;	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		
	3.2. pārbaudīti personas dzīves apstākļi;	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		

	3.3. pieprasīta un lietai pievienota informācija par Sodū reģistrā iekļautajām ziņām par personu;	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		
	3.4. pieprasīta un saņemta ģimenes ārsta izziņa par veselības stāvokli;	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		
	3.5. iegūta informācija, vai personai nav bijušas pārtrauktas vai atņemtas bērna aizgādības tiesības; vai persona nav bijusi atcelta no aizbildņa pienākumu pildīšanas, vai nav ticis atņemts audžuģimenes statuss.	ir ☐ ; nav ☐		
4.	Veiktas pārrunas ar personu, kura vēlas ņemt aprūpē bērnu un visām nedalītā māsasimniecībā dzīvojošajām personām par attiecībām ģimenē un iespējamo bērna aprūpi ģimenē.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		
5.	Saņemts, personas, kuras aprūpē vecāki vēlas nodot bērnu, dzīvesvietas bāriņtiesas atzinums par tās spēju bērnu pienācīgi aprūpēt.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		
6.	Pievienots bāriņtiesas lēmums par vecāka aprūpē esoša bērna nodošanu citas personas aprūpē Latvijā uz laiku, kas ilgāks par trim mēnešiem, vai uz laiku ārvalstī.	ir ☐ ; nav ☐ Lēmuma datums, Nr. _____		
7.	Veiktas regulāras bērna dzīves apstākļu pārbaudes, personas, kuras aprūpē bērns nodots, dzīvesvietā Latvijā.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		
8.	Dzīves apstākļu pārbaudes gaitā veiktas pārrunas ar bērnu un/vai noskaidrots bērna viedoklis, ja bērns spēj savu viedokli formulēt.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		

9.	Dzīves apstākļu pārbaudes gaitā veiktas pārrunas ar visām ģimenē dzīvojošajām personām.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		
10.	Nepieciešamības gadījumā iegūta informācija no citām iestādēm par bērna aprūpi (izglītības iestāde, ģimenes ārsts u.c.).	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		
11.	Pievienots attiecīgās valsts kompetentās bērnu tiesību aizsardzības iestādes atzinums par personas piemērotību, ievērojot Bērnu tiesību aizsardzības likuma 45. ³ panta otrās daļas prasības, un apliecinājums, ka tā nodrošinās aprūpē nodotā bērna dzīves apstākļu regulāru pārbaudi.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		
12.	Pievienots attiecīgās valsts kompetentās bērnu tiesību aizsardzības iestādes dokumentu notariāli apliecināts tulkojums latviešu valodā.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		
13.	Ne vēlāk kā triju darba dienu laikā ar lietu saistītā informācija ievadīta Nepilngadīgo personu atbalsta informācijas sistēmā (NPAIS)	ir ☐ ; nav ☐		

Lietas pārbaudi veica: _____
(amats, vārds uzvārds*)

*Apliecinu, ka bāriņtiesas iekšējās kontroles veidlapa aizpildīta, pamatojoties uz lietā faktiski esošiem dokumentiem.

1.2.12. Par viesģimenes statusa piešķiršanu

Bāriņtiesas iekšējās kontroles

VEIDLAPA

Lietas Nr. _____ (personas / laulāto vārds, uzvārds)

Par viesģimenes statusa piešķiršanu

Lietas pārbaude veikta 202__gada__. _____

Nr. p.k.	Bāriņtiesas veicamās darbības	Darbības veiktas	Lietas lappuses Nr., kur atrodas minētā informācija	Cita informācija
1.	Pievienots laulāto vai personas iesniegums par viesģimenes statusa piešķiršanu.	ir ☐ ; nav ☐ Iesnieguma reģistrē- šanas datums _____		
2.	Pirms lēmuma pieņemšanas, bāriņtiesa izvērtējusi iespējamās viesģimenes piemērotību viesģimenes statusa iegūšanai, tajā skaitā: 2.1.laulāto vai personas motivāciju kļūt par viesģimeni, savstarpējās attiecības ģimenē un spējas aprūpēt bērnu;	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		
	2.2.pārbaudījusi un izvērtējusi laulāto vai personas sadzīves un materiālos apstākļus;	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		
	2.3.pieprasījusi ģimenes ārsta atzinumu par laulāto vai personas veselības stāvokli;	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		

	2.4.nosūtījusi laulātos vai personu pie psihologa un saņēmusi atzinumu par piemērotību viesģimenes statusa iegūšanai;	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		
	2.5.pieprasījusi informāciju par Sodu reģistrā iekļautajām ziņām par laulātajiem vai personu;	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		
	2.6. pārliecinās vai persona nav atcelta no aizbildņa pienākumu pildīšanas nekārtīgas to izpildes dēļ; vai personai nav atņemts audžuģimenes vai viesģimenes statuss, jo persona nav pildījusi pienākumus atbilstoši bērna interesēm; vai personai ar tiesas spriedumu nav atņemtas aizgādības tiesības.	ir ☐ ; nav ☐		
3.	Lēmuma par viesģimenes statusa piešķiršanu noraksts pievienots lietai.	ir ☐ ; nav ☐ Lēmuma datums, Nr. _____		
4.	Lietai pievienota ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas un viesģimenes noslēgtās vienošanās par bērna uzturēšanās ilgumu viesģimenē, pušu tiesībām un pienākumiem apliecināta kopija.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		
5.	Bāriņtiesa nodrošinājusi regulāras viesģimenes aprūpē nodotā bērna dzīves apstākļu pārbaudes;	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		
6.	Ne retāk kā reizi gadā izvērtēta viesģimenes piemērotība viesģimenes statusam atbilstoši Bērnu tiesību aizsardzības likuma 45. ³ panta otrās daļas 1. un 2.punktā noteiktajiem vērtēšanas kritērijiem.	ir ☐ ; nav ☐ Dokumenta datums _____		
7.	Ne vēlāk kā triju darba dienu laikā ar lietu saistītā informācija ievadīta Nepilngadīgo personu atbalsta informācijas sistēmā (NPAIS).	ir ☐ ; nav ☐		

Lietas pārbaudi veica: _____
(amats, vārds uzvārds*)

*Apliecinu, ka bāriņtiesas iekšējās kontroles veidlapa aizpildīta, pamatojoties uz lietā faktiski esošiem dokumentiem.

Saite VEIDLAPU lejupielādei Word formātā

2. Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas plānotās pārbaudes bāriņtiesās 2022.gadā un biežāk konstatētās nepilnības bāriņtiesu darbībā

(pirmreizēji publicēta 04.04.2023.)

Bāriņtiesu darba kvalitātes uzraudzība, proti, tās atbilstības normatīvo aktu prasībām izvērtēšana un metodisko ieteikumu sniegšana bāriņtiesu darba uzlabošanai arvien ir bijusi viena no Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas (turpmāk – VBTAI) darbības pamatfunkcijām².

VBTAI, realizējot Ministru kabineta 2021. gada 7. septembra noteikumos Nr. [611 „Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas nolikums” 2.2.1. apakšpunktā](#) noteikto funkciju īstenot bāriņtiesu darba uzraudzību un metodisko palīdzību (izņemot uzdevumus, kas noteikti Bāriņtiesu likuma VII un VIII nodaļā), atbilstoši kompetencei katru gadu veic dažādu kategoriju lietu pārbaudes bāriņtiesās.

Lai veicinātu bāriņtiesu darbības kvalitāti un bāriņtiesas darbinieku izpratni un atbildību par to kompetencē esošo jautājumu veikšanu, VBTAI 2022. gadā veica plānotās uzraudzības pārbaudes (turpmāk – pārbaude) bāriņtiesās, pārejot no kontrolējošā uz uzraudzības modeli. Tādēļ sadarbībā ar bāriņtiesām tiek veikta bāriņtiesu pārbaude, veicinot bāriņtiesas iesaisti savas darbības izvērtēšanā³.

Galvenais bāriņtiesas darba kvalitātes uzraudzības mērķis ir panākt, lai bāriņtiesas prioritāri nodrošinātu bērnu un aizgādībā esošu personu tiesību un tiesisko interešu aizsardzību, savā darbībā ievērojot labas pārvaldības principu, proti, darbojas normatīvajos aktos noteiktajās pilnvarās, ir tiesiska un uzticama, nodrošina pretimnākošu un cieņpilnu attieksmi pret privātpersonu, bāriņtiesas darbības veic pietiekami un savlaicīgi, nodrošinot normatīvajos aktos noteikto prasību izpildi bērnu tiesību aizsardzības jomā.

VBTAI Bāriņtiesu metodiskās vadības un uzraudzības departamenta 2022. gadā noteiktās pārbaudžu prioritātes bija:

- bāriņtiesas darbības izvērtēšana adoptējamā bērna pirmsadopcijas un pēcadopcijas aprūpē un uzraudzībā;
- bāriņtiesas darbības izvērtēšana bērna, kas atrodas ārpusģimenes aprūpē, saskarsmes tiesību nodrošināšanā un veicināšanā ar bērnam tuviem radniekiem (vecākiem, brāļiem, māsām u.c.);
- bāriņtiesas darbības izvērtēšana lietās par aizgādībā esošo personu pārskatīšanu Civilprocesa likuma noteiktajā termiņā;
- bāriņtiesas darbību izvērtēšana audžuģimeņu statusa piešķiršanas lietās, kas sagatavoti pēc 2018. gada 1. jūlija, un ikgadējo izvērtējumu īstenošana saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr. 354 “[Audžuģimenes noteikumi](#)” (turpmāk – [Audžuģimenes noteikumi](#)) 3. punktu;

---

² Saskaņā ar Bāriņtiesu likuma 5. panta pirmajā daļā noteikto;

³ Lietu kontroli un izvērtējumu pēc noteiktām veidlapām veic paši bāriņtiesas darbinieki;

- bāriņtiesas darbības izvērtēšana lietās par aizgādības tiesību pārtraukšanu, aizgādības tiesību atjaunošanu, prasības sniegšanu tiesā, lietās, kas ierosinātas pēdējo 2 gadu laikā kopš pārbaudes uzsākšanas.

Ņemot vērā izvirzītās prioritātes, pārbaude kopumā tika veikta 8 bāriņtiesās, izlases kārtībā pārbaudot 254 bāriņtiesu lietvedībā esošas lietas septiņās lietu kategorijās:

- 1) 34 lietas par audžuģimenes statusa piešķiršanu;
- 2) 39 lietas par bērna ievietošanu audžuģimenē vai specializētajā audžuģimenē;
- 3) 52 lietas par aizbildnības nodibināšanu;
- 4) 23 lieta par bērna ievietošanu ilgstošas sociālās aprūpes un rehabilitācijas institūcijā (turpmāk – aprūpes iestāde);
- 5) 46 aizgādības lietas;
- 6) 17 adopcijas lietas;
- 7) 43 lietas par aizgādības tiesību pārtraukšanu un pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošanu vai prasības sniegšanu tiesā aizgādības tiesību atņemšanai.

Galvenais bāriņtiesas darba kvalitātes uzraudzības mērķis ir panākt, lai bāriņtiesas saskatītu savā darbībā esošās aktuālākās nepilnības un veiktu darbības kvalitātes pilnveidi, prioritāri nodrošinot bērnu un aizgādībā esošu personu tiesību un tiesisko interešu aizsardzību.

Pārbaūžu laikā novērots, ka lielākā daļa pārbaudīto bāriņtiesu šādu pašpārbaudes formu uzskatījušas par noderīgu un bijušas ieinteresētas veikt pašpārbaudi, aizpildot iekšējās kontroles veidlapas (turpmāk – veidlapa) izvēlētajās lietās. Gandrīz visas bāriņtiesas atzinušas, ka pašpārbaudes veikšana ir prasījusi papildu resursus bāriņtiesas darbiniekiem, taču pašpārbaude atzīta par noderīgu instrumentu, izmantojot to ikdienā, lai konstatētu arī citās lietās to atbilstību normatīvo aktu prasībām, novērstu iespējamus trūkumus lietu pašpārbaudes gaitā. Pozitīvi vērtējama bāriņtiesu rīcība, tūlītēji pārbaudes gaitā novēršot pašu bāriņtiesu konstatētās nepilnības, kuras bija iespējams novērst.

Lai arī pašpārbaudes forma vairumā bāriņtiesu tika atzīta par noderīgu un vērtīgu pieredzi, tomēr secināms, ka ne visas bāriņtiesas bija pilnīgi aizpildījušas veidlapas, tādējādi VBTAI bija apgrūtināti izprast atsevišķu lietu būtību un bāriņtiesas darbību atbilstību normatīvo aktu prasībām. Tā rezultātā VBTAI pārbaūžu noslēguma tiešsaistes tikšanās laikā precizēja veidlapās iztrūkstošo informāciju. Uzsverams, ka visas bāriņtiesas pārzināja savas lietas un spēja sniegt pilnīgu un vispusīgu informāciju, padziļināti raksturot ar konkrēto lietu saistītus aspektus.

Analizējot 2022. gada pārbaūžu aktos fiksētos trūkumus un nepilnības, VBTAI secinājusi, ka bāriņtiesas pārzina normatīvo aktu regulējumu, tomēr savā darbībā ne vienmēr pilnvērtīgi un atbilstošā kvalitātē veic noteiktos pasākumus bērnu personisko interešu un tiesību aizsardzībai, personu ar ierobežotu rīcībspēju interešu aizsardzībā. Turklāt vērojams, ka atsevišķos gadījumos vieni un tie paši trūkumi tiek pieļauti sistemātiski, veidojot neatbilstošu bāriņtiesas darbības praksi.

Vienlaikus 2022. gada pārbaudes deva ieskatu arī Covid – 19 infekcijas pandēmijas apstākļu ietekmē uz bāriņtiesas darbu. Proti, strādājot epidemioloģiskās drošības pasākumu ietvarā noteikto ierobežojumu apstākļos, tie negatīvi ietekmējuši bāriņtiesas darba kvalitāti, noslodzi, kapacitāti, un būtiski apgrūtinājuši bāriņtiesas darbību kopumā.

Būtiski, ka gandrīz visās bāriņtiesās pārbaužu gaitā konstatēts nepietiekams un nesamērīgs darbinieku skaits attiecībā pret veicamā darba apjomu, tostarp viena no bāriņtiesām nav spējusi nodrošināt lemtspējīgu sastāvu nepietiekamā darbinieku skaita dēļ. Kā iemesls jaunu darbinieku piesaistei tiek minēts zema atalgojuma attiecībā pret izglītības un pieredzes prasībām, kā arī darba intensitāte, sarežģītība.

VBTAI, sagatavojot vēstules pašvaldībām par bērnu tiesību aizsardzības nodrošināšanu attiecīgajā pašvaldībā, vērsusi septiņu no astoņām pašvaldību uzmanību uz nepieciešamību kopīgi ar bāriņtiesas priekšsēdētāju izvērtēt optimālo darbinieku skaitu un bāriņtiesai nepieciešamā atbalsta apjomu to funkciju kvalitatīvai veikšanai.

VBTAI, apkopojot pārbaužu rezultātus, secināja, ka galvenā problemātika visās bāriņtiesās ir līdžīga, tādēļ vērtīgi bāriņtiesām iepazīties ar VBTAI apkopojumu par biežāk konstatēto problemātiku un skaidrojumu par normatīvo aktu prasībām un labo praksi konkrētajos jautājumos, lai turpmākā bāriņtiesu darbībā novērstu pieļautās nepilnības.

2.1. Adopcijas lietas

2.1.1. Aizbildnībā un audžuģimenē esoša bērna adopcija

Saskaņā ar Ministru kabineta 2018. gada 30. oktobra noteikumu Nr. 667 "[Adopcijas kārtība](#)" [11. punktā](#) noteikto, ja bērns atrodas aizbildnībā, bāriņtiesa, kura pieņēmusi lēmumu par aizbildnības nodibināšanu un aizbildņa iecelšanu, divu mēnešu laikā no dienas, kad bērns kļuvis adoptējams, noskaidro aizbildņa viedokli par bērna adopciju aizbildņa ģimenē vai citā ģimenē.

Ja aizbildnis vēlas adoptēt savu aizbilstamo, aizbildnis divu mēnešu laikā pēc bērna viedokļa izteikšanas par adopciju iesniedz bāriņtiesā atbilstoši savai dzīvesvietai adopcijas pieteikumu. Bāriņtiesa izvērtē aizbildņa piemērotību adoptētāja statusam un lemj par personas atzīšanu par adoptētāju un adopcijas atbilstību adoptējamā bērna interesēm.⁴

Situācijās, kad bērns jau aug attiecīgā aizbildņa vai audžuģimenes ģimenē, bāriņtiesa nelemj par bērna nodošanu pirmsadopcijas aprūpē, vienlaikus, bāriņtiesa pirms lēmuma par adopcijas atbilstību adoptējamā bērna interesēm pēc būtības izvērtē, vai starp bērnu un adoptētāju izveidojušās patiesas bērna un vecāku attiecības.⁵

Veicot pārbaudi adopcijas lietās, konstatēts, ka atsevišķas bāriņtiesas, pirmsadopcijas aprūpes novērtēšanā atsaucas uz ikgada dzīves apstākļu pārbaudēm kā aizbildnībā esošam vai audžuģimenē ievietotam bērnam.

Uzsverams, ka ikgadējās dzīves apstākļu pārbaudes aizbildnības un audžuģimenes uzraudzības ietvaros nav uzskatāmas par pirmsadopcijas novērtējumu. No brīža, kad aizbildnis vai audžuģimene iesniegusi iesniegumu ar lūgumu kļūt par adoptētāju aizbildnībā esošam vai audžuģimenē ievietotam bērnam, lai izvērtētu, vai starp bērnu un potenciālajiem adoptētājiem izveidojusies patiesas vecāku un bērna attiecības, **ievērojama vispārējā adopcijas kārtība.**

---

⁴ Saskaņā ar Ministru kabineta 2018. gada 30. oktobra noteikumu Nr. 667 "[Adopcijas kārtība](#)" [13. punktā](#) noteikto;

⁵ Rokasgrāmatas bāriņtiesām 2.sējuma 4.metodika apskatāma šeit: <https://www.bti.gov.lv/lv/rokasgramata-barintiesam>;

Bāriņtiesa, kas atbilst adoptētāja dzīvesvietai, pēc adoptējamā bērna nodošanas pirmsadopcijas aprūpē veic ģimenes izpēti, ja nepieciešams, piesaistot citus speciālistus un apmeklējot to vismaz trīs reizes pirmsadopcijas aprūpes laikā, lai konstatētu, vai ir pamats uzskatīt, ka pēc adopcijas starp adoptētāju un adoptējamo bērnu izveidosies patiesas vecāku un bērna attiecības.⁶

Piemērs

Bērns 2021. gada jūnijā tika nodots aizbildņa aprūpē. Pēc 2022. gada aprīļa tiesas sprieduma par vecāku aizgādības tiesību atņemšanu, aizbildnis iesniedzis bāriņtiesā iesniegumu bērna adopcijai. Bāriņtiesa 2022. gada maijā pieņēmusi lēmumu par adopcijas atbilstību bērna interesēm, atsaucoties uz dzīves apstākļu pārbaudēm, kas veiktas 2021. gada jūlijā un 2022. gada aprīļa sākumā aizbildnības uzraudzības ietvaros vēl pirms aizbildņa iesnieguma par bērna adopciju saņemšanas bāriņtiesā.

Detalizētu informāciju par adopcijas kārtību skatīt Rokasgrāmatas bāriņtiesām 2.sējuma 4. metodikā⁷.

2.1.2. Pēcadopcijas uzraudzība

Viena no visbiežāk pārbaudēs konstatētajām nepilnībām adopcijas lietās bijusi saistīta ar pēcadopcijas uzraudzības veikšanas neregularitāti, kas konstatēta triju bāriņtiesu darbībā, tostarp vienā lietā, ģimenei mainot dzīvesvietas pašvaldību, bāriņtiesa nebija pārsūtījusi adopcijas lietu pēcadopcijas uzraudzībai kompetentajai bāriņtiesai.

Lai pārliecinātos par bērna dzīves apstākļiem un iekļaušanos ģimenē pēc adopcijas apstiprināšanas tiesā, adoptētāja dzīvesvietas bāriņtiesa divus gadus pēc adopcijas apstiprināšanas regulāri vērtē bērna aprūpi ģimenē viņa dzīvesvietā (turpmāk – pēcadopcijas uzraudzība).⁸

Ja bērns tiek adoptēts uz ārvalstīm, kompetentā iestāde vai ārvalsts adoptētājs pēc adopcijas apstiprināšanas tiesā līdz adoptētā bērna 18 gadu vecuma sasniegšanai iesniedz ministrijā un bāriņtiesā, kas lēmusi par bērna ārpusģimenes aprūpi, pēcadopcijas ziņojumus atbilstoši šo [noteikumu 4. pielikumam](#) un vismaz vienu bērna fotogrāfiju. Pirmos divus gadus pēc adopcijas apstiprināšanas tiesā pēcadopcijas ziņojumus iesniedz divas reizes gadā, turpmāk – reizi gadā. Kā arī kompetentā iestāde vai ārvalsts adoptētājs pēc adopcijas apstiprināšanas tiesā līdz adoptētā bērna 18 gadu vecuma sasniegšanai nodrošina bāriņtiesai, kas lēmusi par bērna ārpusģimenes aprūpi, iespēju sazināties ar adoptēto bērnu ar video starpniecību vai telefoniski.⁹

Lai arī likumdevējs nav noteicis konkrētu adoptētāja dzīvesvietas apsekojumu un veicamo pārrunu skaitu, ir skaidri norādīts, ka **pēcadopcijas uzraudzības mērķis ir gūt pārliecību par bērna dzīves apstākļiem un iekļaušanos ģimenē pēc adopcijas apstiprināšanas tiesā, VBTAI ieskatā, ārkārtīgi būtiski ir bāriņtiesai veltīt pienācīgu uzmanību atbalsta sniegšanai**

⁶ Saskaņā ar Ministru kabineta 2018. gada 30. oktobra noteikumu Nr. 667 “[Adopcijas kārtība](#)” 45. punktā noteikto;

⁷ Rokasgrāmatas bāriņtiesām 2.sējuma 4.metodika apskatāma šeit: <https://www.bti.gov.lv/lv/rokasgramata-barintiesam>;

⁸ Saskaņā ar Ministru kabineta 2018. gada 30. oktobra noteikumu Nr. 667 “[Adopcijas kārtība](#)” 53. punktā noteikto;

⁹ Saskaņā ar Ministru kabineta 2018. gada 30. oktobra noteikumu Nr. 667 “[Adopcijas kārtība](#)” 82.1. un 82.2. apakšpunktos noteikto;

adoptētājiem, ģimenei kopumā, tādēļ nepieciešams biežāk nekā reizi gadā novērtēt adoptētā bērna aprūpi un uzraudzību ģimenē, noskaidrot, vai adoptētājiem nepieciešams atbalsts kādu radušos sarežģījumu risināšanai, vai bērns tiek aprūpēts atbilstoši vecumam, vai bērna attīstībai ir radīti nepieciešamie apstākļi, vai tiek nodrošināta pilnvērtīga bērna pārstāvība viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās, kādas ir adoptētā bērna attiecības ar pārējiem ģimenē dzīvojošajiem bērniem un citiem ģimenes locekļiem, kā citi ģimenes locekļi uztver adoptēto bērnu, kā adoptētais bērns ir iekļāvies sociālajā vidē – bērnudārza grupiņā vai skolas klasē, kā vecāki jūtas kā adoptētāji, vai tādēļ nav radušies kādi sarežģījumi, kādas ir adoptētāju savstarpējās attiecības pēc bērna ienākšanas ģimenē, vai tās nav mainījušās, vai abi adoptētāji izjūt atbildību par bērnu un viņa attīstību u.c.¹⁰ Lai arī nav statistikas datu uzskaites par to, cik bieži no ģimenes, pārtraucot vecāka aizgādības tiesības, tiek šķirts adoptēts bērns, VBTAI saņemtā bāriņtiesu informācija liecina, ka šādi gadījumi notiek ik gadu.

2.1.3. Ziņu sniegšana Labklājības ministrijai par adoptējamu bērnu

Pārbaudē bāriņtiesu¹¹ darbībā konstatētas darbības nepilnības saistībā ar ziņu sniegšanas savlaicīgumu Labklājības ministrijai par bērniem, kuri kļuvuši adoptējami, tostarp, netika noskaidrots aizbildņa viedoklis par aizbildnībā esošā bērna adopciju.

Labklājības ministrija veic adoptējamo bērnu un adoptētāju uzskaiti, izdarot attiecīgus ierakstus adopcijas reģistrā.¹² Ministru kabineta 2022. gada 1. februāra [noteikumi Nr. 81 “Adopcijas reģistra noteikumi”](#) nosaka adopcijas reģistrā iekļaujamos datus par adoptējamajiem bērniem, adoptētājiem, adopcijas procesu, kā arī šo datu apjomu, datu apstrādes noteikumus un kārtību. Šo [noteikumu 2. punktā](#) noteikts, ka adopcijas reģistrs ir valsts informācijas sistēma, un tās pārzinis ir Labklājības ministrija. Adopcijas reģistrā iekļautajai informācijai ir ierobežotas pieejamības statuss. Ņemot vērā minēto, adopcijas reģistrā iekļaujama informācija par katru bērni un bez vecāku gādības palikušu bērnu, kurš ir adoptējams. Par adoptējamu bērnu uzskatāms bērns, kura vecāki vai aizbildnis devis piekrišanu bērna adopcijai, vecākiem ar tiesas spriedumu atņemtas bērna aizgādības tiesības, bērna vecāki ir miruši, bērna vecāki vai viņu dzīvesvieta nav zināma.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2018. gada 30. oktobra noteikumu Nr. 667 [“Adopcijas kārtība”](#) prasībām, aprūpes iestādes vadītājs aizpilda bērna uzskaites lapu un nosūta to ministrijai, kā arī [informē par to bāriņtiesu](#), kura pieņēmusi lēmumu par bērna ārpusģimenes aprūpi **mēneša laikā** kopš dienas, kad noskaidrots bērna viedoklis un bērns kļuvis adoptējams¹³.

Par aizbildnībā nodotu bērnu ziņas kā par adoptējamu bērnu, kopā ar aizbildņa apliecinājumu par piekrišanu adopcijai (apliecinātu kopiju) Labklājības ministrijai tiek sniegtas tad, ja aizbildnis piekrīt bērna adopcijai citā ģimenē¹⁴. Bāriņtiesa, kura pieņēmusi lēmumu par aizbildnības nodibināšanu un aizbildņa iecelšanu, **divu mēnešu laikā** no dienas, kad bērns kļuvis

---

¹⁰ Sīkāku informāciju skatīt Rokasgrāmatas bāriņtiesām 2. sējuma 4.7.7.3. apakšnodaļā “Bērna aprūpes un uzraudzības ģimenē regulāra novērtēšana”;

¹¹ Trijās no astoņām pārbaudītajām bāriņtiesām (37,5%);

¹² Saskaņā ar Ministru kabineta 2018. gada 30. oktobra noteikumu Nr. 667 [“Adopcijas kārtība” 2.punktā](#) noteikto;

¹³ Saskaņā ar Ministru kabineta 2018. gada 30. oktobra noteikumu Nr. 667 [“Adopcijas kārtība” 10. punktā](#) noteikto;

¹⁴ Saskaņā ar Ministru kabineta 2018. gada 30. oktobra noteikumu Nr. 667 [“Adopcijas kārtība” 14. punktā](#) noteikto;

adoptējams, noskaidro aizbildņa viedokli par bērna adopciju aizbildņa ģimenē vai citā ģimenē.¹⁵

Savukārt, ja bērns atrodas audžuģimenē vai specializētā audžuģimenē, bāriņtiesa, kura pieņēmusi lēmumu par bērna ievietošanu audžuģimenē, **divu mēnešu laikā** no dienas, kad bērns kļuvis adoptējams, noskaidro, vai audžuģimene vēlas adoptēt audžuģimenē esošo bērnu, un, ja audžuģimene nav izteikusi vēlmi viņu adoptēt, nosūta bērna uzskaites lapu ministrijai¹⁶.

Bāriņtiesa, pārstāvēt ārpusģimenes aprūpē nodota bērna tiesības un intereses, nodrošina, lai situācijā, kad bērns kļuvis adoptējams, dati par adoptējamu bērnu pēc iespējas ātrāk nonāktu adopcijas reģistrā. Savlaicīga informācijas sniegšana adopcijas reģistram ir būtiska, jo tādējādi tiek nodrošināta bērna tiesību pamatprincipu ievērošana, tiek aizsargātas bērna labākās intereses, tiecoties uz bērna situācijas ilgtspējīgu risinājumu, tostarp nodrošinot bērnam emocionāli tuvas, pastāvīgas, ģimeniskas attiecības, iespēju augt drošā, bērnam labvēlīgā, atbalstošā vidē, ievērojot Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6. panta otrajā prim daļā noteiktos kritērijus.

Detalizētāka informācija par iepriekš minēto kritēriju skaidrojumiem aplūkojami Rokasgrāmatas bāriņtiesām 2. sējuma 1. 4. apakšnodaļā “Bērna labāko interešu apsvērumi, kas ņemami vērā sagatavojot atzinumu vai tiesā sniedzamās ziņas”¹⁷.

2.2. Ārpusģimenes aprūpes lietas

2.2.1. Rakstiska pārskata par darbībām, kas veiktas, lai bērnam nodrošinātu piemērotu aprūpi pie aizbildņa vai audžuģimenē, sagatavošana ārpusģimenes aprūpes lietās

Pirms lēmuma pieņemšanas par bērna nodošanu ārpusģimenes aprūpē bāriņtiesa sagatavo rakstisku pārskatu par darbībām, kas veiktas, lai bērnam nodrošinātu piemērotu aprūpi pie aizbildņa vai audžuģimenē (turpmāk – pārskats). Pārskatā iekļaujams potenciālā aizbildņa vārds, uzvārds, dzimšanas gads un deklarētās dzīvesvietas adrese, viedoklis un iemesli, kas liedz minētajai personai kļūt par aizbildni. Norādāms tā ārpusģimenes aprūpes atbalsta centra (turpmāk – atbalsta centrs) darbinieka vārds, uzvārds, ar kuru pārrunāta iespēja audžuģimenei vai specializētajai audžuģimenei uzņemt bērnu, kā arī iemesli, kādēļ attiecīgā audžuģimene nevar uzņemt bērnu. Jānorāda datums, kad iegūta šajā punktā minētā informācija un ziņas no Fizisko personu reģistra un Audžuģimeņu informācijas sistēmas (turpmāk – AGIS).¹⁸ Tāpat pārskats ir dokuments, kurā apkopot informāciju par bērna īpašībām, vajadzībām, iemesliem ārpusģimenes aprūpei, kas sniedz iespēju veikt bērna individuālo vajadzību izvērtēšanu un tām maksimāli atbilstoša ārpusģimenes aprūpes veida meklēšanu.

Aprūpes iestādē ievietotiem bērniem pārskats regulāri jāaktualizē. Saskaņā ar Ministru kabineta 2006. gada 19. decembra [noteikumu Nr. 1037 “Bāriņtiesas darbības noteikumi”](#)

¹⁵ Saskaņā ar Ministru kabineta 2018. gada 30. oktobra noteikumu Nr. 667 “[Adopcijas kārtība](#)” 11. punktā noteikto;

¹⁶ Saskaņā ar Ministru kabineta 2018. gada 30. oktobra noteikumu Nr. 667 “[Adopcijas kārtība](#)” 15. punktā noteikto;

¹⁷ Rokasgrāmatas bāriņtiesām 2.sējuma 1.4.apakšnodaļa apskatāma šeit: <https://www.bti.gov.lv/lv/rokasgramata-barintiesam>;

¹⁸ Saskaņā ar Ministru kabineta 2006. gada 19. decembra noteikumu Nr. 1037 “[Bāriņtiesas darbības noteikumi](#)” 81.² punktā noteikto;

(turpmāk – Bāriņtiesas darbības noteikumi) [81.³ punktā](#) noteikto, ja bērnam vecumā līdz 3 gadiem pirmreizējas informācijas ieguves laikā nav bijis iespējams nodrošināt ārpusģimenes aprūpi pie aizbildņa vai audžuģimenē, un bērns ievietots aprūpes iestādē, bāriņtiesa ne retāk kā reizi trijos mēnešos aktualizē pārskatā norādīto informāciju, iekļaujot arī aprūpes iestādes sniegto informāciju par bērna saskarsmi ar vecākiem, brāļiem, māsām, vecvecākiem, kā arī citām personām, ar kurām bērns ilgu laiku ir dzīvojis nedalītā saimniecībā, un minēto personu sadarbību ar aprūpes iestādi, kā arī informāciju par bērna fizisko un psihosociālo attīstību, un pašvaldības sociālā dienesta sniegto informāciju par veikto sociālo darbu, lai sekmētu bērna atgriešanos ģimenē. Savukārt saskaņā ar [Bāriņtiesas darbības noteikumu 81.⁴ punktā](#) noteikto, par bērnu vecumā no 3 līdz 18 gadiem bāriņtiesa atbilstoši šo [noteikumu 81.³ punktam](#) aktualizē informāciju ne retāk kā reizi 6 mēnešos.

Lielā daļā pārbaudītajās bāriņtiesās konstatēts, ka ārpusģimenes aprūpes lietās regulāri nav ticis ievērots Bāriņtiesas darbības noteikumu [81.²](#) un [81.³ punktā](#) noteiktais, proti, par aprūpes iestādēs ievietotajiem bērniem nav tikuši sagatavoti pārskati un attiecīgi tie nav tikuši aktualizēti atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam. Minētais liecina, ka joprojām pilnveidojama bāriņtiesu darbinieku izpratne par pārskata nozīmīgumu ārpusģimenes aprūpes lietās, lai mazinātu formālu pieeju pārskatu sagatavošanā.¹⁹

Bieži bāriņtiesas darbā saskaras ar situācijām, kad bērnam šķietami piemērots aizbildnis vai audžuģimene atsakās no bērna turpmākas aprūpes, bērna aizbildnis vai kāds no audžuvecākiem zaudē dzīvību, un bāriņtiesai nepieciešams īsā laika periodā atrast citu aprūpētāju. Ja lietā jau savlaicīgi nav iekļauts pārskats un tas aktualizēts, tiek radīta papildu slodze bāriņtiesas darbā, ierobežotā laika periodā ievācot, apkopojot un izvērtējot informāciju par potenciālo un bērna individuālajām vajadzībām vispiemērotākā aprūpētāja piemeklēšanu. Būtiski, ka steigā piemeklēts ārpusģimenes aprūpētājs konkrētajam bērnam var netikt pienācīgi izvērtēts atbilstoši konkrētā bērna individuālajām vajadzībām, tādējādi palielinot risku bērna un jaunieceltā aprūpētāja negatīvai sadarbībai vai bērna pakļaušanai atkārtotai psihoemocionālai traumatizācijai. VBTAI ieskatā, bāriņtiesas darbībām jābūt mērķētām, preventīvām, balstītām uz bērna individuālo vajadzību apzināšanu un sistematizēšanu, kas būtu atspoguļojamas pārskatā.

Pārskats sagatavojams jebkuram bērnam, kuram nepieciešams nodrošināt ārpusģimenes aprūpi, neatkarīgi no tā, vai bērna aprūpe plānota pie aizbildņa, audžuģimenē vai aprūpes iestādē²⁰.

VBTAI akcentē, ka, risinot jautājumu par bērnam piemērotāko ārpusģimenes aprūpes veidu, bāriņtiesas darbībām, galvenokārt, jābūt vērstām uz bērna individuālo vajadzību izvērtēšanu un tām maksimāli atbilstoša ārpusģimenes aprūpes veida un konkrētajam bērnam vispiemērotākā aprūpētāja nodrošināšanu. Tādēļ bāriņtiesai ir jā sagatavo pārskats arī gadījumos, kad bāriņtiesā tiek saņemts potenciālā aizbildņa iesniegums, apzinot arī citu bērna tuvinieku vēlmi un iespējas uzņemties rūpes par konkrēto bērnu, un jāvērtē, kura no personām bērnam ir vispiemērotākā. Pat, ja bāriņtiesā ar iesniegumu vērsies tikai viens potenciālais aizbildnis, bāriņtiesai jāizvērtē, vai šis konkrētais cilvēks spēs vislabāk nodrošināt bērna

---

¹⁹ Saskaņā ar Ministru kabineta 2006. gada 19. decembra noteikumu [Nr. 1037 “Bāriņtiesas darbības noteikumi” 81.³](#) un [81.⁴ punktus](#) noteikto;

²⁰ Saskaņā ar Ministru kabineta 2006. gada 19. decembra noteikumu [Nr. 1037 “Bāriņtiesas darbības noteikumi” 81.² punktā](#) noteikto;

individuālās vajadzības, paralēli aptaujājot arī citus bērna radniekus un bāriņtiesai zināmās bērnam tuvās personas. Bāriņtiesai ir jāizvērtē visi potenciālie aizbildņi, raugoties no bērna vislabāko interešu prizmas un tiecoties uz bērnam ilgtermiņā vispiemērotākā aprūpētāja piemeklēšanu.

Piemērs

Bāriņtiesā saņemts bērna vectēva iesniegums ar lūgumu iecelt viņu par aizbildni mazmeitai, jo bērna māte līdz aizgādības tiesību pārtraukšanai bieži ar bērnu dzīvojusi pie viņa. Tikai veicot pārrunas ar citiem ģimenes locekļiem, bāriņtiesa konstatēja, ka aizbildņa pienākumus labprāt uzņemtos veikt arī meitenes mirušā tēva māsa. Pārrunājot ar abiem potenciālajiem aizbildņiem situāciju, meitenes vectēvs atzina, ka iesniegumu iesniedzis, lai “neaizved bērnu uz kaut kādu bērnu namu”, nevērtējot iespējas nodrošināt meitenes aprūpi, izglītības ieguvu kopsakarā ar savu nodarbinātību (strādā nakts maiņu darbu, tuvākā izglītības iestāde 20 km attālumā, ar apgrūtinātu sabiedriskā transporta kustību). Izvērtējot bērna vajadzības, vecumposma īpatnības, saskarsmi ar radniekiem, kā arī abu potenciālo aizbildņu spējas un īpašības, bāriņtiesa lēma par aizbildni iecelt mirušā tēva māsu.

VBTAI vēlreiz uzsver, ka, aizpildot pārskatu, vērība arī jāvērs uz bērna individuālo vajadzību izpēti. Tādējādi pārskatā iekļaujama vispusīga informācija par konkrēto bērnu, kuram nepieciešams nodrošināt ārpusģimenes aprūpes pakalpojumu.

Detalizēta informācija par pārskata sagatavošanu pieejama Rokasgrāmatas bāriņtiesām 3. sējuma 1.1.1.apakšnodaļā “Pārskata, kas apkopo informāciju par iespējamo bērna ārpusģimenes aprūpi, sagatavošana”²¹.

2.2.2. Ārpusģimenes aprūpē nodota bērna saskarsmes tiesība

Uzraudzības pārbaudēs no piecu bāriņtiesu veidlapās sniegtās informācijas secināms, ka aizbildnības, audžuģimeņu lietās un lietās par bērna ievietošanu aprūpes iestādē, trūkst informācijas par bērna un radnieku vai citu tuvu personu kontaktu uzturēšanas regularitāti, saskarsmes ietekmi uz bērna labbūtību u.tml.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 33. panta pirmajā daļā noteiktas ārpusģimenes aprūpē nodota bērna tiesības uzturēt personiskas attiecības un tiešus kontaktus ar vecākiem, kā arī ar brāļiem, māsām, vecvecākiem un personām, ar kurām bērns ilgu laiku ir dzīvojis nedalītā saimniecībā, izņemot gadījumus, kad tas kaitē bērna veselībai, attīstībai un drošībai vai rada draudus aizbildņiem, audžuģimenēm, bērnu aprūpes iestāžu darbiniekiem vai citiem bērniem.

Tādēļ VBTAI jo īpaši vērš bāriņtiesu uzmanību uz ārpusģimenes aprūpē nodota bērna tiesībām uzturēt personiskas attiecības ar brāļiem (pusbrāļiem), māsām (pusmāsām) situācijās, kad bērni atrodas pie dažādiem ārpusģimenes aprūpētājiem.

Nepietiekama bāriņtiesas darbība uzraugot bērna saskarsmes tiesības realizāciju konstatēta pārbaudēs gan aizbildnības lietās²², gan lietās par bērna ievietošanu aprūpes iestādē²³.

²¹ Rokasgrāmatas bāriņtiesām 3.sējuma 1.1.1.apakšnodaļa apskatāma šeit: <https://www.bti.gov.lv/lv/rokasgramata-barintiesam>;

²² Divās no astoņām bāriņtiesām (25%);

²³ Trīs no astoņām bāriņtiesām (37,5%);

Vērojams, ka, lai arī aizbildņiem un audžuģimenēm, kā arī aprūpes iestādes vadītājiem kā bērna likumiskajiem pārstāvjiem ir normatīvajos aktos²⁴ noteikts pienākums veicināt ģimenes saišu atjaunošanos, ārpusģimenes aprūpes sniedzēji bieži neveic aktīvas darbības, lai veicinātu un nodrošinātu bērna kontaktus ar tuviniekiem. Savukārt bāriņtiesas nevelta pienācīgu vērību aizbildņu, audžuģimeņu un aprūpes iestāžu vadītāju izpratnes veicināšanai par minētā pienākuma pildīšanu. Bāriņtiesas pienākums, veicot uzraudzību, bērnam atrodoties ārpusģimenes aprūpē, ir regulāri pārliecināties par bērna un viņam tuvu personu saskarsmes nodrošināšanu un veicināt ārpusģimenes aprūpētāju izpratni par tā nozīmību bērna dzīvē.

Vēršam uzmanību uz nepieciešamību bērnam veidot izpratni par ģimenes, māsu un brāļu savstarpējo saikņu nozīmīgumu, to atbalstīšanu un stiprināšanu, kā arī attīstīt prasmes stiprināt un nodrošināt bērnam nozīmīgu attiecību turpināšanos. Svarīgi bērna aprūpētājam izprast bērnam nozīmīgu saikņu ietekmi uz bērnu, izprast pārdzīvotās traumas (t.sk., šķiršanās, zaudējuma, vardarbības, pamešanas novārtā) ietekmi uz bērna attīstību, uzvedību, bērna vajadzībām un piesaistes veidošanās aspektus. Būtiski izprast katrā individuālajā gadījumā saskarsmes mērķi, proti, ārpusģimenes aprūpē esoša bērna saskarsme ar ģimenes pārstāvjiem ir nozīmīga ne tikai tās atkalapvienošanās kontekstā, bet arī bērna pagātnes integrācijā tagadnē un nākotnē, kad izvēloties atbilstošo intervences veidu, palīdzēt bērnam pieņemt šķiršanu no ģimenes.

Ļoti būtiski ir veicināt attiecību uzturēšanu bērnam ar izcelsmes ģimeni, samērojot to ar iespējamiem riskiem un bērna reakcijām pēc saskarsmes īstenošanas. Uzsverams, ka bāriņtiesas pienākums ir objektīvi izvērtēt situāciju un apstākļus, un, nepieciešamības gadījumā, lemt par personisku attiecību un tiešu kontaktu uzturēšanas tiesību ierobežošanu, ja bāriņtiesa konstatē, ka tas kaitē bērna veselībai, attīstībai un drošībai vai rada draudus aizbildņiem, audžuģimenēm, bērnu aprūpes iestāžu darbiniekiem vai citiem bērniem.

[Bērnu tiesību aizsardzības likuma 44. panta](#) pirmajā daļā noteikts, ka bērna ārpusģimenes aprūpes laikā pašvaldība sniedz izglītojošu, sociālu un citu palīdzību bērna vecākiem, lai sekmētu bērna atgriešanos ģimenē. Normatīvajos aktos nostiprināts bāriņtiesas pienākums periodiski iegūt informāciju no pašvaldības sociālā dienesta par veikto sociālo darbu, lai sekmētu bērna atgriešanos ģimenē²⁵. Ārpusģimenes aprūpē esoša bērna saskarsme ar viņam nozīmīgām personām nav absolūta visos gadījumos. Proti, ja bērns ir šķirts no ģimenes, saskarsmes tiesību var ierobežot bāriņtiesa, ja tā ir pretrunā bērna labākajām interesēm.²⁶ Tāpat ārpusģimenes aprūpes sniedzējs var atļaut bērnam uzturēties pie vecākiem, kuriem ir pārtrauktas vai atņemtas aizgādības tiesības, vai brāļiem, māsām, vecvecākiem un personām, ar kurām bērns ilgu laiku ir dzīvojis nedalītā saimniecībā, ja bāriņtiesa pieņēmusi par to lēmumu.²⁷

Piemērs

---

²⁴ Saskaņā ar [Bērnu tiesību aizsardzības likuma 33. pantā, 44. panta](#) trešajā daļā noteikto;

²⁵ Šis pienākums noteikts Ministru kabineta 2006. gada 19. [decembra noteikumi Nr. 1037 "Bāriņtiesas darbības noteikumi"](#) 81.³ 2. [apakšpunktā](#);

²⁶ Atbilstoši [Civillikuma 181. panta](#) pirmajā, otrajā un trešajā daļā noteiktajam, [Bērnu tiesību aizsardzības likuma 33. pantam](#) un [Bāriņtiesu likuma 39. panta](#) trešajā daļā noteiktajam;

²⁷ Saskaņā ar [Bērnu tiesību aizsardzības likuma 33. panta](#) ceturtajā daļā noteikto;

Vienas bāriņtiesas veiktās pārbaudes laikā konstatēts, ka tikusi dota atļauja bērniem ilgstoši ciemoties pie vecākiem, kam pārtrauktas aizgādības tiesības, bāriņtiesai nepārliecinoties par dzīves apstākļiem vecāku dzīvesvietā, bērnu drošību, kā arī neuzklausot bērnu viedokļus šajā jautājumā. Konkrētajā gadījumā no sociālā dienesta lietā tikusi saņemta informācija par vecāku atteikšanos no sociālā dienesta piedāvātajiem pakalpojumiem, vecāku nelīdzdarbošanos bērniem labvēlīgu dzīves apstākļu nodrošināšanai ģimenē.

2.2.3. Dzīves apstākļu pārbaūžu un bērna viedokļa noskaidrošanas nozīmīgums

Bāriņtiesa ir prioritāri atbildīga par ārpusģimenes aprūpē nodotā bērna tiesību un interešu aizsardzību ne tikai līdz bērna nodošanai aizbildnībā, audžuģimenē vai ievietošanai aprūpes iestādē, bet visā ārpusģimenes aprūpes periodā, tādēļ bāriņtiesa regulāri uzrauga ārpusģimenes aprūpes sniedzēja darbību no konkrētā bērna vislabāko interešu perspektīvas. Normatīvie akti²⁸ nosaka bāriņtiesas pienākumu ne retāk kā reizi gadā pārbaudīt bērna aprūpi un viņa tiesību un interešu ievērošanu pie aizbildņa, audžuģimenē un bērnu aprūpes iestādē.

Pārbaudēs konstatēts, ka gandrīz visās bāriņtiesās problēmas sagādājusi savlaicīga, regulāra dzīves apstākļu pārbaūžu ieviešana un veikšana pēdējo trīs gadu laikā. VBTAI ieskatā tas attiecīgi kavējis un būtiski apgrūtinājis arī bērnu, aizbildņu, audžuģimeņu, aprūpes iestāžu, citu vienā mājāsaimniecībā dzīvojošo personu viedokļu un savstarpējo attiecību mijiedarbības noskaidrošanu, līdz ar to secināms, ka audžuģimeņu, aprūpes iestāžu un aizbildņu, kā arī ārpusģimenes aprūpē nodoto bērnu dzīves apstākļu un labbūtības uzraudzība nav tikusi pienācīgi veikta. Pārbaūžu gaitā veidlapās un pārrunās, bāriņtiesas to lielākoties skaidrojušas ar Covid – 19 pandēmijas izraisīto seku un valstī noteikto epidemioloģisko drošības pasākumu periodisku ieviešanu.

Lai arī epidemioloģiskie ierobežojumi infekcijas slimības Covid – 19 ierobežošanai ir radījuši būtiskas izmaiņas attiecībā uz iespēju brīvi veikt personu dzīves apstākļu pārbaudes, tās veicamas, pielāgojoties situācijai, sabalansējot noteiktos ierobežojumus ar pienākumu pārliecināties par bērnu tiesību un interešu aizsardzību.

Norādāms, ka bāriņtiesai ir būtiski savlaicīgi iegūt informāciju, kas ir tieši saistīta ar bērna tiesību aizsardzības pilnvērtīgu nodrošināšanu, pretējā gadījumā var tikt būtiski apdraudēta bērna psihofizioloģiskā attīstība, savlaicīga atbilstoša atbalsta sniegšana un preventīva iespējamo problēmu bērna audzināšanā un aprūpē novēršana.

Aizbildnības lietās piecu no astoņu bāriņtiesu darbībā tikušas konstatētas nepilnības ikgadējās dzīves apstākļu pārbaudēs saistībā ar to savlaicīgu veikšanu un pilnvērtīgu informācijas iegūvi saskaņā ar Bāriņtiesas darbības noteikumu 81. punktā noteikto, proti, bāriņtiesa vismaz reizi gadā pārbauda aizbildnībā esošā bērna aprūpi un sastāda dzīves apstākļu pārbaudes aktu. Aktā iekļauj vismaz šādu informāciju:

- bērna viedoklis par dzīves apstākļiem, savstarpējām attiecībām ar aizbildni un nedalītā saimniecībā dzīvojošām personām, par saskarsmi un iespējām kontaktēties ar vecākiem, citiem radniekiem un citām bērnam tuvām personām;

²⁸ Ministru kabineta 2006. gada 19. decembra [noteikumi Nr. 1037 “Bāriņtiesas darbības noteikumi” 81., 81.¹punkts](#); Ministru kabineta 2018. gada 26. jūnija [noteikumu Nr. 354 “Audžuģimenes noteikumi” 4. punkts](#);

- aizbildņa viedoklis par aizbildnības pārvaldību un savstarpējām attiecībām ar aizbilstamo.

Triju bāriņtiesu darbībā konstatēts, ka nav ticis noskaidrots aizbildņa viedoklis par aizbildnības pārvaldību un bērna un nedalītā saimniecībā dzīvojošu personu savstarpējām attiecībām, un piecu bāriņtiesu darbībā konstatēta Bāriņtiesas darbības noteikumu 81. punktā noteiktā neievērošana lietās par bērnu ievietošanu aprūpes iestādē.

Bāriņtiesai, veicot ārpusģimenes aprūpē nodotā bērna dzīves apstākļu pārbaudes, tiek rekomendēts izmantot VBTAI izstrādātās ārpusģimenes aprūpē nodota bērna dzīves apstākļu pārbaudes akta veidlapas²⁹, kurās ietvertas sadaļa arī par bērna saskarsmi ar bērna tuviniekiem (skatīt iepriekš). Rokasgrāmatas bāriņtiesām 3. sējuma 1.2.1.apakšnodaļā sniegti metodiskie ieteikumi veidlapas aizpildīšanā.³⁰ Veidlapas iespējams lejupielādēt, izmantojot saiti:

<https://www.bti.gov.lv/lv/izstradatas-barintiesas-darba-izmantojamas-veidlapas>.

VBTAI vērš uzmanību, ka bērna viedoklim veltāma īpaša vērība, jo tikai sarunā, kuras laikā ir gūta pietiekama bērna uzticība, iespējams noskaidrot, vai bērns pie ārpusģimenes aprūpes nodrošinātāja saņem savai attīstībai atbilstošu aprūpi un audzināšanu.

Izvērstāku skaidrojumu par bērna uzskatu respektēšanu lūdzam skatīties Rokasgrāmatā bāriņtiesām, 1.sējuma 1.4.apakšnodaļā “Bērna uzskatu respektēšana”³¹.

Vēršam uzmanību, ka bērna dzīves apstākļu pārbaudes mērķis ir gūt pārliecību par ārpusģimenes aprūpē nodotā bērna vislabāko interešu nodrošināšanu. Līdz ar to ikgadējās apsekošanas laikā iegūtā informācija bāriņtiesai ir jāizvērtē un nepieciešamības gadījumā jāveic darbības, lai novērstu konstatētās problēmas bērna aprūpē un audzināšanā.

Ja bāriņtiesas rīcībā nonāk informācija par iespējamām problēmām ārpusģimenes aprūpē nodota bērna pilnvērtīgu tiesību un interešu aizsardzībā (vai nu dzīves apstākļu pārbaudes laikā, vai no audžuģimeņu iesniegtajiem psihofizioloģiskās attīstības pārskatiem, vai tml.), no lietas materiāliem jāgūst pārliecība, ka bāriņtiesa ir reaģējusi uz saņemto informāciju, to izvērtējusi, veikusi papildus informācijas iegūšanu, kā arī sniegusi nepieciešamos norādījumus un atbalstu aizbildnim, audžuģimenei vai aprūpes iestādes vadītājam, lai nodrošinātu bērna vislabāko interešu aizsardzību.

2.2.4. Ārpusģimenes aprūpē nodoto bērnu un aizgādībā esošo personu mantisko interešu aizsardzība

Pārbaūžu laikā visbiežāk konstatētie trūkumi bāriņtiesu darbībā attiecībā uz ārpusģimenes aprūpē nodoto bērnu un aizgādībā esošo personu mantisko interešu aizsardzību ir saistīti ar to, ka:

---

²⁹ Veidlapas publicētas VBTAI mājaslapā: <https://www.bti.gov.lv/lv/izstradatas-barintiesas-darba-izmantojamas-veidlapas>;

³⁰ Skatīt: <https://www.bti.gov.lv/lv/rokasgramata-barintiesam>;

³¹ Skatīt: <https://www.bti.gov.lv/lv/rokasgramata-barintiesam>;

- netiek pieprasīts un lietai pievienots bērna un aizgādībā esošās personas mantas saraksts, kad bērnam tiek nodrošināta ārpusģimenes aprūpe vai personai tiek iecelts aizgādnis;
- netiek savlaicīgi pieprasīti un attiecīgi bāriņtiesā iesniegti ikgadējie norēķini par bērna un aizgādībā esošās personas mantas pārvaldību.

Izskaidrojot bāriņtiesas atbildību un pienākumus bērna mantas pārvaldībā norādāms, ka bāriņtiesa ieceltajam aizbildnim (aizgādnim) uzdod sastādīt aizbildnībā vai aizgādībā esošās personas mantas sarakstu.³²

Piecās no astoņām bāriņtiesām pārbaudes gaitā konstatēts, ka lietu kategorijās par bērna ievietošanu aprūpes iestādē un aizgādības lietās iztrūkst informācija par bērna vai aizgādībā esošās personas mantas saraksta esamību.

Gandrīz visās bāriņtiesās konstatētas nepilnības attiecībā uz ikgada mantas apskates akta sastādīšanu, proti, visbiežāk nav ievērota mantas apskates regularitāte (bāriņtiesai noteikts pienākums vismaz reizi gadā pārliecināties par aizgādībā esošās personas vai ārpusģimenes aprūpē esošā bērna mantas sastāvu un stāvokli³³), vienas bāriņtiesas darbībā pārbaudes ietvaros konstatēts, ka nav pieprasīta informācija no bankas par konta stāvokli, no pārbaudītu veidlapās norādītās informācijas vairumā bāriņtiesu nav konstatējams, vai personai/bērnā mantā vispār pieder.

Norādāms, ka par mantas apskati bāriņtiesa sastāda mantas apskates aktu, kurā norāda informāciju par mantas sastāva atbilstību mantas sarakstam, informāciju, kādas ir izmaiņas mantas stāvoklī, salīdzinot ar iepriekšējo periodu, kā arī apsekotāju ieteikumus par mantas pārvaldību, ja tādi nepieciešami.³⁴ Tāpat bāriņtiesa katru gadu pārbauda aprūpes iestādē ievietota bērna aprūpi un, ja bērna mantas pārvaldībai nav iecelts sevišķais aizbildnis, pieprasa no aprūpes iestādes vadītāja norēķinu par bērna mantas pārvaldību.³⁵

Gadījumos, kad bērnam vai aizgādībā esošai personai nekāda manta nepieder, mantas apskate nav jāveic, taču būtiski norādīt pilnīgu un visaptverošu informāciju ikgada norēķinā³⁶ par bērna/personas mantisko interešu aizsardzības aspektiem, proti, jābūt ietvertai pilnvērtīgai informācijai par bērnam/personai piederošā vai lietošanā nodotā inventāra pārvaldību (mobilais telefons, dators, divritenis u.c.).

Gandrīz visu bāriņtiesu pārbaudēs konstatēts, ka pēdējo trīs gadu laikā novēloti saņemt aizbildņu un aizgādņu ikgada norēķini bāriņtiesās.

Uzsverams, ka pēc pārbaudītu noslēgšanas visas bāriņtiesas savu iespēju robežās ir centušās novērst ar bērna/personas mantas pārvaldību un ikgada norēķiniem saistītās nepilnības, par to novēršanu informējot VBTAI.

³² Saskaņā ar Ministru kabineta 2006. gada 19. decembra [noteikumu Nr. 1037 "Bāriņtiesas darbības noteikumi"](#) 85. punktā noteikto;

³³ Saskaņā ar Ministru kabineta 2006. gada 19. decembra [noteikumu Nr. 1037 "Bāriņtiesas darbības noteikumi"](#) 82. punktā noteikto;

³⁴ Saskaņā ar Ministru kabineta 2006. gada 19. decembra [noteikumu Nr. 1037 "Bāriņtiesas darbības noteikumi"](#) 83. punktā noteikto;

³⁵ Saskaņā ar [Bāriņtiesu likuma 36. panta](#) pirmajā daļā noteikto;

³⁶ Saskaņā ar [Bāriņtiesu likuma 31. panta](#) trešajā daļā un [41. panta](#) ceturtajā daļā noteikto bāriņtiesa katru gadu līdz 1. februārim, kā arī aizbildnībai beidzoties un aizgādni atlaižot vai atstādinot, saņem un pārbauda aizbildņa un aizgādņa iesniegto norēķinu. Bāriņtiesas priekšsēdētājs apstiprina norēķinu;

2.2.5. Aizbildņa piemērotības izvērtēšana

Normatīvie akti nosaka noteiktu informācijas kopumu, kas jāiegūst, lai bāriņtiesa gūtu pārliecību par personas atbilstību aizbildņa pienākumu veikšanai, proti, bāriņtiesa raugās, lai par aizbildni ieceljamajai personai būtu aizbildņa pienākumu pildīšanai nepieciešamās spējas un īpašības, un izvērtē personas motivāciju kļūt par aizbildni, ģimenes locekļu savstarpējās attiecības, nodarbinātību, dzīves apstākļus un spēju pārstāvēt bērnu personiskajās un mantiskajās attiecībās.³⁷

Izvērtējot personas atbilstību aizbildņa pienākumu pildīšanai, bāriņtiesa ņem vērā atzinumus par personas veselības stāvokli, ko sniedz ģimenes ārsts, kura veselības aprūpē persona atradies vismaz sešus mēnešus, kā arī psihiatrs un narkologs.³⁸

Pārbaūžu laikā, izskatot aizbildnības lietas, kā būtisks trūkums triju bāriņtiesu darbībās norādāms nepilnīgs personu izvērtējums. Minētajās lietās tika novērots, ka bāriņtiesas lēmumus par aizbildņa iecelšanu mēdza pieņemt, nesaņemot ģimenes ārsta, psihiatra, narkologa atzinumus, kā arī nepārliecinoties par potenciālā aizbildņa nodarbinātību un viņa atbilstību aizbildņa pienākumu pildīšanai, tādējādi radot risku aizbildnībā nodoto bērnu interešu un tiesību aizskārumam.

Papildus norādāms, ka, pārbaudot aizbildnības lietas, triju bāriņtiesu darbībā konstatēts, ka ieceltajam aizbildnim nav tikuši izskaidroti viņa pienākumi, tiesības un atbildība vai tas darīts novēloti. Papildus tam pārbaudēs novērots, ka bieži iztrūkst aizbildņa paraksta, ka viņš ir informēts par aizbildņa pienākumiem, tiesībām un atbildību.³⁹

2.2.6. Visbiežāk konstatētās nepilnības audžuģimeņu lietās

2.2.6.1. Audžuģimeņu ikgadējā izvērtēšana

Analizējot **audžuģimeņu statusa lietās** konstatētos trūkumus, secināms, ka viena no biežāk pieļautajām nepilnībām ir saistīta ar Audžuģimenes noteikumu 3. punktā noteiktā pienākuma neregulāru ievērošanu, proti, bāriņtiesa, kuras darbības teritorijā deklarēta audžuģimenes vai specializētās audžuģimenes dzīvesvieta, ne retāk kā reizi gadā sadarbībā ar atbalsta centru izvērtē ģimenes locekļu savstarpējās attiecības, zināšanas un prasmes bērna aprūpē un pārbauda dzīves apstākļus, lai pārliecinātos, vai tie nav mainījušies, liedzot iespēju turpmāk veikt audžuģimenes vai specializētās audžuģimenes pienākumus.⁴⁰ Ar minētā pienākuma veikšanu saistītas bāriņtiesas darbības nepilnības konstatētas četrās no astoņām bāriņtiesām.

VBTAI norāda, ka audžuģimenes/specializētās audžuģimenes ikgada izvērtējumam piešķirama būtiska nozīme, gan lai pārliecinātos par bērnu tiesību un interešu nodrošināšanu, gan lai novērtētu audžuģimenes/specializētas audžuģimenes sniegtā aprūpes pakalpojuma kvalitāti, kā arī, lai izvērtētu, kādi atbalsta pakalpojumi (sociālā darbinieka konsultācijas,

---

³⁷ Saskaņā ar [Bāriņtiesu likuma 29. panta](#) pirmajā daļā noteikto;

³⁸ Saskaņā ar [Bāriņtiesu likuma 29. panta](#) otrajā daļā noteikto;

³⁹ Saskaņā ar Ministru kabineta 2006. gada 19. decembra [noteikumu Nr. 1037 "Bāriņtiesas darbības noteikumi" 79. punktā](#) noteikto;

⁴⁰ Saskaņā ar Ministru kabineta 2018. gada 26. jūnija [noteikumu Nr. 354 "Audžuģimenes noteikumi" 3. punktā](#) noteikto;

psiholoģiskās palīdzības, atbalsta grupu, informatīvā un metodiskā atbalsta sniegšana, papildus apmācības u.c.) nepieciešami audžuģimenei/ specializētajai audžuģimenei.

Normatīvais regulējums paredz veikt audžuģimenes vai specializētās audžuģimenes izvērtējumu ne retāk kā reizi gadā. Līdz ar to, ja bāriņtiesa uzskata par nepieciešamu, izvērtējums var tik veikts arī biežāk. Turklāt gada termiņš skaitāms no audžuģimenes statusa piešķiršanas dienas vai pēdējā veiktā izvērtējuma dienas, nevis kā kalendārais gads.

VBTAI vērš uzmanību, ka audžuģimenes/specializētās audžuģimenes ikgadējais izvērtējums nav tikai dzīves apstākļu pārbaude, kuras laikā bāriņtiesa izdara secinājumu par audžuģimenes/specializētās audžuģimenes spēju turpināt pienākumu izpildi.

Iepazīstoties ar audžuģimenes/specializētās audžuģimenes **ikgadējo izvērtējumu**, no tā jāgūst pārliecība, ka bāriņtiesa ir:

- 1) pārliecinājusies par audžuģimenes/specializētās audžuģimenes dzīves apstākļu atbilstību bērnu aprūpei un audzināšanai (mērķis: fiziskās vides novērtējums; dokuments, uz kā pamata izdarīti secinājumi – dzīves apstākļu pārbaudes akts);
- 2) izvērtējusi audžuģimenes/specializētās audžuģimenes ģimenes locekļu savstarpējās attiecības (mērķis: emocionālās vides novērtējums; dokuments, uz kā pamata izdarīti secinājumi – sarunu protokoli, kuros atspoguļotas vispusīgas pārrunas ar visiem ģimenes locekļiem, t.sk., visiem ģimenes bērniem, tostarp arī bioloģiskajiem un adoptētajiem, un arī citiem vienā nedalītā saimniecībā dzīvojošiem pieaugušajiem);
- 3) novērtējusi audžuģimenes/specializētās audžuģimenes zināšanas bērna aprūpē (mērķis: audžuģimenes/specializētās audžuģimenes profesionālo zināšanu izvērtējums; dokumenti, uz kā pamata izdarīti secinājumi – atbalsta centra un audžuģimenes/specializētās audžuģimenes sniegtā informācija par audžuģimenes/specializētās audžuģimenes dalību zināšanu pilnveidē, dažādās apmācībās, atbalsta grupās.);
- 4) novērtējusi audžuģimenes/specializētās audžuģimenes prasmes bērna aprūpē (mērķis: audžuģimenes/specializētās audžuģimenes prasmju un līdzšinējās pieredzes bērnu aprūpē izvērtējums; dokumenti, uz kā pamata izdarīti secinājumi – informācija no izglītības iestādēm un ārstniecības personām par audžuvecāku iesaistīšanos izglītības un veselības aprūpes nodrošināšanā audžuģimenē ievietotajiem bērniem, citas lietā esošās informācijas analīze);
- 5) aktualizējusi informāciju no Sodu reģistra par audžuvecākiem. Gadījumā, ja audžuģimenes/specializētās audžuģimenes dzīvesvietā pastāvīgi dzīvo arī citas pilngadīgas personas, informācija no Sodu reģistra iegūstama arī par tām;
- 6) ieguvusi un izvērtējusi informāciju par audžuģimenes/specializētās audžuģimenes sadarbību ar atbalsta centru;
- 7) veikusi izvērtējumu par nepieciešamajiem atbalsta pasākumiem turpmākajai audžuģimenes/specializētās audžuģimenes darbības nodrošināšanai, ja konstatēta tāda nepieciešamība, un par audžuģimenes/specializētās audžuģimenes profesionālās pilnveides vajadzībām informējusi atbalsta centru.

2.2.6.2. Audžuģimenes statusa piešķiršana

Triju bāriņtiesu darbībā konstatēts, ka audžuģimenes statusa lietās iztrūkst informācija no Sodu reģistra. Tāpat pārbaudes laikā secināts, ka atsevišķās bāriņtiesās laulāto (personas) dati apstrādāti vēl pirms laulāto (personas) iesnieguma saņemšanas bāriņtiesā.

VBTAI vērš uzmanību uz nepieciešamību bāriņtiesām pievērst īpašu uzmanību uz personu (laulāto) piemērotības audžuģimenes statusam rūpīgu izvērtēšanu, īpašu vērību pievērstot potenciālajiem riskiem, bērniem atrodoties konkrēto personu aprūpē.

Bāriņtiesas pienākumu veikt objektīvu un rūpīgu potenciālās audžuģimenes izvērtēšanu nosaka normatīvie akti.

Proti, lai laulātos (personu) atzītu par piemērotiem audžuģimenes pienākumu veikšanai, laulātie (persona) deklarētās dzīvesvietas bāriņtiesā uzrāda personu apliecinošu dokumentu, kā arī iesniedz iesniegumu un psihiatra atzinumu par personas psihiskās veselības stāvokli un narkologa atzinumu par personas atkarību no narkotiskām un psihotropām vai citām atkarību izraisošām vielām.⁴¹

Bāriņtiesa pēc šo dokumentu saņemšanas izvērtē tos, kā arī izvērtē laulāto (personas) motivāciju kļūt par audžuģimeni, ģimenes locekļu savstarpējās attiecības, zināšanas un prasmes bērna aprūpē, noskaidro ģimenes materiālo stāvokli, pārbauda laulāto (personas) dzīves apstākļus un sastāda dzīves apstākļu pārbaudes aktu, pieprasa informāciju no Sodu reģistra par šo [noteikumu 14.2., 14.3. un 14.4. apakšpunktā](#) minētajiem nosacījumiem.⁴²

Pārbaūžu gaitā bāriņtiesām tika skaidroti principi par [Audžuģimenes noteikumu 16. punktā](#) minēto darbību secīguma ievērošanu un bāriņtiesas pienākums pieprasīt informāciju no Sodu reģistra, kā arī nepieciešamība šo informāciju vērtēt kopsakarā ar citu bāriņtiesas lietā iegūto informāciju no vispārējas ietekmes uz bērna aprūpi un audzināšanu perspektīvas.

Piemērs

Ja persona ir administratīvi sodīta vairākas reizes par agresīvu braukšanu, ātruma pārsniegšanu vai pat par pārkāpumu ceļu satiksmē alkohola vai narkotisko vielu ietekmē, šī informācija vērtējama padziļināti kontekstā ar minēto notikumu ietekmi uz bērna aprūpi, uzraudzību un labāko interešu nodrošināšanu ilgtermiņā, tai skaitā ietekmi uz dzīves pamatvērtību nostiprināšanu bērņā. Minētā informācija iegūstama gan pārrunās ar laulātajiem (personu), gan šos aspektus skatot kopsakarā ar psihologa, psihiatra un narkologa atzinumiem.

2.2.6.3. Audžuģimenes un atbalsta centra sadarbība

Ja bāriņtiesa nolemj, ka laulātie (persona) ir piemēroti audžuģimenes pienākumu veikšanai, tā informē audžuģimeni par pienākumu noslēgt vienošanos ar atbalsta centru par atbalsta

⁴¹ Saskaņā ar Ministru kabineta 2018. gada 26. jūnija [noteikumu Nr. 354 "Audžuģimenes noteikumi" 15. punktā](#) noteikto;

⁴² Saskaņā ar Ministru kabineta 2018. gada 26. jūnija [noteikumu Nr. 354 "Audžuģimenes noteikumi" 16. punktā](#) noteikto;

saņemšanu un iespēju veikt brīvprātīgo darbu bērnu aprūpes iestādē.⁴³ Divu bāriņtiesu darbībā konstatēts, ka bāriņtiesa nav informējusi audžuģimeni par šādu pienākumu.

Papildus jau iepriekš minētajam, uzsverams, ka četru bāriņtiesu darbībā nav ievērots normatīvajos aktos noteiktais termiņš, proti, lēmuma norakstu bāriņtiesas 10 darbdienu laikā nebija izsniegušas audžuģimenei, un attiecīgo informāciju nebija ievadījušas AGIS, kā arī savlaicīgi par šo lēmumu netika informēts atbalsta centrs.⁴⁴

Bāriņtiesa **pirms bērna ievietošanas audžuģimenē vai specializētajā audžuģimenē bērnam ar smagiem funkcionāliem traucējumiem** sniedz tai un atbalsta centram rakstisku informāciju par bērna emocionālo stāvokli, par saskarsmes kārtību ar bērna vecākiem, brāļiem (pusbrāļiem), māsām (pusmāsām), radniekiem vai bērnam tuvām personām un citiem apstākļiem, kas jāņem vērā, lai audžuģimene varētu bērnu aprūpēt.⁴⁵ Audžuģimenei un specializētajai audžuģimenei bērnam ar smagiem funkcionāliem traucējumiem ir pienākums 10 dienu laikā pēc informācijas saņemšanas personīgi iepazīties ar bērnu un pieņemt lēmumu par bērna ņemšanu aprūpē un uzraudzībā.⁴⁶

Četru bāriņtiesu darbībā konstatēts, ka bāriņtiesas nav sniegušas atbalsta centriem un audžuģimenei rakstisku informāciju par būtiskiem jautājumiem konkrētā bērna aprūpē, tāpat secināts, ka trīs bāriņtiesas ne visos gadījumos nodrošinājušas bērna iepazīšanos ar audžuģimeni pirms bērna ievietošanas tajā.

Vēršam uzmanību, ka **objektīvas un pilnvērtīgas informācijas sniegšana pirms bērna ievietošanas audžuģimenē vai specializētajā audžuģimenē bērnam ar smagiem funkcionāliem traucējumiem nodrošina, ka tiek samazināts risks bērna atkārtotai traumatizācijai**, šķirot bērnu no audžuģimenes, ja, piemēram, audžuģimene tikai pēc bērna ievietošanas secina, ka nespēj veikt konkrēta bērna aprūpi, vai nu bērna veselības traucējumu, vai citu iemeslu dēļ. Audžuģimene vai specializētā audžuģimene bērnam ar smagiem funkcionāliem traucējumiem, saņemot informāciju par bērnu, var izvērtēt savas spējas uzņemties un nodrošināt konkrētā bērna aprūpi, **ņemot vērā bērna individuālās vajadzības**. Papildus uzmanība vēršama un nepieciešamību sniegt rakstveida informāciju pirms bērna ievietošanas audžuģimenē vai specializētajā audžuģimenē bērnam ar smagiem funkcionāliem traucējumiem ne tikai audžuģimenei vai specializētajai audžuģimenei, bet arī atbalsta centriem.

Savukārt **bērna iepazīšanās ar potenciālo audžuģimeni ļauj nodrošināt veiksmīgāku bērna adaptāciju audžuģimenē**, jo gan bērns, gan audžuģimene būs guvuši pirmo iesaisti viens par otru, noskaidrojuši sev būtiskos jautājumus, lai pieņemtu abpusēju lēmumu. Lielākiem bērniem būtiski ir iepazīties ne tikai ar audžuģimenes vecākiem, bet arī ar citiem ģimenē dzīvojošajiem bērniem vai citām vienā mājsaimniecībā dzīvojošajām personām, jo jāņem vērā, ka bērna labsajūtu audžuģimenē ietekmēs ne tikai viņa attiecības ar audžuģimenes vecākiem, bet lielā mērā arī veiksmīgu vai neveiksmīgu personisko attiecību izveide ar audžuģimenē dzīvojošajiem bērniem un citām personām.

---

⁴³ Saskaņā ar Ministru kabineta 2018. gada 26. jūnija [noteikumu Nr. 354 "Audžuģimenes noteikumi" 18. punktā](#) noteikto;

⁴⁴ Saskaņā ar Ministru kabineta 2018. gada 26. jūnija [noteikumu Nr. 354 "Audžuģimenes noteikumi" 24. punktā](#) noteikto;

⁴⁵ Saskaņā ar Ministru kabineta 2018. gada 26. jūnija [noteikumu Nr. 354 "Audžuģimenes noteikumi" 58. punktā](#) noteikto;

⁴⁶ Saskaņā ar Ministru kabineta 2018. gada 26. jūnija [noteikumu Nr. 354 "Audžuģimenes noteikumi" 59. punktā](#) noteikto;

VBTAI vērš uzmanību, ka no audžuģimeņu lietām – gan attiecībā uz statusa piešķiršanas lietām, gan bērna ievietošanas lietām, nav gūstama pārliecība par efektīvas sadarbības izveidi starp bāriņtiesām un atbalsta centriem.

2.2.6.4. Bērna psihofizioloģiskās attīstības pārskata saņemšana un aizpilde

Kā viena no būtiskākajām nepilnībām lietās par bērna ievietošanu audžuģimenē vai specializētajā audžuģimenē norādāma nepietiekamas vērības veltīšana bērna psihofizioloģiskās attīstības pārskatu saņemšanai un aizpildījuma kvalitātei. Šī nepilnība konstatēta sešu bāriņtiesu darbībā.

Audžuģimenei un specializētajai audžuģimenei ir pienākums novērot katra audžuģimenē ievietotā bērna psihofizioloģisko attīstību. Bērna psihofizioloģiskās attīstības pārskatu audžuģimene vai specializētā audžuģimene bāriņtiesā iesniedz 5 darbdienu laikā pēc bērna uzņemšanas, pēc tam ik pēc 6 mēnešiem, kā arī 5 darbdienu laikā pēc uzturēšanās beigām audžuģimenē vai specializētajā audžuģimenē. Ja nepieciešams, **bāriņtiesa minēto pārskatu var pieprasīt arī biežāk.**⁴⁷

Psihofizioloģiskās attīstības pārskats ir nevis formāls ar normatīvo aktu uzlikts pienākums, bet dokuments, kuram ir būtiska nozīme bāriņtiesas darbībā, uzraugot un nodrošinot konkrētā bērna vislabāko interešu aizsardzību.

Psihofizioloģiskās attīstības pārskats satur ziņas par bērna veselības stāvokli, izglītības procesa nodrošināšanu, bērna attīstību, sekmēm un citiem sasniegumiem, kā arī identificētajām grūtībām, saskarsmes raksturojumu, bērna attiecībām ar bioloģisko ģimeni ārpusģimenes aprūpes laikā u.tml. Minētā pārskata regulāra saņemšana un pievienošana lietai dod iespēju **novērtēt bērna attīstību dinamikā**, kā arī audžuģimenes ieguldījumu bērna spēju, prasmju un talantu veicināšanā un attīstībā. Tāpat pārskatā iekļautā informācija dot ieskatu situācijā ar kādām bērna grūtībām (uzvedības sarežģījumiem, veselības problemātiku, saskarsmes jautājumiem u.c.) audžuģimenei jāsaskaras aprūpējot un audzinot bērnu, un, kāda veida atbalstu un palīdzību bērnam audžuģimene nodrošinājusi, lai identificētās grūtības mazinātu un novērstu. Nav pieļaujama situācija, ka bērna psihofizioloģiskās attīstības pārskatā būtu fiksēta problemātika (piemēram, audžuģimene norāda uz bērna veselības pasliktināšanos, uzvedības traucējumiem izglītības iestādē), bet neseko informācija par veiktajām darbībām problēmjaudājumu risināšanā. Īpaši uzskatāmi tas ir lietās, kur ik pēc 6 mēnešiem norādīts viens un tas pats, piemēram, *slikti mācās skolā, dara citiem pāri*, bet lietā nav ne izglītības iestādes raksturojuma par bērnu, ne informācijas par speciālistu apmeklējumiem problēmas cēloņa atrašanai un atbalsta sniegšanai bērnam un audžuģimenei problēmu risināšanā.

2.3. Lietas par bērnu ievietošanu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā

Triju bāriņtiesu darbībā konstatēta nepietiekama bērna viedokļa noskaidrošana jautājumā par ārpusģimenes aprūpes sniedzēja maiņu, proti, par bērna ievietošanu aprūpes iestādē.

---

⁴⁷ Saskaņā ar Ministru kabineta 2018. gada 26. jūnija [noteikumu Nr. 354 “Audžuģimenes noteikumi” 68. punktā](#) noteikto;

Risinot jautājumu par bērnam piemērotāko ārpusģimenes aprūpes veidu, bāriņtiesas darbībām galvenokārt jābūt vērstām uz bērna individuālo vajadzību izvērtēšanu un tām maksimāli atbilstoša ārpusģimenes aprūpes veida nodrošināšanu.

[Bērnu tiesību aizsardzības likuma 27. panta](#) trešajā daļā noteikts, ka, šķirot bērnu no ģimenes, viņam tiek nodrošināta ārpusģimenes aprūpe pie aizbildņa vai audžuģimenē. Ārpusģimenes aprūpi bērnu aprūpes iestādē nodrošina tikai gadījumos, kad aprūpe pie aizbildņa vai audžuģimenē nav piemērota konkrētam bērnam. Bērnu aprūpes iestādē bērns atrodas līdz brīdim, kad viņam tiek nodrošināta piemērota aprūpe pie aizbildņa vai audžuģimenē.

Bāriņtiesai **pirms lēmuma pieņemšanas jānoskaidro bērna viedoklis** par iespējamo ārpusģimenes veidu⁴⁸, kā arī jāsaņem rakstveida pārskats par Bāriņtiesas iegūto informāciju attiecībā uz iespēju nodrošināt bērnam ārpusģimenes aprūpi pie aizbildņa vai audžuģimenē.

Pirms lēmuma pieņemšanas par ārpusģimenes aprūpes veida maiņu, kā arī pirms bērna atgriešanās vecāku aprūpē, bāriņtiesa izskaidro bērnam veicamās darbības un noskaidro bērna viedokli, ja bērns spēj formulēt savu viedokli.⁴⁹

Uzsverams, ka īpaši būtiski pievērst uzmanību tādiem faktoriem kā bērna vecums, dzimums, personības iezīmes, stiprās un vājās puses, līdzšinējie dzīves apstākļi un pieredze, psihoemocionālais stāvoklis, iespējamie ierobežojumi bērna savietojamībai (vienā telpā, mājāsaimniecībā dzīvojošu bērnu saderība), nepieciešamība pēc personīgās telpas u.c. Vērtējot šos aspektus, svarīgi piesaistīt aprūpes iestādes vadītāju un speciālistus, lai izvērtētu visu iepriekšminēto faktoru ietekmi uz bērnu un kopīgi visiem iesaistītajiem speciālistiem vienoties par bērnam piemērotāko risinājumu.

Izvērstāks metodiskais skaidrojums par bērna ievietošanas ārpusģimenes aprūpē aspektiem skatāms Rokasgrāmatas bāriņtiesām 3. sējuma 1. metodikā “Metodiskie ieteikumi bāriņtiesām bērnu ārpusģimenes aprūpes nodrošināšanā”.⁵⁰

[ANO konvencijas par bērnu tiesībām](#) 12. pantā noteikts, ka dalībvalstis nodrošina, lai ikvienam bērnam, kas ir spējīgs formulēt savu viedokli, būtu tiesības brīvi to paust visos jautājumos, kas viņu skar, turklāt bērna viedoklim jāpievērš pienācīga uzmanība atbilstoši bērna vecumam un brieduma pakāpei. Šajā nolūkā **bērnā tiek dota iespēja tikt uzklautam jebkādā ar viņu saistītā tiesvedībā un administratīvā procesā** vai nu tieši, vai ar pārstāvja vai attiecīgas iestādes starpniecību, ievērojot attiecīgās valsts tiesību aktu procesuālās normas.

Īpaši uzsverams bāriņtiesas proaktīvas rīcības nozīmīgums, komunicējot ar bērnu. Bāriņtiesai jāizskaidro bērnam saprotamā veidā visi ar ārpusģimenes aprūpētāja maiņu saistītie aspekti un pašai bāriņtiesai jāvaicā bērna viedoklis, negaidot, kad bērns izrādīs iniciatīvu.

Īpaši būtiska ir paša bērna iesaiste ar viņu saistītu lēmumu pieņemšanā, tādēļ vēršam uzmanību uz nepieciešamību sarunāties ar bērnu, veicināt viņa līdzdalību lēmuma pieņemšanā,

---

⁴⁸ Saskaņā ar Ministru kabineta 2006. gada 19. decembra [noteikumu Nr. 1037 “Bāriņtiesas darbības noteikumi” 78. punktā](#) noteikto, lemjot par ārpusģimenes aprūpi bērnam, bāriņtiesa izskaidro bērnam iespējamās ārpusģimenes aprūpes veidus un noskaidro bērna viedokli par viņam piemērotāko ārpusģimenes aprūpes veidu, ja bērns spēj formulēt savu viedokli.

⁴⁹ Saskaņā ar Ministru kabineta 2006. gada 19. decembra [noteikumu Nr. 1037 “Bāriņtiesas darbības noteikumi” 84. punktā](#) noteikto;

⁵⁰ Skatīt Rokasgrāmatas bāriņtiesām 3. sējuma 1. metodiku: <https://www.bti.gov.lv/lv/rokasgramata-barintiesam>;

respektēt viņa viedokli, ciktāl tas neapdraud bērna tiesības un labākās intereses, un sniegt pietiekamu, savlaicīgu un bērnam saprotamu informāciju.

2.4. Lietas par aizgādības tiesību pārtraukšanu un pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošanu

2.4.1. Riska novērtēšana

Riska novērtēšana veicama, ierosinot lietu par bērna aizgādības tiesību pārtraukšanu vecākiem un pirms bāriņtiesas lēmuma pieņemšanas attiecīgajā lietā, izņemot gadījumu, kad tiek pieņemts vienpersonisks lēmums saskaņā ar [Bāriņtiesu likuma 23. pantu](#).⁵¹

Risku novērtējumā bāriņtiesai jāidentificē riska faktori, jānosaka riska līmenis un vienlaikus jāanalizē ģimenes/vecāku resursi. Bāriņtiesai, pamatojoties uz apkopoto informāciju, jāizdara pamatoti un argumentēti secinājumi par nepieciešamajiem uzlabojumiem ģimenes situācijā, lai izvērtētu nepieciešamību lemt par bērna šķiršanu no ģimenes viņa prioritārai tiesību un interešu aizsardzības nodrošināšanai.

[Bāriņtiesas darbības noteikumu 75. punktā](#) noteikts, ka, veicot riska novērtēšanu, bāriņtiesa var pieaicināt attiecīgus speciālistus un institūciju pārstāvjus vai pieprasīt viņu rīcībā esošu informāciju.

Piecās no astoņām pārbaudītajām bāriņtiesām, to darbībā konstatētas dažādas nepilnības saistībā ar riska novērtēšanu. Visbiežāk riska novērtēšana tikusi veikta Bāriņtiesas sēdes dienā, kas ir pretrunā ar [Bāriņtiesas darbības noteikumu 73. punktā](#) noteikto, proti, riska novērtēšana veicama pirms bāriņtiesas lēmuma pieņemšanas attiecīgajā lietā, turklāt tas ierobežo lietas dalībnieku tiesības iepazīties ar lietas materiāliem.⁵² Attiecīgi riska novērtēšana veikta formāli, nepietiekami rūpīgi, un konstatēts, ka savlaicīgi nav tikusi iegūta pietiekama informācija korektai un rūpīgai riska izvērtējuma veikšanai, tostarp bērna, vecāku viedokļu savlaicīgai noskaidrošanai pirms lēmuma pieņemšanas.

Izvērstāks metodiskais skaidrojums par riska izvērtējumu skatāms Rokasgrāmatas bāriņtiesām 1. sējuma “Metodiskie ieteikumi par aizgādības tiesību pārtraukšanu un pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošanu” 3.2.4.1. sadaļā “Informācijas iegūšana un riska novērtēšana”.⁵³

2.4.2. Bērna viedokļa noskaidrošanas nozīmīgums

Piecās no astoņām pārbaudītajām bāriņtiesām novērota bāriņtiesu nepilnīga bērnu viedokļu noskaidrošana, kur, vai nu bērna viedoklis noskaidrots vairākus mēnešus pirms lēmuma pieņemšanas, vai lietai vispār nav pievienots sarunas protokols ar bērnu.

---

⁵¹ Saskaņā ar Ministru kabineta 2006. gada 19. decembra [noteikumu Nr. 1037 “Bāriņtiesas darbības noteikumi” 73. punktā](#) noteikto;

⁵² Saskaņā ar Ministru kabineta 2006. gada 19. decembra [noteikumu Nr. 1037 “Bāriņtiesas darbības noteikumi” 16. punktā](#) noteikto, iepazīšanās ar lietas materiāliem notiek bāriņtiesas telpās bāriņtiesas darbinieka klātbūtnē. Dienā, kad lietu izskata bāriņtiesas sēdē, iepazīšanos ar lietas materiāliem var nenodrošināt.

⁵³ Skatīt Rokasgrāmatas bāriņtiesām 1. sējuma 3.2.4.1. sadaļā: <https://www.bti.gov.lv/lv/rokasgramata-barintiesam>;

[ANO konvencijas par bērna tiesībām](#) 12. pantā noteikts, ka dalībvalstis nodrošina, lai ikvienam bērnam, kas ir spējīgs formulēt savu viedokli, būtu tiesības brīvi to paust visos jautājumos, kas viņu skar, turklāt bērna viedoklim jāpievērš pienācīga uzmanība atbilstoši bērna vecumam un brieduma pakāpei.

Šajā nolūkā bērnam tiek dota iespēja tikt uzklausi tam jebkādā ar viņu saistītā tiesvedībā un administratīvā procesā vai nu tieši, vai ar pārstāvja vai attiecīgas iestādes starpniecību, ievērojot attiecīgās valsts tiesību aktu procesuālās normas.

Ne šīs konvencijas pants, ne arī Latvijas normatīvie akti nenosaka zemāko vecuma robežu bērnu tiesībām brīvi paust savus uzskatus, uzskatot, ka spējas formulēt viedokli vērtējamās individuāli, ņemot vērā bērna vecumu, garīgo attīstību (briedumu), garīgo veselību. Šīs tiesības ir jānodrošina arī tad, kad bērns būtu spējīgs formulēt savu viedokli, bet nav spējīgs darīt to zināmu, piemēram, ir kurlmēms. Tādos gadījumos bāriņtiesai jāvērsas pie speciālista, kas var būt starpnieks viedokļa noskaidrošanā – surdotulka.

Izvērstāku skaidrojumu par bērna uzskatu respektēšanu lūdzam skatīt Rokasgrāmatā bāriņtiesām, 1.sējuma 1.4.apakšnodaļā – Bērna uzskatu respektēšana⁵⁴.

2.4.3. Bāriņtiesas lēmuma pieņemšana gada laikā pēc aizgādības tiesību pārtraukšanas

2.4.3.1. Gada termiņa ievērošana un savlaicīga informācijas iegūšana

Pusē no pārbaudītajām bāriņtiesām lietu kategorijā par bērna aizgādības tiesību pārtraukšanu vai pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošanu bāriņtiesas ne vienmēr ievērojušas [Civillikuma 203. panta](#) trešajā un ceturtajā daļā noteikto, proti, ja gada laikā no aizgādības tiesību pārtraukšanas nav iespējams tās atjaunot, bāriņtiesa lemj par prasības celšanu tiesā aizgādības tiesību atņemšanai, izņemot gadījumu, kad aizgādības tiesības nevar atjaunot no vecāka neatkarīgu apstākļu dēļ. Bāriņtiesai ir tiesības lemt par prasības celšanu tiesā aizgādības tiesību atņemšanai pirms šā panta trešajā daļā noteiktā termiņa iestāšanās, ja tas ir bērna interesēs, jo īpaši, ja vecākam iepriekš ir atņemtas cita bērna aizgādības tiesības.

Veicot pārbaudes bāriņtiesās VBTAI secinājusi, ka bāriņtiesas nereti novēloti vērs uzmanību uz lēmumu pieņemšanu par prasības sniegšanu tiesā bērna aizgādības tiesību atņemšanai vecākiem.

[Civillikumā](#) paredzētais gada termiņš ir ievērojams, kad vecāki aktīvi iesaistās problēmu risināšanā, saņem un izmanto sociālā dienesta sniegtos pakalpojumus ģimenes situācijas uzlabošanai, uztur attiecības ar bērnu, sniedz emocionālu un finansiālu atbalstu bērna aprūpei un audzināšanai ārpusģimenes aprūpes nodrošinātājam.

Situācijās, kur bērna vecāks ir nopietni pārkāpis bērna tiesības un intereses, ir veicis smagu noziegumu pret bērnu, nav sadarbojies ar bāriņtiesu un sociālo dienestu aprūpes pārtraukšanas iemeslu novēršanai, neveido un neuztur saskarsmi ar bērnu, bērna labāko interešu un tiesību nodrošināšanai prasība tiesā aizgādības tiesību atņemšanai sniedzama

---

⁵⁴ Sīkāku informāciju par bērna viedokļa noskaidrošanu skatīt Rokasgrāmatas bāriņtiesām 1. sējumā 1.4. sadaļā “Bērna uzskatu respektēšana” <https://www.bti.gov.lv/lv/rokasgramata-barintiesam>;

savlaicīgi, pēc prasības pamatojumu veidojošo faktu konstatēšanas. Bāriņtiesa lemj par prasības iesniegšanu tiesā aizgādības tiesību atņemšanai pirms [Civillikuma 203. panta](#) ceturtajā daļā paredzētā gada termiņa, ja tas ir bērna interesēs, it īpaši, ja vecākam iepriekš ir atņemtas cita bērna aizgādības tiesības.⁵⁵

Divās bāriņtiesās pārbaudes laikā konstatēts, ka bāriņtiesas nav savlaicīgi uzsākušas informācijas ieguvu un izvērtēšanu, lai gada laikā no aizgādību tiesību pārtraukšanas tiktu pieņemts lēmums par iespējamo bērna aizgādības tiesību atjaunošanu vai prasības sniegšanu tiesā aizgādības tiesību atņemšanai, un četru bāriņtiesu darbībā konstatēts, ka bāriņtiesas nav veikušas darbības, lai varētu lemt par aizgādības tiesību atjaunošanu vai prasības celšanu tiesā aizgādības tiesību atņemšanai vecākiem gada laikā no aizgādības tiesību pārtraukšanas.

Termins “gada laikā” nozīmē to, ka lietai jābūt izskatītai gada laikā. Lietas izskatīšanai visa nepieciešamā informācija ir savlaicīgi jāiegūst un lēmums jāpieņem, pirms pagājis gads, no aizgādības tiesību pārtraukšanas bērna vecākiem.

Detalizētāku informāciju ar prasības celšanu tiesā aizgādības tiesību atņemšanai saistītiem aspektiem skatīt Rokasgrāmatas bāriņtiesām 1. sējuma 3.4. apakšnodaļā “Lēmums par prasības sniegšanu tiesā”.⁵⁶

2.4.3.2. Periodiska informācijas iegūšana no sociālā dienesta

Sešu bāriņtiesu darbībā konstatēts, ka bāriņtiesas nav periodiski ieguvušas informāciju no sociālā dienesta par veikto psihosociālo darbu ar ģimeni, lai novērstu bērna attīstībai nelabvēlīgos apstākļus⁵⁷.

Saskaņā ar [Civillikuma 203. panta](#) ceturtajā daļā noteikto, pārtrauktās aizgādības tiesības vecākam atjauno, ja bāriņtiesa atzīst, ka nepastāv šā panta pirmajā vai trešajā daļā minētie apstākļi. Ja gada laikā no aizgādības tiesību pārtraukšanas nav iespējams tās atjaunot, bāriņtiesa lemj par prasības celšanu tiesā aizgādības tiesību atņemšanai, izņemot gadījumu, kad aizgādības tiesības nevar atjaunot no vecāka neatkarīgu apstākļu dēļ.

Lai objektīvi un vispusīgi izvērtētu ģimenes situāciju un panāktās pozitīvās izmaiņas, **bāriņtiesai jāiegūst detalizēta informācija no sociālā dienesta par veikto psihosociālo darbu ar ģimeni un tā rezultātiem dinamikā bāriņtiesas noteiktajā termiņā.** Tādējādi gadījumos, kad vecāks sadarbojas ar sociālo dienestu, lai novērstu bērna attīstībai nelabvēlīgos apstākļus, bāriņtiesai būtiski no sociālā dienesta saņemt informāciju par panāktajām pozitīvajām izmaiņām ģimenes sociālajā funkcionēšanā, (kas izriet no sociālā dienesta plānotajām un īstenotajām aktivitātēm darbā ar ģimeni, resursu piesaisti, pakalpojumu nodrošināšanu utt.), uzlabojumiem vecāka prasmju attīstībā, papildus zināšanu apguvē, konkrētu risku mazināšanā un novēršanā utt., proti, atkarībā no tā, kāds bijis bāriņtiesas sniegtais sākotnējais ģimenes situācijas izvērtējums (risku līmeņa un resursu analīzes kopsavilkums) sociālajam dienestam un norādījumi par nepieciešamajiem uzlabojumiem.

⁵⁵ Saskaņā ar [Bāriņtiesu likuma 22. panta](#) sestajā daļā noteikto;

⁵⁶ Skatīt Rokasgrāmatas bāriņtiesām 1. sējuma 3.4. apakšnodaļā: <https://www.bti.gov.lv/lv/rokasgramata-barintiesam>;

⁵⁷ Saskaņā ar [Bāriņtiesu likuma 17. panta](#) ceturto apakšpunktu un [Civillikuma 203. panta](#) ceturtajā daļā noteikto;

2.4.3.3. Vecāka informēšana, pārtraucot aizgādības tiesības

Bāriņtiesa, ierosinot lietu par bērna aizgādības tiesību pārtraukšanu vecākam, veic riska novērtēšanu, informē vecāku par sekām un uzdod viņam sadarbībā ar sociālo dienestu noteiktā termiņā novērst bērna attīstībai nelabvēlīgos apstākļus. Ja vecāks šajā termiņā kavējas novērst bērna attīstībai nelabvēlīgos apstākļus un bērna palikšana ģimenē var radīt draudus bērna dzīvībai un veselībai, bāriņtiesa lemj par aizgādības tiesību pārtraukšanu vecākam un bērna šķiršanu no ģimenes.⁵⁸

Pārbaužu gaitā secināts, ka divas bāriņtiesas pēc lēmuma par aizgādības tiesību pārtraukšanu vecākam pieņemšanas, nav informējušas vecākus:

- 1) par pienākumu sadarboties ar savas dzīvesvietas pašvaldības sociālo dienestu un citām institūcijām un personām, lai sekmētu bērna atgriešanos ģimenē;
- 2) par pienākumu maksāt par bērnam sniegto ārpusģimenes aprūpes pakalpojumu;
- 3) par tiesībām saņemt valsts nodrošināto juridisko palīdzību, ja vecāks atbilst normatīvajos aktos noteiktajiem šīs palīdzības saņemšanas nosacījumiem.⁵⁹

Izvērsti metodiskie ieteikumi par [Bāriņtiesu likuma 22. panta](#) ar 1.¹ daļas piemērošanu darbībā skatāmi Rokasgrāmatas bāriņtiesām 1. sējumā “Metodiskie ieteikumi par aizgādības tiesību pārtraukšanu un pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošanu” 3.2.4. apakšnodaļā⁶⁰.

2.4.4. Darbību secīgums

Dokumentus lietai pievieno hronoloģiskā secībā, sanumurē, kā arī sastāda lietā esošo dokumentu sarakstu.⁶¹ Četru bāriņtiesu darbībā konstatēts, ka bāriņtiesu lietas sakārtotas ne hronoloģiskā secībā.

Triju bāriņtiesu darbībā konstatēts, ka atsevišķās lietās nav tikusi ievērota bāriņtiesas lēmumu secība un juridisks pamats lēmumu pieņemšanā, proti, vispirms bērns ticis nodots ārpusģimenes aprūpē un tikai pēc tam tikušas pārtrauktas bērna aizgādības tiesības vecākiem.

Pārbaužu ietvaros bāriņtiesām tika sniegti ieteikumi jautājumos par bāriņtiesas darbību secīgumu un to regulējošo normatīvo aktu ievērošanas nozīmīgumu, rosinot izstrādāt bāriņtiesās iekšējās kārtības noteikumus, paredzot vienotu pieeju lietu sakārtošanā, ievērojot hronoloģijas principu.

2.5. Aizgādības lietas

2.5.1. Aizgādības uzraudzība

Viena no visbiežāk konstatētākajām nepilnībām saistīta ar aizgādības uzraudzības aspektiem. Bāriņtiesa vismaz reizi gadā pārbauda aizgādņa darbību un noskaidro aizgādņa un aizgādībā esošas personas viedokli par mantas pārvaldību, kā arī aizgādībā esošas personas

---

⁵⁸ Saskaņā ar [Bāriņtiesu likuma 22. panta](#) pirmajā prim (1.¹) daļā noteikto;

⁵⁹ Saskaņā ar [Bāriņtiesu likuma 22. panta](#) otrajā daļā noteikto;

⁶⁰ Skatīt Rokasgrāmatas bāriņtiesām 1. sējuma 3.2.4. apakšnodaļā: <https://www.bti.gov.lv/lv/rokasgramata-barintiesam>;

⁶¹ Saskaņā ar Ministru kabineta 2006. gada 19. decembra [noteikumu Nr. 1037 “Bāriņtiesas darbības noteikumi” 24. punktā](#) noteikto;

viedokli par savstarpējām attiecībām ar aizgādni un nedalītā saimniecībā dzīvojošām personām.⁶² Bāriņtiesa prioritāri nodrošina bērna vai aizgādībā esošās personas tiesību un tiesisko interešu aizsardzību.⁶³

Piecu bāriņtiesu darbībā konstatēta neregulāra dzīves apstākļu pārbaūžu veikšana pēdējo trīs gadu periodā, tostarp aizgādņa un aizgādībā esošās personas viedokļa nenoskaidrošana vai noskaidrošana retāk, nekā vismaz reizi gadā par mantas pārvaldību, kā arī aizgādībā esošās personas viedokli par savstarpējām attiecībām ar aizgādni un nedalītā saimniecībā dzīvojošām personām⁶⁴. Pārbaūžu gaitā bāriņtiesas vērsušas uzmanību uz šo pienākumu veikšanu apgrūtinošajiem apstākļiem, proti, Covid – 19 pandēmijas izraisīto seku un valstī noteikto epidemioloģisko drošības pasākumu ieviešanu. Atkārtoti vēršam uzmanību, ka, lai arī epidemioloģiskie ierobežojumi infekcijas slimības Covid – 19 ierobežošanai ir radījuši būtiskas izmaiņas attiecībā uz iespēju brīvi veikt personu dzīves apstākļu pārbaudes, tās veicamas, pielāgojoties situācijai, sabalansējot noteiktos ierobežojumus ar pienākumu pārliicināties par aizgādībā esošu personu tiesību un interešu aizsardzību.

Līdzīgi kā aizbildnības lietās, arīdzan aizgādības lietu kategorijā pārbaūžu laikā konstatēta identiska problemātika par aizgādībā esošās personas personisko un mantisko interešu nodrošināšanu, kas jau tikusi analizēta saistībā ar aizbildnības lietās konstatētajām nepilnībām [2.2.3.](#) un [2.2.4. apakšnodalās](#).

Aizgādībā esošu personu viedokli var būt apgrūtināši noskaidrot personas veselības stāvokļa dēļ, viņa individuālo īpatnību un citu iemeslu dēļ, taču bāriņtiesai ir būtiski veikt regulāras dzīves apstākļu pārbaudes un ar visiem bāriņtiesai pieejamiem līdzekļiem pārliicināties, ka aizgādībā esošās personas tiesības un intereses ir aizsargātas, esot aizgādībā, tostarp vērtējot, vai personas individuālās vajadzības tiek nodrošinātas iespējami labākā veidā.

Detalizētu informāciju par aizgādībā esošās personas viedokļa noskaidrošanu skatīt metodikas “Metodiskie ieteikumi bāriņtiesām par aizgādības lietu jautājumiem” 1.1.2. apakšnodalā “Personas ar ierobežotu rīcībspēju viedokļa noskaidrošana”⁶⁵.

Vēršam bāriņtiesu vērību, ka aizgādņim jāpalīdz aizgādībā esošajam apgūt prasmes un spējas, kas nepieciešamas, lai viņš varētu atjaunot savu rīcībspēju.⁶⁶ Aizgādņim jānodrošina aizgādībā esošās personas kopšana, tomēr viņam nav pienākuma pašam kopt šo personu.⁶⁷

Visos gadījumos, kad aizgādībā esošās personas prasmju un spēju attīstība ir uzticēta citām personām, aizgādņim tas ir jāuzrauga. Līdz ar to šis aspekts arī ir jāvērtē, veicot ikgadējo aizgādņa darbības pārraudzību.

Likumdevējs bāriņtiesai uzlicis par pienākumu informēt aizgādni par pienākumu [Civilprocesa likuma 270.² panta](#) otrās daļas noteiktajā termiņā iesniegt tiesā pieteikumu par obligāto

---

⁶² Saskaņā ar Ministru kabineta 2006. gada 19. decembra [noteikumu Nr. 1037 “Bāriņtiesas darbības noteikumi” 80. punktā](#) noteikto;

⁶³ Saskaņā ar [Bāriņtiesu likuma 4. panta](#) otrajā daļā noteikto;

⁶⁴ Saskaņā ar Ministru kabineta 2006. gada 19. decembra [noteikumu Nr. 1037 “Bāriņtiesas darbības noteikumi” 80. punktā](#) noteikto;

⁶⁵ Metodika par aizgādības lietu jautājumiem pieejama: <https://www.bti.gov.lv/lv/media/1647/download?attachment>;

⁶⁶ Saskaņā ar [Civillikuma 360. panta](#) otrajā daļā noteikto;

⁶⁷ Saskaņā ar [Civillikuma 360. panta](#) trešajā daļā noteikto;

rīcībspējas ierobežojuma pārskatīšanu personai ar rīcībspējas ierobežojumu. Pārbaužu gaitā lielākajā daļā bāriņtiesu konstatēts, ka bāriņtiesas ir veltījušas resursus un pūles, lai izveidotu un uzturētu iekšējās uzskaites sistēmas šī pienākuma veikšanai, atbildīgi un sistemātiski informējot aizgādņus par nepieciešamību iesniegt tiesā pieteikumu par rīcībspējas pārskatīšanu personai.

2.5.2. Aizgādnībā esošas personas viedokļa noskaidrošana, pirms aizgādņa iecelšanas

Triju bāriņtiesu darbībā ticis konstatēts, ka bāriņtiesa nav noskaidrojusi aizgādnībā esošās personas viedokli, pieņemot lēmumu par aizgādību.

Lemjot par aizgādību vai pagaidu aizgādību, bāriņtiesa noskaidro personas ar rīcībspējas ierobežojumu viedokli vai tās personas viedokli, kurai nodibināta pagaidu aizgādība, visos ar personas tiesību un tiesisko interešu aizsardzības nodrošināšanu saistītajos jautājumos, ja vien šī persona spēj formulēt viedokli.⁶⁸

Skaidrojumu par aizgādnībā esošās personas viedokļa noskaidrošanu saistītiem aspektiem skatīt metodikas "Metodiskie ieteikumi bāriņtiesām par aizgādības lietu jautājumiem" 1.1.2. apakšnodaļā "Personas ar ierobežotu rīcībspēju viedokļa noskaidrošana"⁶⁹

2.5.3. Aizgādņa pienākumu, tiesību un atbildības izskaidrošana

Bāriņtiesai likumdevējs ir uzlicis pienākumu izskaidrot ieceltajam aizbildnim (aizgādnim) viņa pienākumus, tiesības un atbildību. Aizbildnis (aizgādnis) parakstās, ka ir informēts par to.⁷⁰ Četru bāriņtiesu darbībā konstatēts, ka bāriņtiesa šos pienākumus aizgādņiem izskaidrojusi novēloti, piemēram, vairākas nedēļas vai pat pāris gadus pēc aizgādņa iecelšanas, vai nav izskaidrojusi vispār.

Pārbaužu noslēgumā vairumā gadījumu bāriņtiesas šo trūkumu novērsušas, kas vērtējams pozitīvi. Tāpat pārbaužu laikā bāriņtiesām rosināts ieviest vienotu praksi bāriņtiesai veicamo darbību uzskaitē un pārvaldībā, lai turpmāk nepieļautu līdzīgus pārkāpumus savā darbībā.

---

⁶⁸ Saskaņā ar Ministru kabineta 2006. gada 19. decembra [noteikumu Nr. 1037 "Bāriņtiesas darbības noteikumi"](#) 78.¹ punktā noteikto;

⁶⁹ Skatīt šeit: <https://www.bti.gov.lv/lv/media/1647/download?attachment>;

⁷⁰ Saskaņā ar Ministru kabineta 2006. gada 19. decembra [noteikumu Nr. 1037 "Bāriņtiesas darbības noteikumi"](#) 79. punktā noteikto.

3. Apliecības sociālo garantiju nodrošināšanai (turpmāk - apliecība) izsniegšanas kārtība

(pirmreizēji publicēta 04.09.2019., aktualizēta 04.04.2023.)

Saīsinājumi

Apliecība sociālo garantiju nodrošināšanai – apliecība;

MK noteikumi Nr.857 „Noteikumi par sociālajām garantijām bārenim un bez vecāku gādības palikušajam bērnam, kurš ir ārpusģimenes aprūpē, kā arī pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās” (15.11.2015) – Noteikumi.

Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija – VBTAI

Citi skaidrojumi

- Bārenis - bērns, kura vecāki ir miruši vai likumā noteiktajā kārtībā atzīti par mirušiem (Bērnu tiesību aizsardzības likuma 1.panta 1.punkts).
- Bez vecāku gādības palicis bērns - bērns, kura vecāki nav zināmi, ir pazuduši vai ilgstošas slimības dēļ nespēj realizēt aizgādību vai kura vecākiem pārtrauktas vai atņemtas aizgādības tiesības ([Bērnu tiesību aizsardzības likuma 1.panta](#) 2.punkts).
- Saskaņā ar [Bērnu tiesību aizsardzības likuma 43.panta](#) otrajā daļā noteikto tiesības uz sociālajām garantijām personai saglabājas ne ilgāk kā līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai.

3.1. Apliecības izsniegšanas kārtība

Tiesības saņemt apliecību

Bāriņtiesa, kas pieņēmusi *lēmumu par bērna ārpusģimenes aprūpi*, izsniedz vienota parauga apliecību sociālo garantiju nodrošināšanai:

1. bērnam vecumā no 7 gadiem līdz pilngadībai,

Pirmo reizi apliecību izsniedz un tās derīguma termiņu (**ne ilgāku par 3 gadiem**) nosaka bāriņtiesa, kas pieņēmusi lēmumu par bērna ārpusģimenes aprūpi.

Atkārtoti apliecību izsniedz un tās derīguma termiņu (**ne ilgāku par 3 gadiem**) nosaka bāriņtiesa atbilstoši ārpusģimenes aprūpes pakalpojumu sniedzēja atrašanās vietai vai tās izglītības iestādes atrašanās vietai, kurā mācās pilngadību sasniegušais bērns.

2. pilngadību sasniegušajam bērnam līdz 24 gadu vecumam.

Pilngadību sasniegušajam bērnam apliecību izsniedz, ja izpildās visi tālāk minētie priekšnosacījumi:

- bērns mācās kādā no Izglītības likumā noteiktajām izglītības pakāpēm (pamatizglītība, vidējā izglītība, augstākā izglītība) un
- bērns saskaņā ar izglītības jomu regulējošajos normatīvajos aktos noteikto kārtību sekmīgi apgūst izglītības programmu.

Apliecības pieprasīšana

Apliecības izgatavošanu pēc bāriņtiesas pieprasījuma nodrošina VBTAI. Apliecības bāriņtiesām izsniedz bez maksas.

Bāriņtiesa VBTAI iesniedz sekojošus dokumentus:

- 1. pieprasījumu apliecības izgatavošanai**
  - 2. bērna fotogrāfiju (3 x 4 cm);**
  - 3. apliecinātu bāriņtiesas lēmuma par bērna ārpusģimenes aprūpi kopiju vai norakstu.**
- Pilngadību sasniegušajam bērnam, papildus **iesniedz izglītības iestādes izziņu**, kas apliecina, ka minētais bērns mācās un saskaņā ar izglītības jomu regulējošajos normatīvajos aktos noteikto kārtību **sekmīgi** apgūst attiecīgo izglītības programmu šajā iestādē.
  - Ja apliecība nozaudēta, atņemta vai bojāta, bāriņtiesa VBTAI iesniedz apliecības pieprasījumu un bērna vai viņa likumiskā pārstāvja **rakstisku paskaidrojumu**.

! Saņemot jauno apliecību, iepriekš izdotā apliecība jāiesniedz VBTAI divu nedēļu laikā.

! Septiņu darbdienu laikā pēc bērna ārpusģimenes aprūpes izbeigšanās bāriņtiesa par to rakstiski informē VBTAI, pievienojot dokumentu, kas pamato ārpusģimenes aprūpes izbeigšanos, un iepriekš izsniegto apliecību.

Apliecības derīguma termiņa noteikšanas piemēri

*Nepilngadīgam bērnam apliecību izsniedz uz **trīs gadiem**, līdz ar to termiņš nosakāms ne ilgāks par trīs gadiem, ņemot vērā attiecīgā pieprasījuma datumu, kā arī bērna dzimšanas datus.*

Piemērs: pieprasījums datēts: 2023.gada 19.marts.

bērna dzimšanas dati: 2013.gada 22.novembris.

nosakāmais termiņš: 2026.gada 19.marts.

*Gadījumā, ja bērns kļūst pilngadīgs pirms trīs gadu perioda, termiņš nosakāms **līdz bērna pilngadībai**.*

Piemērs: pieprasījums datēts: 2023.gada 30.marts.

bērna dzimšanas dati: 2006.gada 24.maijs.

nosakāmais termiņš: 2024.gada 23.maijs (**viena diena pirms pilngadības**).

*Pilngadību sasniegušajam bērnam apliecību izsniedz katru gadu **līdz attiecīgā mācību gada 1.oktobrim**.*

Piemērs: pieprasījums datēts: 2022.gada 5.jūnijs.

bērna dzimšanas dati: 2003.gada 20.maijs.

nosakāmais termiņš: 2023.gada 1.oktobris.

Izglītības programma, kuru apgūst pilngadību sasniegušais bērns

Vienlaikus informējam, ka VBTAI praksē ir gadījumi, kad bāriņtiesas pieprasa izgatavot apliecību pilngadību sasniegušam bērnam, kurš privātajā izglītības iestādē (piemēram, mācību centri) apgūst profesionālās tālākizglītības programmu, pēc kuras apguves izglītojamais saņem profesionālās kvalifikācijas apliecību konkrētā specialitātē vai profesionālās pilnveides izglītības programmu, kuras ietvaros izglītojamais apgūst darba tirgus prasībām atbilstošas sistematizētas attiecīgas profesionālās zināšanas un prasmes. (Piemēram, pilngadību sasniedzis bērns mācību centrā „BUTS” apgūst profesionālās tālākizglītības programmu specialitātē „Autoelektriķis”).

Ievērojot minēto, paskaidrojam, ka saskaņā ar normatīvajiem aktiem par vispārējo izglītību, gadījumos, ja bērns izglītojas akreditētā (nevis licenzētā) izglītības programmā, uzskatāms, ka viņš turpina izglīties atbilstoši [Izglītības likumā](#) noteiktajām izglītības pakāpēm. Katra izglītības programma akreditācijas procesā iegūst savu izglītības programmas kodu atbilstoši [Ministru kabineta 2008.gada 2.decembra noteikumiem Nr.990 „Noteikumi par Latvijas izglītības kvalifikāciju”](#), kas atbilst kādām no izglītības pakāpēm. Par to, vai izglītības programma ir akreditēta, informāciju var iegūt [Izglītības kvalitātes valsts dienesta mājas lapā \(sadala „Reģistri”\)](#). Tādējādi, saņemot, piemēram, izziņu, ka bērns apgūst profesionālās tālākizglītības programmu vai profesionālās pilnveides izglītības programmu attiecīgā izglītības iestādē, bāriņtiesa, izvērtējot, vai ir pamats sniegt VBTAI konkrētu pieprasījumu, ņem vērā, vai attiecīgā izglītības programma ir akreditēta, vienlaikus ievērojot arī [noteikumu 7.punktā](#) minētos nosacījumus, proti, pilngadību sasniegušais bērns turpina mācības un izglītības programmu apgūst sekmīgi. Detalizētāku informāciju par izglītības programmu akreditāciju un akreditēto izglītības programmu reģistru var iegūt, sazinoties ar [Izglītības un zinātnes ministriju \(Profesionālās un pieaugušo izglītības un izglītības departamentiem\)](#) un [Izglītības kvalitātes valsts dienestu](#).

Apliecības sociālo garantiju nodrošināšanai elektroniska iesniegšanas iespēja

Iesniedzot elektroniskos dokumentus, jāizmanto pielikumā esošā pieprasījuma anketa ([Word dokumenti “Apliecības sociālo garantiju nodrošināšanai pieprasījums”](#)) un jāpievieno nepieciešamās dokumentu elektroniskās kopijas. Fotogrāfiju vēlams sūtīt (JPEG; JPG; BMP; PNG; TIF; TIFF) formātā.

Dokumenti jāparaksta ar drošu elektronisko parakstu un laika zīmogu.

Ja tiek izmantots latvija.lv “iesniegums iestādei”, tad elektronisks paraksts nav jāizmanto – persona tiek identificēta izmantojot latvija.lv autentificēšanos un dokumentus pieņemsim no [bāriņtiesu priekšsēdētājiem un to pilnvarotajām personām](#). Pilnvarā, kura jānosūta VBTAI, jānorāda pilnvarojamās personas dati un mērķis – [apliecību pieprasījumu sagatavošana un iesniegšana](#), kā arī pilnvaru termiņš nedrīkst būt ilgāks par bāriņtiesas pilnvaru termiņu!

! Pievērsiet uzmanību anketas aktuālajai versijai, vienmēr izmantojiet jaunāko! Par turpmākām izmaiņām būs informācija arī aktualitātēs!

Apliecības izgatavošana un saņemšana

VBTAI piecu darbdienu laikā, kopš bāriņtiesas pieprasījuma un visu iesniedzamo dokumentu saņemšanas, nodrošina apliecības izgatavošanu un izsniedz to pieprasītājam / vai nosūta pa pastu ierakstītā pasta sūtījumā uz pieprasītāja norādīto adresi.

Par apliecības saņemšanas veidu bāriņtiesai jāinformē VBTAI, izdarot savu izvēli pieprasījuma veidlapā, proti, jāveic speciāla atzīme - Apliecības saņemšanas veids (atzīmēt ar x):

- ☐ inspekcijā
- ☐ ierakstītā pasta sūtījumā (**norādot *bāriņtiesas* adresi**)

Izgatavotās apliecības var saņemt VBTAI telpās **Rīgā, Ventpils ielā 53**, katru darba dienu no plkst. 8:30 līdz 17:00 (pirmdienās līdz plkst. 18:00, piektdienās līdz plkst. 16:00). Pirmssvētku dienās darba laiks no plkst. 8:30 līdz 14:00.

- Apliecības var saņemt bāriņtiesas priekšsēdētājs vai viņa pilnvarota persona.
- Pilnvaras nepieciešamas arī bērniem pēc pilngadības sasniegšanas, kas paši vēlas izņemt savas apliecības VBTAI.
- Pilnvaras termiņu lūgums norādīt ne ilgāku par apliecības izsniegšanas gada 31. decembri.
- Vienlaikus vēršam uzmanību, ka personai, kura ierodas VBTAI saņemt izgatavoto apliecību, līdz jābūt personu apliecinošam dokumentam.

Pēc apliecības saņemšanas bāriņtiesas priekšsēdētājs (vai viņa pilnvarotā persona) ir patstāvīgi atbildīgs par izsniegtajā apliecībā norādīto personas datu tālāku aizsardzību. [Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas \(ES\) 2016/679 \(2016.gada 27.aprīlis\) par fizisko personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti](#) un ar ko atceļ Direktīvu 95/46 EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) 4.panta 12.punkts nosaka, ka “personas datu aizsardzības pārkāpums” ir drošības pārkāpums, kura rezultātā notiek nejauša vai nelikumīga nosūtīto, uzglabāto vai citādi apstrādāto personas datu iznīcināšana, nozaudēšana, pārveidošana, neatļauta izpaušana vai piekļuve tiem.

Neskaidrību gadījumā – zvaniet!

Ar apliecību *elektronisko iesniegšanu* saistītos jautājumus var noskaidrot, zvanot pa tālruni **67 359 136**.

Radušos jautājumus, kas saistīti ar *apliecības pieprasījuma sagatavošanu, nepieciešamo dokumentu iesniegšanu apliecības izgatavošanai, kā arī tiesībām saņemt apliecību*, var noskaidrot, zvanot pa tālruni **67 359 154**.

Ar apliecību *izgatavošanu* un *izsniegšanu* saistītos jautājumus var noskaidrot, zvanot pa tālruni **67 359 136** vai **67 359 128**.

3.2. Apliecības pieprasījuma paraugs

PIEPRASĪJUMS apliecības sociālo garantiju nodrošināšanai izgatavošanai

Nr. _____	dd.mm.gggg.

Pieprasījums ir:		
	☒ pirmreizējs ☐ atkārtots Ja atkārtots, norādiet iemeslu	
1. Bāriņtiesa	Izvēlieties bāriņtiesu	
2. Tālrunis	Tālrunis	
3. Ziņas par bērnu vai pilngadību sasniegušu bērnu:		
	3.1. Vārds	Vārds
	3.2. Uzvārds	Uzvārds
	3.3. Personas kods	Personas kods ar -
4. Aizbildnības un aizgādības iestādes lēmums	Izvēlieties lēmuma nosaukumu	
5. Aizbildnības un aizgādības iestādes lēmuma pieņemšanas datums	dd.mm.gggg.	
6. Aizbildnības un aizgādības iestādes lēmuma nr.	Lēmuma numurs	
7. Apliecības derīguma termiņš	dd.mm.gggg.	
8. Ārpusģimenes aprūpes pakalpojumu sniedzēja nosaukums un adrese	Pakalpojuma sniedzējs un adrese	
9. Pievienotie dokumenti (atzīmēt ar x):		
	9.1. ☐ apliecināta bāriņtiesas lēmuma kopija;	
	9.2. ☐ izglītības iestādes izziņa par to, ka bērns mācās un saskaņā ar izglītības jomu regulējošajos normatīvajos aktos noteikto kārtību sekmīgi apgūst izglītības programmu šajā iestādē;	
	9.3. ☐ bērna fotogrāfija; ☐ izmantot iepriekš iesūtīto foto	
	9.4. ☐ iepriekš izsniegtā apliecība, apliecības numurs: Apl. numurs ☐ iepriekš izsniegtā apliecība tiks nodota, saņemot jaunu	
	9.5. ☐ paskaidrojums.	
10. Apliecības saņemšanas veids (atzīmēt ar x):		
	10.1. ☐ inspekcijā	
	10.2. ☐ ierakstītā pasta sūtījumā: <i>Norādīt bāriņtiesas adresi</i>	

Bāriņtiesas priekšsēdētāja	<i>Dokuments parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu</i>	V.Uzvārds

Saite PIEPRASĪJUMA lejupielādei Word formātā

3.3. Par apliecību sociālo garantiju nodrošināšanai izmantošanu sabiedriskā transporta braukšanas maksas atvieglojumiem

(Informācija aktualizēta 04.04.2023.)

Saskaņā ar Ministru kabineta 2005. gada 15. novembra noteikumu Nr.857 „[Noteikumi par sociālajām garantijām bārenim un bez vecāku gādības palikušajam bērnam, kurš ir ārpusģimenes aprūpē, kā arī pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās](#)” 21.punktu, bērnam un pilngadīgu sasniegušajam bērnam, uzrādot apliecību, ir tiesības izmantot braukšanas maksas atvieglojumus sabiedriskajā transportā.

Ministru kabineta 2021. gada 22. jūnija noteikumi Nr.414 “[Braukšanas maksas atvieglojumu noteikumi](#)” 1.punkts nosaka pasažieru kategorijas, kuras ir tiesīgas izmantot braukšanas maksas atvieglojumus maršrutu tīkla maršrutos, kā arī šo atvieglojumu izmantošanas kārtību un apmēru.

2023. gadā gaidāmas izmaiņas attiecībā uz eID karšu paplašinātāku lietošanu, t.sk., aizstājot daudzus citus dokumentus, kas nodrošināja dažādu atvieglojumu saņemšanu. Tiek paredzēts, ka arī ārpusģimenes aprūpē esošajiem bērniem, kuri transporta atvieglojumiem izmanto apliecību, turpmāk šis atvieglojums transportā būs iegūstams nevis uzrādot apliecību, bet gan eID karti.

Atbilstoši [Sabiedriskā transporta pakalpojumu likumā](#)⁷¹ noteiktajam, eID karte braukšanas maksas atvieglojumu saņemšanai būs nepieciešama arī personām, kurām atbilstoši *Personu apliecinošu dokumentu likumā* noteiktajam eID kartes saņemšana nav obligāta, tostarp, bērniem līdz 15.g.v..

Plašāku informāciju lūdzu skatīt: <https://www.pmlp.gov.lv/lv/jautajumi-un-atbildes-par-eid-karti>, izvēloties jautājumu – sabiedriskā transporta atvieglojumu izmantošana no 2023. gada, kā arī <https://www.pmlp.gov.lv/lv/autorizeta-identifikacijas-funkcionalitate-aif>.

Tā kā joprojām notiek sistēmu salāgošana, visticamāk prasība par eID kartes lietošanu bērniem sabiedriskā transporta atvieglojumu saņemšanai praktiski varētu sākt darboties 2023. gada otrajā pusgadā. Tomēr, lai neveidotos situācija, kurā bērnam nav iespējams izmantot pienākošos atvieglojumus, **VBTAI aicina bāriņtiesas informēt aizbildņus, audžuģimenes un ilgstošas sociālās aprūpes institūcijas par nepieciešamību izgatavot bērnam personu apliecinošu dokumentu – eID karti.**

[Noteikumu 6. punkts](#) paredz, ka bērniem bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem, kuri atrodas audžuģimenēs, aizbildnībā, bērnu aprūpes institūcijās vai mājās vispārējās vai profesionālās izglītības iestādēs, uzrādot apliecību sociālo garantiju nodrošināšanai, ir tiesības bez maksas izmantot sabiedrisko transportlīdzekli, kas pārvadā pasažierus reģionālās nozīmes maršrutā.

---

⁷¹ [Sabiedriskā transporta pakalpojumu likuma 14¹. panta](#) 2² daļa;

Svarīgi!

Reģionālās nozīmes maršruti ietver:

- **reģionālās starppilsētu nozīmes maršrutus** (maršruti, kas nodrošina pārvietošanos valsts teritorijā galvenokārt no vienas administratīvās teritorijas uz administratīvo teritoriju citā plānošanas reģionā vai kas savieno republikas pilsētas)
- **reģionālās vietējās nozīmes maršrutus** (maršruti, kas nodrošina pārvietošanos viena novada administratīvajā teritorijā, no šā novada uz tuvākajām apkārtējām teritorijām, vai uz citu novadu plānošanas reģiona robežās);
- **visus dzelzceļa maršrutus.**

Transportlīdzekļus, kas nodrošina sabiedriskā transporta pakalpojumus reģionālās nozīmes maršrutu tīklā var identificēt pēc šādām **pazīmēm** (saskaņā ar Ministru kabineta 2010. gada 13. jūlija noteikumu Nr.634 "[Sabiedriskā transporta pakalpojumu organizēšanas kārtība maršrutu tīklā](#)" [39.](#) un [41. punkti](#)):

1. transportlīdzeklis ir noformēts ar maršruta zīmi un pārvadātāja nosaukumu;
2. maršruta zīme ir informatīva, un tā satur šādu informāciju:
  - 2.1. **maršruta numurs** (identifikācijas numuru autobusiem veido **četr ciparu skaitlis**, kura pirmais cipars ir 3, 5, 6 vai 7);
  - 2.2. **maršruta nosaukums** (maršruta nosaukumu veido sākuma punkts un beigu punkts), kur maršruta sākuma punkts ir lielākas apdzīvotās vietas nosaukums, bet beigu punkts – mazākas nozīmes apdzīvotās vietas nosaukums. Ja maršruts savieno vienādas nozīmes apdzīvotas vietas, sākuma punktu izvēlas alfabēta secībā.)

Svarīgi!

Normatīvie akti nedod tiesības izmantot braukšanas maksas atvieglojumus personām, kuras brauciena laikā pavada bērnus bāreņus un bez vecāku gādības palikušus bērnus.

Piemērs

Ansis ir aizbildnībā esošs bērns, kurš dzīvo un ir deklarēts Jelgavā, bet ikdienā mācās Jelgavas novada Kalnciema pagasta izglītības iestādē. Ansis brīvdienās bieži brauc ciemos pie vecmāmiņas, kura dzīvo Rīgā, Teikā. Brīvdienās reizēm Ansis ar aizbildni brauc uz Bauskas novadu, kur Gailīšu pagasta Uzvaras ciemā dzīvo aizbildnes radnieki.

Ansim ir derīga apliecība sociālo garantiju nodrošināšanai.

Ansis **būs tiesīgs** saņemt braukšanas maksas atvieglojumus:

- Braucot no Jelgavas uz Kalncienu, izmantojot reģionālā starppilsētu nozīmes maršruta vai reģionālā vietējās nozīmes maršruta transportlīdzekļus;
- Braucot no Jelgavas uz Rīgu, izmantojot reģionālā starppilsētu nozīmes maršruta transportu vai vilcienu. Braukšanas maksas atvieglojums pienākas neatkarīgi no tā, vai

maršruta apkalpošanā norīkots lielas ietilpības autobuss (M3 kategorija) vai mikroautobuss (M2 kategorija);

- Pārvietojoties pa Jelgavas pilsētas teritoriju, izmantojot Jelgavas pilsētas sabiedrisko transportu, ievērojot Jelgavas pilsētas saistošajos noteikumos noteikto kārtību.
- Braucot uz Bausku, izmantojot reģionālā starppilsētu nozīmes maršruta vai reģionālā vietējās nozīmes maršruta transportlīdzekļus;
- Braucot no Bauskas uz Gailīšu pagasta Uzvaras ciemu, izmantojot reģionālā vietējās nozīmes maršruta transportlīdzekļus.

Ansis **nesaņems braukšanas maksas atvieglojumus:**

- Braucot ar Rīgas pilsētas transportu no Rīgas centra uz Teiku;
- Izmantojot transportlīdzekļus, kuri nav reģionālā starppilsētu nozīmes maršruta vai reģionālā vietējās nozīmes maršruta transportlīdzekļi.

Svarīgi!

Par sabiedriskā transporta pakalpojumu izmantošanas kārtību konkrētas pilsētas administratīvajā teritorijā nepieciešams interesēties konkrētajā pašvaldībā, jo šajos gadījumos braukšanas maksas atvieglojumus nosaka katras pilsētas saistošie noteikumi. Tas attiecas gan uz mikroautobusiem, gan autobusiem, gan tramvajiem, gan trolejbusiem.

4. Institūciju informēšana par bāriņtiesas pieņemtajiem lēmumiem

(pirmreizēji publicēta 09.12.2019.)

Normatīvie akti nosaka kārtību, kādā bāriņtiesa informē attiecīgas institūcijas par bāriņtiesas pieņemtajiem lēmumiem.

Bāriņtiesai par atsevišķiem tās pieņemtajiem lēmumiem jāinformē:

- 1) Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra;
- 2) Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācija;
- 3) Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde;
- 4) Pašvaldības sociālais dienests;
- 5) Labklājības ministrija;
- 6) informācijas ievade informācijas sistēmās.

4.1. Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (turpmāk - VSAA) informēšana

(Informācija aktualizēta 23.12.2021.)

Informācijas sniegšana VSAA notiek saskaņā ar:

1. Ministru kabineta 2009. gada 22. decembra noteikumu Nr.1643 „Kārtība, kādā piešķir un izmaksā pabalstu aizbildnībā esoša bērna uzturēšanai” 7.¹ un 14.punktu;
2. Ministru kabineta 2009. gada 22. decembra noteikumu Nr.1600 „Kārtība, kādā piešķir un izmaksā atlīdzību par aizbildņa pienākumu pildīšanu” 4.¹ un 11.punktu;
3. Ministru kabineta 2009. gada 22. decembra noteikumu Nr.1517 „Noteikumi par ģimenes valsts pabalstu un piemaksām pie ģimenes valsts pabalsta” 13. un 13.¹ punktu;
4. Ministru kabineta 2009. gada 22. decembra noteikumu Nr.1609 “Noteikumi par bērna kopšanas pabalsta un piemaksas pie bērna kopšanas pabalsta un vecāku pabalsta par dvīņiem vai vairākiem vienās dzemdībās dzimušiem bērniem apmēru, tā pārskatīšanas kārtību un pabalsta un piemaksas piešķiršanas un izmaksas kārtību” 9.¹ punktu;
5. Ministru kabineta 2009. gada 22. decembra noteikumu Nr.1607 “Noteikumi par bērna ar invaliditāti kopšanas pabalstu” 5. un 5.¹ punktu;
6. Ministru kabineta 2009. gada 22. decembra noteikumu Nr.1549 “Kārtība, kādā piešķir un izmaksā atlīdzību par audžuģimenes pienākumu pildīšanu” 4.⁴ un 11.¹ punktu;
7. Ministru kabineta 2017. gada 12. decembra noteikumu Nr.752 “Kārtība, kādā piešķir un izmaksā atlīdzību par adoptējamā bērna aprūpi un piemaksu par vienlaikus vairāku adoptējamo bērnu aprūpi un uzraudzību” 9. un 18.punktu;
8. Ministru kabineta 2013.gada 21.maija noteikumu Nr.261, “Noteikumi par valsts atbalstu ar celiakiju slimiem bērniem” 5.1., 5.2., 5.4., 5.5.apakšpunktu;
9. Ministru kabineta 2009. gada 22. decembra noteikumu Nr.1546 „Noteikumi par bērna piedzimšanas pabalsta piešķiršanas un izmaksāšanas kārtību” 6. punktu;

10. Ministru kabineta 2009. gada 22. decembra noteikumu Nr.1606 „Noteikumi par pabalstu transporta izdevumu kompensēšanai personām ar invaliditāti, kurām ir apgrūtināta pārvietošanās” 7. un 8. punktu;
11. Ministru kabineta 2021. gada 16. novembra noteikumu Nr.753 „Valsts sociālās apdrošināšanas pabalstu noteikumi” 33. un 34. punktu (stājas spēkā 01.01.2022.);
12. Ministru kabineta 2006. gada 19. decembra noteikumu Nr.1037 „Bāriņtiesas darbības noteikumi” 70. punktu.

Bāriņtiesa 3 darbdienu laikā pēc lēmuma stāšanās likumīgā spēkā paziņo VSAA nodaļai par lēmumu:

- par aizgādības tiesību pārtraukšanu vai pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošanu bērnu vecākiem;
- par aizbildņa iecelšanu, atlaišanu vai atcelšanu;
- par bērna ievietošanu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā vai bērna uzturēšanās izbeigšanu minētajā institūcijā;
- par bērna ievietošanu audžuģimenē vai bērna uzturēšanās izbeigšanu audžuģimenē;
- par bērna nodošanu adoptētāju aprūpē un uzraudzībā pirms adopcijas apstiprināšanas tiesā;
- par pabalstu/atlīdzību izmaksu pārtraukšanu personai, kura bērnu neaudzina, un izmaksāšanu personai, kura faktiski audzina bērnu.

Bāriņtiesu likuma 49. panta pirmajā daļā noteikts, ka **bāriņtiesas lēmumi stājas spēkā un izpildāmi nekavējoties**. Ievērojot minēto, vēršam uzmanību, ka bāriņtiesai **jāpaziņo par pieņemto lēmumu VSAA (nevis jāsūta lēmuma noraksts!) 3 darbdienu laikā no tā pieņemšanas brīža**. Norādāms, ka savlaicīga VSAA informēšana par bāriņtiesas pieņemto lēmumu būtiski ietekmē attiecīgo pabalstu izmaksas atbilstību un savlaicīgumu.

Papildus informējam, ka saskaņā ar minētajiem normatīvajiem aktiem par lēmumu par aizgādības tiesību pārtraukšanu vai atjaunošanu, kā arī par lēmumu par bērna ievietošanu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā vai bērna uzturēšanās izbeigšanu minētajā institūcijā jāpaziņo vecāku deklarētās dzīvesvietas Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras nodaļai.

Savukārt par lēmumu par aizbildņa iecelšanu, atlaišanu vai atcelšanu jāpaziņo aizbildņa deklarētās dzīvesvietas Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras nodaļai.

Par lēmumu par bērna ievietošanu audžuģimenē vai bērna uzturēšanās izbeigšanu audžuģimenē jāpaziņo audžuģimenes deklarētās dzīvesvietas Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras nodaļai.

Bāriņtiesai, kura pieņēmusi lēmumu par bērna nodošanu adoptētāju pirmsadopcijas aprūpē, informācija par pieņemto lēmumu jāsniedz adoptētāju deklarētās dzīvesvietas Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras nodaļai.

Bāriņtiesa, kura pieņēmusi lēmumu par pabalstu izmaksu personai, kura faktiski audzina bērnu, paziņo par to Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras nodaļai atbilstoši tās personas deklarētajai dzīvesvietai, kura faktiski audzina bērnu.

Bāriņtiesa, kas pieņēmusi lēmumu par pabalstu izmaksu pārtraukšanu personai, kura bērnu faktiski nekopj un neaudzina, paziņo par to Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras nodaļai atbilstoši pabalsta saņēmēja deklarētajai dzīvesvietai.

4.2. Uzturlīdzekļu garantiju fonda (turpmāk - UGF) informēšana

Saskaņā ar [UGF likuma 14. panta pirmās daļas 9., 10. un 11.punktā](#) noteikto UGF administrācija pārtrauc uzturlīdzekļu izmaksu, ja:

- iesniedzējam pārtrauktas vai atņemtas aizgādības tiesības;
- aizbildnis, kuram tiek veikta uzturlīdzekļu izmaksa no Fonda, beidzis pildīt aizbildņa pienākumus;
- iesniedzējs faktiski neaprūpē bērnu.

Saskaņā ar [minētā likuma 14. panta piektajā daļā](#) noteikto, ja iestāties [šā panta](#) pirmās daļas 9. vai 10. punktā minētais apstāklis **attiecīgā bāriņtiesa par to ne vēlāk kā 3 darbdienu laikā paziņo UGF administrācijai**.

Tādējādi UGF par pieņemto lēmumu informēšanas kritērijs ir saistīts ar to vai vecākam (aizbildnim) iepriekš veikta uzturlīdzekļu izmaksa no UGF. Ievērojot minēto, **bāriņtiesai jāpaziņo UGF (nevis jāsūta lēmuma noraksts!) 3 darbdienu laikā no tā pieņemšanas brīža par pieņemto lēmumu:**

- ja personai, kurai veikta uzturlīdzekļu izmaksa no UGF pārtrauktas vai atņemtas aizgādības tiesības;
- ja aizbildnis, kuram veikta uzturlīdzekļu izmaksa no UGF, beidzis pildīt aizbildņa pienākumus.

4.3. Datu iekļaušana Fizisko personu reģistrā

(Informācija aktualizēta 23.12.2021.)

Saskaņā ar Ministru kabineta 2021. gada 22.jūnija noteikumu Nr.412 „[Ziņu iekļaušanas un aktualizēšanas kārtība Fizisko personu reģistrā](#)” [8.punktu](#), pašvaldība reģistrā aktualizē ziņas par:

- 1) aizgādības tiesību pārtraukšanu un atjaunošanu;
- 2) aizbildnības nodibināšanu un aizbildņa iecelšanu;
- 3) aizbildnības izbeigšanos un aizbildņa atcelšanu vai atlaišanu;
- 4) aizgādņa iecelšanu un aizgādņa atcelšanu vai atlaišanu;
- 5) bērna ievietošanu audžuģimenē, izņemšanu no tās un uzturēšanās izbeigšanu audžuģimenē;
- 6) bērna ievietošanu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā un bērna aprūpes izbeigšanu tajā.

4.4. Sociālā dienesta informēšana

Bāriņtiesa informē pašvaldības sociālo dienestu saskaņā ar [Bērnu tiesību aizsardzības likuma 27. panta piektajā daļā](#) noteikto, ka bāriņtiesa pēc tam, kad pieņemts lēmums par bērna šķiršanu no ģimenes, **nekavējoties informē** par to pašvaldības sociālo dienestu vai pašvaldības deleģēto personu. Šajos gadījumos pašvaldības sociālais dienests kopā ar citām pašvaldības institūcijām, bērna vecākiem un bērna tiesību aizsardzības iestādēm izstrādā ģimenes atbalsta un palīdzības programmu.

[Bāriņtiesu likuma 39.panta pirmā daļa](#) paredz, ka **pēc tam kad ir pieņemts lēmums par bērna ārpusģimenes aprūpi**, bāriņtiesa nekavējoties par to informē bērna vecāku dzīvesvietas sociālo dienestu un lūdz sniegt nepieciešamo palīdzību bērna vecākiem.

[Bāriņtiesu likuma 17.panta](#) 5.punktā noteikts, ka bāriņtiesa informē pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju **par ģimenēm, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un kurām nepieciešama palīdzība**.

4.5. Labklājības ministrijas informēšana

Ministru kabineta 2018.gada 30.oktobra [noteikumu Nr.667 “Adopcijas kārtība”](#) (turpmāk – Adopcijas kārtība) [25.punkts](#) paredz, ka bāriņtiesas sniedz Labklājības ministrijai informāciju par lēmumu, ar kuru persona atzīt par atbilstošu adoptētāja statusam – *Bāriņtiesa triju darbdienu laikā par pieņemto lēmumu informē ministriju un 10 darbdienu laikā nosūta tai lēmuma norakstu.*

[Adopcijas kārtības 43.punkts](#): Bērnu pirmsadopcijas aprūpē nodod uz laiku līdz sešiem mēnešiem. *Bāriņtiesa 10 darbdienu laikā pēc lēmuma pieņemšanas par adoptējamā bērna nodošanu pirmsadopcijas aprūpē nosūta ministrijai un adoptējamā likumiskajam pārstāvim lēmuma norakstu.*

[Adopcijas kārtības 49.punkts](#) - Bāriņtiesa pirmsadopcijas aprūpes termiņa beigās apkopo ģimenes izpētes rezultātus un izvērtē, vai adopcija šajā ģimenē ir adoptējamā bērna interesēs, un pieņem atbilstošu lēmumu, kā arī *10 darbdienu laikā pēc tā pieņemšanas nosūta ministrijai lēmuma norakstu.*

Saskaņā ar [Adopcijas kārtības 63.punktu](#), adopcija uz ārvalstīm pieļaujama, ja Latvijā nav iespējams nodrošināt adoptējamā bērna audzināšanu un pienācīgu aprūpi ģimenē un bāriņtiesa, ar kuras lēmumu bērns ievietots ārpusģimenes aprūpē, par to pieņēmusi attiecīgu lēmumu. *Par pieņemto lēmumu bāriņtiesa 10 darbdienu laikā informē ministriju.*

[Adopcijas kārtības 77.punkts](#) nosaka, ka bāriņtiesa ārvalsts adoptētājam kopā ar lēmuma norakstu izsniedz adopcijas dokumentus, lietā atstājot to apliecinātas kopijas. *Bāriņtiesa lēmuma norakstu un apliecinātu adoptējamā dzimšanas apliecības kopiju 10 darbdienu laikā nosūta ministrijai.*

4.6. Informācijas ievietošana Audžuģimeņu informācijas sistēmā un nepilngadīgo personu atbalsta informācijas sistēmā

Savlaicīga informācijas ievietošana AGIS un NPAIS sistēmās nodrošina efektīvu informācijas apmaiņu bāriņtiesai ar vairākām institūcijām, t.sk. UGF un VSAA.

Ministru kabineta 2018. gada 4. septembra noteikumu Nr. 563 “[Audžuģimeņu informācijas sistēmas noteikumi](#)” 8.punkts paredz, ka Bāriņtiesa un ārpusģimenes aprūpes atbalsta centrs triju darbdienu laikā pēc attiecīgās informācijas iegūšanas vai radīšanas iekļauj sistēmā šo noteikumu 5. punktā minēto informāciju.

Ministru kabineta 2014.gada 25.marta noteikumu Nr.157 “[Nepilngadīgo personu atbalsta informācijas sistēmas noteikumi](#)” 8.2.apakšpunkts paredz, ka bāriņtiesa nekavējoties, bet ne vēlāk kā triju darbdienu laikā pēc attiecīgās informācijas iegūšanas, iesniedz sistēmā šādu informāciju – šo noteikumu 5.1.1., 5.1.2., 5.1.3., 5.1.4., 5.1.5., 5.1.6., 5.1.7., 5.1.8., 5.1.9., 5.1.10., 5.1.11., 5.1.14., 5.1.15., 5.1.16., 5.1.17., 5.2., 5.5., 5.6., 5.8., 5.14., 5.18., 5.19.1., 5.19.2., 5.19.3., 5.19.4., 5.20., 5.21.1., 5.21.2., 5.21.3., 5.21.4., 5.21.5., 5.21.6., 5.21.7., 5.21.9. un 5.22. apakšpunktā minēto informāciju. Bāriņtiesa šo noteikumu 5.20.apakšpunktā minēto informāciju ievada sistēmā tikai tad, ja ir ierosināta administratīvā lieta par aizgādības tiesību pārtraukšanu, atņemšanu vai atjaunošanu.

5. Metodiskie ieteikumi Ministru kabineta 2017. gada 20. jūnija noteikumos Nr.352 "[Noteikumi par oficiālās statistikas veidlapas paraugu bāriņtiesas darbības jomā un veidlapas aizpildīšanas un iesniegšanas kārtību](#)" noteiktās oficiālās statistikas veidlapas "Bāriņtiesas pārskats par darbu 20____. gadā" aizpildīšanai

(pirmreizēji publicēti 04.09.2019.)

5.1. Ģimenes, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un par kurām bāriņtiesa pārskata gadā informējusi pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju

1.1. Ģimenes, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un par kurām bāriņtiesa pārskata gadā informējusi pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju	Skaits
1.1.1. Ģimeņu skaits kopā	
1.1.2. Bērnu skaits ģimenēs kopā	
tajā skaitā (vecums gados):	
zēni: 0–3 (ieskaitot)	
4–12 (ieskaitot)	
13–17 (ieskaitot)	
meitenes: 0–3 (ieskaitot)	
4–12 (ieskaitot)	
13–17 (ieskaitot)	

Ģimenes, par kurām bāriņtiesa saņēmusi informāciju, ka vecāki pietiekami nenodrošina bērna attīstību un audzināšanu un par kurām bāriņtiesa atbilstoši Bāriņtiesu likuma 5.punktā noteiktajam informējusi pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju pārskata gadā

Pārskata **1.1.1. apakšpunktā** atspoguļota informācija par tiem gadījumiem, kad vecākiem netiek pārtrauktas bērna aizgādības tiesības, un sociālais dienests nodrošina ģimenei sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniegšanu.

1.1.1.apakšpunktā bāriņtiesa neiekļauj informāciju par tām ģimenēm, par kurām bāriņtiesa atbilstoši kompetencei informē sociālo dienestu pēc tam, kad pieņemts lēmums par bērna ārpusģimenes aprūpi, kā to paredz [Bāriņtiesu likuma 39.panta pirmajā daļā](#) noteiktais.

Pārskata 1.1.1.apakšpunktā neiekļauj tās ģimenes, par kurām ir ierosināta lieta par aizgādības tiesību pārtraukšanu un kuras, saskaņā ar [Bāriņtiesu likuma 22.panta pirmo prim daļu](#) informētas par pienākumu sadarbībā ar sociālo dienestu noteiktā termiņā novērst bērna attīstībai nelabvēlīgos apstākļus.

Piemērs

Bāriņtiesā saņemta informācija no izglītības iestādes, ka Pēterim, kurš mācās otrajā klasē, ir daudz neattaisnotu kavējumu. Vecāki aicināti uz pārrunām, taču nekad neierodas, telefoniski sola nodrošināt zēna ierašanos skolā, bet nav vērojams situācijas uzlabojums. Ņemot vērā to, ka zēna māte telefoniski atteicās ierasties uz pārrunām bāriņtiesā, bāriņtiesa veica zēna dzīves apstākļu pārbaudi. Tās laikā tika veiktas pārrunas ar bērna māti, kura atzina, ka problēmas sagādā zēna pierunāšana iet uz skolu, kad viņš nevēlas. Bāriņtiesa izskaidroja mātei pienākumu nodrošināt bērnam izglītības ieguvu, izskaidroja iespējas saņemt atbalstu no sociālā dienesta un skolas sociālā pedagoga. Sarunas laikā ar bērnu noskaidrots, ka zēns ģimenē jūtas labi, droši. Viņam no rīta esot grūti piecelties, tādēļ arī kavējot skolu. Mamma aizrāda, bet viņš neklausot. Apkopojot bāriņtiesas rīcībā esošo informāciju, bāriņtiesa secināja, ka ģimenē nepastāv iemesli lietas par aizgādības tiesību pārtraukšanu ierosināšanai. Bērna mātei nepieciešams sociālā dienesta atbalsts attīstīt un pilnveidot prasmes bērna audzināšanā un pozitīvā disciplinēšanā. Bāriņtiesa par noskaidroto informēja pašvaldības sociālo dienestu, lūdzot to iesaistīties atbalsta sniegšanā ģimenei.

5.2. Bērna aizgādības tiesību pārtraukšana un pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošana vecākiem

Pārskata **1.2. punktā** apkopojama informācija par bērna aizgādības tiesību pārtraukšanu un atjaunošanu vecākiem **pārskata gadā**.

1.2. Bērna aizgādības tiesību pārtraukšana un pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošana vecākiem pārskata gadā	Skaits	Informācija sekojošajās ailēs iekļaujama tikai par konkrētā pārskata gadā pieņemtajiem lēmumiem
1.2.1. Personu skaits, kurām ar bāriņtiesas lēmumu pārtrauktas bērna aizgādības tiesības, kopā	2	Personas, par kurām konkrētajā gadā pieņemts lēmums pārtraukt bērna aizgādības tiesības
1.2.1.1. no tā personu skaits, kurām jau iepriekš (ne tikai pārskata gadā) pārtrauktas tā paša vai cita bērna aizgādības tiesības, kopā	1	1.2.1. apakšpunktā norādītās personas, kurām jau ir tikušas pārtrauktas aizgādības tiesības
1.2.5. Personu skaits, kurām ar bāriņtiesas lēmumu atjaunotas pārtrauktās bērna aizgādības tiesības, kopā		Visas personas, par kurām bāriņtiesa pārskata gadā pieņēmusi lēmumu atjaunot pārtrauktās aizgādības tiesības

Piemēri

1. Bāriņtiesa 2019.gada 13.martā pieņēma lēmumu, ar kuru G.H. tika pārtrauktas meitas Annas aizgādības tiesības. 2017.gadā G.H. tika pārtrauktas dēla Elvija aizgādības tiesības, kuras tika atjaunotas 2018.gadā. Informācija par G.H. iekļaujama gan pārskata 1.2.1., gan 1.2.1.1. apakšpunktā.
2. 2019.gada 13.martā G.H. tika pārtrauktas meitas Annas aizgādības tiesības. 2019.gada 18.jūnijā G.H. tika atjaunotas meitas Annas aizgādības tiesības. 2019.gada 22.decembrī ar bāriņtiesas vienpersonisko lēmumu G.H. tika pārtrauktas meitas Annas aizgādības tiesības. Informācija par G.H. iekļaujama gan pārskata 1.2.1., gan 1.2.1.1. gan 1.2.5.apakšpunktā.
3. 2019.gada 13.martā G.H. pārtrauktas meitas Annas aizgādības tiesības. 2019.gada 13.jūnijā G.H. atjaunotas meitas Annas aizgādības tiesības. G.H. iepriekš bērnu aizgādības tiesības nav tikušas pārtrauktas. Informācija par G.H. iekļaujama pārskata 1.2.1. un 1.2.5. apakšpunktā.

Pārskata **1.2.1. apakšpunktā** tiek iekļauti dati gan par personām, kurām aizgādības tiesības pārtrauktas ar vienpersonisko bāriņtiesas priekšsēdētāja, priekšsēdētāja vietnieka vai bāriņtiesas locekļa lēmumu, gan par personām, par kurām pieņemts koleģiāls bāriņtiesas lēmums par aizgādības tiesību pārtraukšanu.

Dati par personu iekļaujami arī tad, ja pārskata gadā ar bāriņtiesas lēmumu personai aizgādības tiesības pārtrauktas un tajā pašā gadā arī atjaunotas, attiecīgi 1.2.1. un 1.2.5. apakšpunktos. Vienlaikus situācijās, kad pārskata gada ietvaros vecākam pārtrauktas vai atjaunotas pārtrauktās aizgādības tiesības atkārtoti, pārskata veidlapā ziņas par vienu un to pašu personu nav jāiekļauj divas reizes.

Situācijās, kad **lemšanā par aizgādības tiesībām iesaistītas 2 bāriņtiesas** – piemēram, A un B bāriņtiesa, pārskata **1.2.1. apakšpunktā** informāciju ievada tā bāriņtiesa, kura lēmusi par aizgādības tiesību pārtraukšanu.

Piemērs

A bāriņtiesa pārtrauca bērna aizgādības tiesības Jānim ar vienpersonisko lēmumu. Tā kā Jāņa deklarētā dzīvesvieta bija citas pašvaldības administratīvā teritorija, A bāriņtiesa pārsūtīja lietas materiālus B bāriņtiesai, lai tā 15 dienu laikā lemtu par pārtraukto aizgādības tiesības atjaunošanu vai ārpusģimenes aprūpes nodrošināšanu bērnam, ja pārtrauktās aizgādības tiesības nav iespējams atjaunot.

Tātad pārskata 1.2.1. apakšpunktā informāciju sniegs A bāriņtiesa. B bāriņtiesa, gadījumā, ja pārtrauktās aizgādības tiesības tiks atjaunotas, informāciju par personu atspoguļos pārskata 1.2.5. apakšpunktā. Gadījumā, ja pārtrauktās aizgādības tiesības netiek atjaunotas, B bāriņtiesa pārskatā informāciju norāda tikai attiecībā uz bērna ārpusģimenes aprūpi.

Pārskata **1.2.1. punktā netiek iekļauti** lēmumi par “aizgādības tiesību neatjaunošanu”, jo ar bāriņtiesas pārskata gadā pieņemto lēmumu tiek turpinātas iepriekš pieņemtā lēmuma tiesiskās sekas.

Piemērs

Bāriņtiesa 2018.gada augustā pārtrauca bērna aizgādības tiesības Jānim. Bāriņtiesa pārskatā par darbu 2018.gadā, informāciju par aizgādības tiesību pārtraukšanu norādīja pārskata 1.2.1. apakšpunktā. 2019.gada jūnijā bāriņtiesa pārskatīja lietu un lēma neatjaunot pārtrauktās aizgādības tiesības un sniegt tiesā prasību aizgādības tiesību atņemšanai. Dati par aizgādības tiesību pārtraukšanu Jānim jau ir sniegti 2018.gada pārskatā. 2019.gada pārskata apakšpunktā 1.2.1. dati par Jāni netiek iekļauti, vienlaikus minētais lēmums tiks atspoguļots pārskata 1.5.1.apakšpunktā – “personas, par kurām bāriņtiesa pieņēmusi lēmumu par prasības sniegšanu tiesā par aizgādības tiesību atņemšanu”.

Pārskata **1.2.2. apakšpunkts** apkopo informāciju par tiem aizgādības tiesību pārtraukšanas gadījumiem pārskata gadā, kad iemesls bērna šķiršanai no ģimenes bijusi vecāku vardarbība pret bērnu.

1.2.2. Personu skaits, kurām ar bāriņtiesas lēmumu pārtrauktas bērna aizgādības tiesības, ja konstatēta vecāku vardarbība pret bērnu vai ir pamatotas aizdomas par vardarbību pret bērnu, kopā	3	Iekļaujams personu skaits no tām personām, kuras minētas pārskata 1.2.1. apakšpunktā un kurām aizgādības tiesību pārtraukšanas iemesls ir bijusi vardarbība vai iespējama vardarbība pret bērnu.
1.2.2.1. no tā personu skaits, par kurām bāriņtiesa, pārtraucot bērna aizgādības tiesības, informējusi tiesībsardzības iestādes (piemēram, policiju, prokuratūru)	1	Personas, kuras minētas pārskata 1.2.2.apakšpunktā, un par kurām bāriņtiesa sniegusi informāciju tiesībsardzības iestādēm

Pārskata **1.2.3. apakšpunktā** bāriņtiesa atspoguļo datus **tikai par tām personām**, kurām aizgādības tiesības pārtrauktas saskaņā ar [Latvijas Republikas Civillikuma \(turpmāk – Civillikums\) 203.panta trešajā daļā](#) noteikto, ka aizgādības tiesības vecākam var tikt pārtrauktas **arī gadījumos, kad vecāks ļaunprātīgi izmanto savas tiesības, nepildot tiesas nolēmumu lietā, kas izriet no aizgādības vai saskarsmes tiesībām, ja tas nodara būtisku kaitējumu bērnam un ja nepastāv otram vecākam šķēršļi īstenot bērna aprūpi.**

1.2.3. Personu skaits, kurām ar bāriņtiesas lēmumu pārtrauktas bērna aizgādības tiesības, ja konstatēts, ka vecāks ļaunprātīgi izmantojis savas tiesības, nepildot tiesas nolēmumu lietā, kas izriet no aizgādības vai saskarsmes tiesībām, kopā		Tikai tās personas, kurām pārtrauktas aizgādības tiesības, jo tās ļaunprātīgi izmantojušas savas tiesības, nepildot tiesas nolēmumu.

Izvērtāka informācija par vardarbības definīcijām un bāriņtiesas darbībām gadījumos, kad konstatēta vardarbība pret bērnu skatāma VBTAI izstrādātajos **Metodiskajos ieteikumos bāriņtiesām vardarbības pret bērniem novēršanai** (Rokasgrāmata bāriņtiesām, 1. sējums, 19.-41. lpp).

Svarīgi!

Pārskata 1.2.3. apakšpunktā neiekļauj personas, kurām aizgādības tiesības pārtrauktas saskaņā ar [Civillikuma 203.panta pirmās daļas trešo punktu](#) – aizgādības tiesības vecākam tiek pārtrauktas, ja bāriņtiesa atzīst, ka vecāks ļaunprātīgi izmanto savas tiesības vai nenodrošina bērna aprūpi un uzraudzību.

Saskaņā ar [Bēnu tiesību aizsardzības likuma 33.panta](#) otrajā daļā noteikto, bāriņtiesa, kura pieņēmusi lēmumu par bērna ārpusģimenes aprūpi, var atteikties paziņot bērna (kas nodots ārpusģimenes aprūpē) vecākiem, kā arī brāļiem, māsām, vecvecākiem un personām, ar kurām bērns ilgu laiku ir dzīvojis nedalītā saimniecībā bērna atrašanās vietu vai pieņemt lēmumu par personisku attiecību un tiešu kontaktu uzturēšanas tiesību ierobežošanu, ja tas kaitē bērna veselībai, attīstībai un drošībai vai rada draudus aizbildņiem, audžuģimenēm, bērnu aprūpes iestāžu darbiniekiem vai citiem bērniem.

Pārskata **1.2.4.apakšpunkta** ailēs atspoguļo personu skaitu, par kurām pārskata gadā pieņemts lēmums par personisku attiecību un tiešu kontaktu uzturēšanas tiesību ierobežošanu ar ārpusģimenes aprūpē esošu bērnu.

1.2.4. apakšpunktā ierakstītajam personu kopskaitam jāsakrīt ar attiecīgajās apakšailēs norādīto personu skaitu.

Piemērs

1.2.4. Personu skaits, par kurām bāriņtiesa pieņēmusi lēmumu par personisku attiecību un tiešu kontaktu uzturēšanas tiesību ierobežošanu ar ārpusģimenes aprūpē esošu bērnu, kopā	6
tajā skaitā:	
par mātēm	1
par tēviem	2
par citiem tuviem radniekiem	2
par citām personām, ar kurām bērns ilgu laiku dzīvojis nedalītā saimniecībā	1

6

Pārskata **1.3.** un **1.4.punktos** apkopojams bērnu skaits, kuru vecākiem pārskata gadā pārtrauktas vai atjaunotas pārtrauktās bērna aizgādības tiesības.

Piemērs

1.3. Bērnu skaits, kuru vecākiem pārskata gadā pārtrauktas bērna aizgādības tiesības (vecums gados)	Skaits
1.3.1. Bērnu skaits kopā	3
tajā skaitā:	
zēni: 0–3 (ieskaitot)	1
4–12 (ieskaitot)	
13–17 (ieskaitot)	
meitenes: 0–3 (ieskaitot)	1
4–12 (ieskaitot)	1
13–17 (ieskaitot)	
1.4. Bērnu skaits, kuru vecākiem pārskata gadā atjaunotas pārtrauktās bērna aizgādības tiesības (vecums gados)	Skaits
1.4.1. Bērnu skaits kopā	2
tajā skaitā:	
zēni: 0–3 (ieskaitot)	
4–12 (ieskaitot)	
13–17 (ieskaitot)	1
meitenes: 0–3 (ieskaitot)	1
4–12 (ieskaitot)	
13–17 (ieskaitot)	

Sasaistē ar pārskata 1.2.1. punktu. Ja punkts 1.2.1. atspoguļoto personu skaitu, kurām pārtrauktas bērnu aizgādības tiesības, tad punktā 1.3. būs šo personu bērnu, par kuriem pārtrauktas aizgādības tiesības, skaits. Attiecīgi, ja punktā 1.3. ir 0, tad punktā 1.2.1. arī būtu jābūt 0.

Sasaistē ar pārskata sadaļu 1.2.5. Attiecīgi, ja sadaļā 1.2.5. ir minēts personu skaits, kuram atjaunotas pārtrauktās aizgādības tiesības, punktā 1.4. jāatspoguļo šo personu bērnu, uz kuriem atjaunotas pārtrauktās aizgādības tiesības skaits. Attiecīgi, ja pārskata 1.2.5.punktā ir 0, tad 1.4. arī būs 0.

1.3. un 1.4. punktā ziņas par vienu un to pašu bērnu nav jāiekļauj divas reizes, ja bērna vecākam pārskata gada ietvaros aizgādības tiesības tiek pārtrauktas vai atjaunotas vairākkārt.

5.3. Bērna aizgādības tiesību atņemšana un atjaunošana vecākiem

1.5.1. Personu skaits, par kurām bāriņtiesa pieņēmusi lēmumu par prasības sniegšanu tiesā par aizgādības tiesību atņemšanu, kopā		Bāriņtiesa sniedz ziņas par personu skaitu, attiecībā uz kurām pieņemts bāriņtiesas lēmums par prasības sniegšanu tiesā aizgādības tiesību atņemšanai pārskata gadā
1.5.2. Personu skaits, kurām ar tiesas spriedumu atņemtas aizgādības tiesības, kopā		Personu skaits, kurām pārskata gadā spēkā stāties tiesas spriedums par aizgādības tiesību atņemšanu
1.5.3. Bērnu skaits, kuru vecākiem ar tiesas spriedumu atņemtas aizgādības tiesības, kopā		

Pārskata **1.5.1. apakšpunktā** ziņas par personu iekļaujamas visos gadījumos, kad bāriņtiesa pieņēmusi lēmumu par prasības sniegšanu tiesā par aizgādības tiesību atņemšanu vai atjaunošanu, arī tad, ja prasības pieteikums par aizgādības tiesību atņemšanu vai atjaunošanu tiesā vēl nav iesniegts (piemēram, pieņemts pārskata gada 20.decembrī) vai tiesa uz pārskata aizpildīšanas brīdi lietu par aizgādības tiesību atņemšanu vai atjaunošanu vēl nav izskatījusi.

Pārskata **1.5.2. apakšpunktā** rakstāms visu personu skaits, kurām pārskata gadā stāties spēkā tiesas spriedums par bērna aizgādības tiesību atņemšanu, neatkarīgi no tā, vai prasība tiesā aizgādības tiesību atņemšanai iesniegta pārskata gadā vai pirms pārskata gada.

Atsevišķos gadījumos bāriņtiesas, vērtējot no bērna vislabāko interešu aizsardzības perspektīvas, saskaņā nepieciešamību celt prasību tiesā par bērna aizgādības tiesību atjaunošanu. Šādi bāriņtiesas lēmumi atspoguļojami pārskata **1.5.4. apakšpunktā**.

Pārskata **1.5.5. apakšpunktā** bāriņtiesa atspoguļo to personu skaitu, kurām pārskata gadā spēkā stāties tiesas spriedums par aizgādības tiesību atjaunošanu un bērni atgriezušies vecāka aprūpē (Bērnu skaits, kuru vecākiem atjaunotas atņemtās aizgādības tiesības, rakstāms pārskata **1.5.6.apakšpunktā**).

1.5.4. Personu skaits, par kurām bāriņtiesa pieņēmusi lēmumu par prasības sniegšanu tiesā par aizgādības tiesību atjaunošanu, kopā	
1.5.5. Personu skaits, kurām ar tiesas spriedumu atjaunotas aizgādības tiesības, kopā	

5.4. Ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu skaits pārskata gada 31.decembrī

Pārskata **2.1.1 apakšpunktā** apkopojama un ierakstāma informācija par visiem ārpusģimenes aprūpē esošiem nepilngadīgiem bērniem pārskata gada 31.decembrī. Respektīvi, minētajās ailēs ierakstāmi dati par bērniem, par kuriem ārpusģimenes aprūpes lēmums pieņemts ne tikai pārskata gada ietvaros, **bet arī iepriekšējos gados, ja bērni joprojām nepilngadīgi un atrodas ārpusģimenes aprūpē.**

Aizpildot pārskata **2.1. sadaļu**, vērība jāpievērš tam, ka **2.1.1.1., 2.1.1.2., 2.1.1.3 apakšpunktu summai jāsakrīt ar 2.1.1. apakšpunktā norādīto bērnu kopskaitu.**

Piemērs

2.1. Ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu skaits pārskata gada 31. decembrī (vecums gados)	Skaits
2.1.1. Bērnu skaits kopā	25
2.1.1.1. no tā bērnu skaits, kuri ievietoti audžuģimenē	4
tajā skaitā:	
zēni: 0–3 (ieskaitot)	
4–12 (ieskaitot)	2
13–17 (ieskaitot)	
meitenes: 0–3 (ieskaitot)	2
4–12 (ieskaitot)	
13–17 (ieskaitot)	
2.1.1.2. no tā bērnu skaits, kuri ievietoti aizbildņa ģimenē	20
tajā skaitā:	
zēni: 0–3 (ieskaitot)	3
4–12 (ieskaitot)	3
13–17 (ieskaitot)	3
meitenes: 0–3 (ieskaitot)	3
4–12 (ieskaitot)	3
13–17 (ieskaitot)	5
2.1.1.3. no tā bērnu skaits, kuri ievietoti ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā (turpmāk – aprūpes un rehabilitācijas institūcija)	1
tajā skaitā:	
zēni: 0–3 (ieskaitot)	
4–12 (ieskaitot)	
13–17 (ieskaitot)	1
meitenes: 0–3 (ieskaitot)	
4–12 (ieskaitot)	
13–17 (ieskaitot)	

25

2006.gada 19.decembra [Ministru kabineta noteikumu Nr.1037 “Bāriņtiesas darbības noteikumi” 81.³ punkts](#) paredz, ja bērnam vecumā līdz trim gadiem pirmreizējas informācijas ieguves laikā nav bijis iespējams nodrošināt ārpusģimenes aprūpi pie aizbildņa vai audžuģimenē un bērns ievietots ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā (turpmāk – institūcijā), bāriņtiesa ne retāk kā reizi trijos mēnešos aktualizē pārskatā norādīto informāciju, iekļaujot arī institūcijas sniegto informāciju par bērna saskarsmi ar vecākiem, brāļiem, māsām, vecvecākiem, kā arī citām personām, ar kurām bērns ilgu laiku ir dzīvojis nedalītā saimniecībā, un minēto personu sadarbību ar institūciju, kā arī informāciju par bērna fizisko un psihosociālo attīstību. Tāpat arī pašvaldības sociālā dienesta sniegto informāciju par veikto sociālo darbu, lai sekmētu bērna atgriešanos ģimenē. Minēto noteikumu [81.⁴ punkts](#) paredz par bērnu vecumā no trīs līdz 18 gadiem bāriņtiesa atbilstoši šo noteikumu [81.³ punktam](#) aktualizē informāciju ne retāk kā reizi sešos mēnešos. Minētais regulējums ieviests ar mērķi pēc iespējas ātrāk rast iespēju bērnam ārpusģimenes aprūpi nodrošināt ģimeniskā vidē.

Lai iegūtu datus par bērnu atrašanās ilgumu institūcijās, no 2017.gada bāriņtiesu ikgadējais oficiālās statistikas pārskats ir papildināts ar **2.1.2. un 2.1.3. apakšpunktiem**.

Aizpildot pārskatu, bāriņtiesām, kurām ir institūcijās ievietoti bērni, attiecīgi jānorāda bērnu skaits, kuri institūcijā uzturas ilgāk par trim mēnešiem un kuri ilgāk par sešiem mēnešiem.

Svarīgi!

2.1.2. un 2.1.3. apakšpunktos netiek ieskaitīti bērni, kuri institūcijā ir uzturējušies mazāku laiku kā 3 mēneši.

Piemēri

1. *Bāriņtiesa pārskata gada 4.novembrī pieņēmusi lēmumu par A ievietošanu institūcijā. Tātad pārskata gada 31.decembrī A institūcijā būs uzturējies nepilnus 2 mēnešus. Datus par A bāriņtiesa sniedz pārskata 2.1.1.3.apakšpunktā, bet neiekļauj 2.1.2. un 2.1.3. apakšpunktos.*
2. *Bāriņtiesai ārpusģimenes aprūpe institūcijā nodrošināta 16 bērniem. 14 bērni institūcijā atrodas ilgāk par 6mēnešiem, 2 bērni institūcijā ievietoti pirms 4 mēnešiem. Līdz ar to bāriņtiesai pārskatā 2.1.2. un 2.1.3. apakšpunktos jāsniedz informācija par visiem 16 bērniem, attiecīgi par diviem bērniem, kuri iestādē atrodas 4 mēnešus informācija rakstāma 2.1.2. apakšpunktā, savukārt par pārējiem 14 bērniem – 2.1.3. apakšpunktā.*

Piemērs

2.1.1.3. no tā bērnu skaits, kuri ievietoti ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā (turpmāk – aprūpes un rehabilitācijas institūcija)	16
tajā skaitā:	
zēni: 0–3 (ieskaitot)	
4–12 (ieskaitot)	3
13–17 (ieskaitot)	5
meitenes: 0–3 (ieskaitot)	2
4–12 (ieskaitot)	2
13–17 (ieskaitot)	4
2.1.2. Bērnu skaits, kuri uzturas aprūpes un rehabilitācijas institūcijā ilgāk par trim mēnešiem	2
tajā skaitā:	
zēni: 0–3 (ieskaitot)	
4–12 (ieskaitot)	
13–17 (ieskaitot)	
meitenes: 0–3 (ieskaitot)	2
4–12 (ieskaitot)	
13–17 (ieskaitot)	
2.1.3. Bērnu skaits, kuri uzturas aprūpes un rehabilitācijas institūcijā ilgāk par sešiem mēnešiem	14
tajā skaitā:	
zēni: 0–3 (ieskaitot)	
4–12 (ieskaitot)	3
13–17 (ieskaitot)	5
meitenes: 0–3 (ieskaitot)	
4–12 (ieskaitot)	2
13–17 (ieskaitot)	4

Pārskata **2.1.1.3.apakšpunktā** norādītajam bērnu skaitam (attiecīgi arī bērnu vecumam un dzimumam) visbiežāk būtu jāsakrīt ar 2.1.2. un 2.1.3.apakšpunktos norādīto bērnu skaitu. Izņēmuma situācijas ir tad, ja kāds no bērniem iestādē atrodas ne ilgāk kā trīs mēnešus. Piemēram, ja viens bērns no 16 ir iestādē ievietots decembrī, 2.1.2. un 2.1.3. apakšpunktos informācija būs par 15 bērniem.

5.5. Aizbildņa piekrišana bērna adoptcijai

2018.gada 30.oktobra [Ministru kabineta noteikumu Nr.667 “Adopcijas kārtība” \(turpmāk – Adopcijas kārtība\) 11.punktā](#) noteikts – ja bērns atrodas aizbildnībā, bāriņtiesa, kura pieņēmusi lēmumu par aizbildnības nodibināšanu un aizbildņa iecelšanu, divu mēnešu laikā no dienas, kad bērns kļuvis adoptējams, noskaidro aizbildņa viedokli par bērna adoptiju aizbildņa ģimenē vai citā ģimenē.

Pārskata **2.1.4.apakšpunktā** norādāms aizbildnībā nodoto bērnu skaits, kuru aizbildņi nav devuši piekrišanu bērnu adoptcijai.

2.1.4. Bērnu skaits, par kuriem aizbildņi nav devuši piekrišanu adoptcijai, kopā	

Tikai adoptējami bērni

Svarīgi!

2.1.4. apakšpunktā norādītajam bērnu skaitam nav jāsakrīt ar 2.1.1.2. apakšpunktā norādīto bērnu skaitu, jo aizbildņa piekrišana adoptcijai tiek jautāta vienīgi tad, ja bērns ir kļuvis adoptējams.

5.6. Adoptējamo bērnu skaits

Pārskata **2.2. punktā** atspoguļojams adoptējamo bērnu skaits.

- 2.2.1. apakšpunktā – kopējais adoptējamo bērnu skaits
- 2.2.1.1.apakšpunktā – to bērnu, kuri nepiekrīt adoptcijai vispār (Latvijā un ārvalstīs), skaits. Ja bērns nepiekrīt adoptcijai vispār (Latvijā un ārvalstīs), dati par šo pašu bērnu nav jānorāda arī ailē, kurā atspoguļojama informācija par bērniem, kuri nepiekrīt adoptcijai uz ārvalstīm.
- 2.2.1.2. apakšpunktā – to bērnu skaits, kuri piekrīt, ka viņus adoptē Latvijā, bet nepiekrīt adoptcijai uz ārvalstīm
- 2.2.1.1. un 2.2.1.2. apakšpunktā uzskaitāmi tikai tie bērni, **kuru viedoklis ir noskaidrojams**. Piemēram, ja bērns ir vecumā no 0-3 gadiem, dati par šo bērnu pārskata veidlapā nav iekļaujami, jo bērna viedoklis par vēlmi tikt vai netikt adoptētam nav noskaidrojams.

Piemērs

Bāriņtiesa ir nodrošinājusi ārpusģimenes aprūpi 16 bērniem, no kuriem 8 ir adoptējami. Tātad pārskata 2.2.1. apakšpunktā ierakstāmais skaits ir 8. Divu bērnu viedoklis vecuma dēļ nav noskaidrojams (zēns vecumā 0-3, meitene vecumā 0-3). Bāriņtiesa noskaidrojusi, ka adoptcijai vispār nepiekrīt zēns vecumā 4-12, zēns vecumā 13-17 un viena meitene vecumā 13-17. Šie bērni rakstāmi pārskata 2.2.1.1. apakšpunktā. Savukārt viena meitene vecumā 13-17 nepiekrīt adoptcijai uz ārvalstīm, lai gan adoptcijai Latvijā piekrīt. Meitene norādāma pārskata 2.2.1.2. apakšpunktā. Meitene vecumā 4-12 un 13-17 piekrīt adoptcijai, tādēļ dati par viņām ir tikai pārskata 2.2.1.apakšpunktā.

2.2. Adoptējamo bērnu skaits, kuri pārskata gada 31. decembrī atradās ārpusģimenes aprūpē (audžuģimenē, aizbildnībā (tikai tie bērni, kuru aizbildņi ir devuši piekrišanu bērna adoptcijai citā ģimenē), aprūpes un rehabilitācijas institūcijā) (vecums gados)	Skaits
2.2.1. Adoptējamo bērnu skaits kopā	8
tajā skaitā:	
zēni: 0–3 (ieskaitot)	1
4–12 (ieskaitot)	1
13–17 (ieskaitot)	1
meitenes: 0–3 (ieskaitot)	1
4–12 (ieskaitot)	1
13–17 (ieskaitot)	3
2.2.1.1. no tā bērnu skaits, kuri nepiekrīt adoptcijai vispār	3
tajā skaitā:	
zēni: 0–3 (ieskaitot)	
4–12 (ieskaitot)	1
13–17 (ieskaitot)	1
meitenes: 0–3 (ieskaitot)	
4–12 (ieskaitot)	
13–17 (ieskaitot)	1
2.2.1.2. no tā bērnu skaits, kuri nepiekrīt adoptcijai uz ārvalstīm	1
tajā skaitā:	
zēni: 0–3 (ieskaitot)	
4–12 (ieskaitot)	
13–17 (ieskaitot)	
meitenes: 0–3 (ieskaitot)	
4–12 (ieskaitot)	
13–17 (ieskaitot)	1

5.7. Bērni, par kuriem bāriņtiesa pārskata gadā pieņēmusi lēmumu par ārpusģimenes (audžuģimene, aizbildnība, ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija) aprūpi

Pārskata 2.3. punkta ailēs apkopojama un ierakstāma informācija par ārpusģimenes aprūpē esošiem bērniem, par kuriem bāriņtiesa lēmumu pieņēmusi **pārskata gadā**.

Aizpildot 2.3. sadaļu, bāriņtiesai jāņem vērā, ka **2.3.1. apakšpunktā ierakstītajai skaitliskajai vērtībai jāsakrīt ar 2.3.1.1.-2.3.1.7. apakšpunktos norādīto vērtību kopsummu**, jo šie apakšpunkti atspoguļo katra bērna ārpusģimenes aprūpes pamatojumu.

Piemērs

2.3.1. Bērnu skaits, kuriem nodrošināta ārpusģimenes aprūpe, kopā	10		10
2.3.1.1. no tā bērnu skaits, kuru vecāki miruši vai izsludināti par mirušiem	1		
2.3.1.2. no tā bērnu skaits, kuru vecākiem pārtrauktas vai atņemtas bērna aizgādības tiesības	8		
2.3.1.3. no tā bērnu skaits, kuriem ārpusģimenes aprūpe nodrošināta būtisku domstarpību dēļ bērna un vecāku attiecībās			
2.3.1.4. no tā bērnu skaits, kuru vecāki pazuduši un izsludināti meklēšanā			
2.3.1.5. no tā bērnu skaits, kuru vecāki slimības dēļ nespēj pienācīgi aprūpēt un uzraudzīt bērnu			
2.3.1.6. no tā bērnu skaits, kuru vecāki ir nepilngadīgi	1		
2.3.1.7. no tā bērnu skaits, kuriem ārpusģimenes aprūpe nodrošināta citos gadījumos			

Pārskatā ir iekļaujama informācija, kas ir bijusi par pamatu Bāriņtiesas pieņemtajam lēmumam. Piemēram, ja viens vecāks ir miris, bet otram vecākam tiek pārtrauktas aizgādības tiesības, bērna ārpusģimenes aprūpes iemesls ir aizgādības tiesību pārtraukšana vecākam un bērns rakstāms pārskata 2.3.1.2. apakšpunktā. Informācija par vienu un to pašu bērnu nevar tikt atspoguļota pie diviem dažādiem ārpusģimenes aprūpes iemesliem.

Pārskata **2.3.2., 2.3.3., 2.3.4.apakšpunktos** bāriņtiesai no kopējā bērnu skaita, kuriem **pārskata gadā** nodrošināta ārpusģimenes aprūpe (2.3.1.apakšpunkts) attiecīgās ailēs izdalāms bērnu skaits, kuri pārskata gadā ievietoti audžuģimenē, aizbildņa ģimenē vai institūcijā.

Tādējādi 2.3.2., 2.3.3., 2.3.4.apakšpunktos ierakstīto skaitļu kopējai summai jābūt vienādei ar 2.3.1.apakšpunktā ierakstīto skaitlisko vērtību. Tāpat jāsakrīt norādīto bērnu dzimumiem un vecumiem.

Piemērs

2.3.1. Bērnu skaits, kuriem nodrošināta ārpusģimenes aprūpe, kopā	10	}	10
2.3.2. Bērnu skaits, kuri ievietoti audžuģimenē	1		
2.3.3. Bērnu skaits, kuri ievietoti aizbildņa ģimenē	8		
2.3.4. Bērnu skaits, kuri ievietoti aprūpes un rehabilitācijas institūcijā	1		

Gadījumos, kad bērnam pārskata gada ietvaros mainīta ārpusģimenes aprūpes forma, **2.3.2., 2.3.3., 2.3.4.apakšpunktu** attiecīgajās ailēs nepieciešams atspoguļot datus **par pēdējo ārpusģimenes aprūpes sniedzēju bērnam.**

Piemērs

Pārskata gada 2.februārī bāriņtiesa pieņēmusi lēmumu ievietot bērnu A institūcijā. Pārskata gada 15.aprīlī pieņemts lēmums bērnu A ievietot audžuģimenē. Dati par bērnu A atspoguļojami tikai 2.3.2.apakšpunkta ailē (Bērnu skaits, kuri ievietoti audžuģimenē).

Pārskata **2.3.3. apakšpunktā** iekļaujami dati gan par bērniem, kuriem pirmreizēji iecelts aizbildnis pārskata gadā, gan dati par bērniem, kuriem bāriņtiesa saskaņā ar Bāriņtiesu likuma 26.panta ceturtajā daļā noteikto pārskata gadā iecēlusi citu aizbildni.

Piemēri

1. Pārskata gada 5.maijā bērnam A pirmreizēji nodibināta aizbildnība, jo bērna vecākiem pārtrauktas aizgādības tiesības. Datus par bērnu A iekļauj 2.3.3.apakšpunktā.
2. 2018.gada 12.maijā bāriņtiesa bērnam A pirmreizēji nodibinājusi aizbildnību, ieceļot par aizbildni bērna vecmāmiņu. Ņemot vērā to, ka vecmāmiņa sava veselības stāvokļa dēļ nevarēja turpināt pildīt aizbildņa pienākumus, pārskata gada 5.jūnijā bāriņtiesa aizbildni atlaidusi no aizbildņa pienākumu pildīšanas un iecēlusi bērnam citu aizbildni. Datus par bērnu A iekļauj 2.3.3.apakšpunktā.

5.8. Bērnu turpmākā aprūpe pēc aprūpes audžuģimenē un aizbildņa ģimenē izbeigšanas

Pārskata veidlapas **2.3.5. un 2.3.6. apakšpunktu** ailēs uzskaitīti gadījumi attiecībā uz bērnu turpmāko aprūpi **pēc aprūpes audžuģimenē un aizbildņa ģimenē izbeigšanas**.

Būtiski ievērot, ka **2.3.5.apakšpunktā** ierakstītajai skaitliskajai vērtībai jāsakrīt ar 2.3.5.1.-2.3.5.9.apakšpunktu summu.

Tas pats attiecināms uz **2.3.6. apakšpunktu** - 2.3.6.apakšpunktā ierakstītajai skaitliskajai vērtībai jāsakrīt ar 2.3.6.1.- 2.3.6.9.apakšpunktu summu.

Datus par bērnu turpmāko aprūpi pēc aprūpes institūcijā izbeigšanas apkopo un Centrālajai statistikas pārvaldei iesniedz Labklājības ministrija atbilstoši 2017.gada [Ministru kabineta noteikumu Nr.324 "Noteikumi par oficiālās statistikas veidlapu paraugiem sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības jomā un veidlapu aizpildīšanas un iesniegšanas kārtību"](#) prasībām.

Piemērs

2.3.5. Bērnu turpmākā aprūpe pēc aprūpes audžuģimenē izbeigšanas – skaits, kopā	19
2.3.5.1. no tā adoptēto bērnu skaits	2
2.3.5.2. no tā aprūpē aizbildnībā nodoto bērnu skaits	3
2.3.5.3. no tā aprūpē citā audžuģimenē nodoto bērnu skaits	0
2.3.5.4. no tā aprūpes un rehabilitācijas institūcijā ievietoto bērnu skaits	1
2.3.5.5. no tā vecāku aprūpē nodoto bērnu skaits pēc pārtraukto vai atņemto bērna aizgādības tiesību atjaunošanas vecākiem	4
2.3.5.6. no tā vecāku aprūpē nodoto bērnu skaits pēc vecāku veselības stāvokļa uzlabošanās	1
2.3.5.7. no tā vecāku aprūpē nodoto bērnu skaits pēc vecāku pilngadības sasniegšanas	1
2.3.5.8. no tā vecāku aprūpē nodoto bērnu skaits pēc būtisku domstarpību atrisināšanas	0
2.3.5.9. no tā bērnu skaits pēc pilngadības sasniegšanas	7

19

5.9. Pārskats par aizbildnību

Pārskata veidlapas **2.4.punkta** ailēs ierakstāma apkopotā informācija par visiem aizbildņiem pārskata gada 31.decembrī, kas iecelti bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem un minētajā periodā joprojām pilda aizbildņa pienākumus. Respektīvi, minētajās ailēs ierakstāmi dati par visiem aizbildņiem, attiecībā uz kuriem lēmums pieņemts ne tikai pārskata gada ietvaros, bet arī iepriekšējos gados, ja bērni joprojām nepilngadīgi un aizbildņi turpina pildīt aizbildņa pienākumus.

2.4.1. apakšpunktā norādītajai skaitliskajai vērtībai jābūt vienādei ar **2.4.1.1., 2.4.1.2., 2.4.1.3. apakšpunktu summu**.

Piemērs

2.4. Aizbildņu kopējais skaits pārskata gada 31. decembrī	Skaits
2.4.1. Personu skaits, kuras ar bāriņtiesas lēmumu ieceltas par aizbildni bērnam, kopā	19
2.4.1.1. no tā aizbildņu skaits, kuri ir bērna vecvecāki	4
tajā skaitā:	
sievietes	3
vīrieši	1
2.4.1.2. no tā aizbildņu skaits, kuri ir citi bērna radnieki	11
tajā skaitā:	
sievietes	8
vīrieši	3
2.4.1.3. no tā citu personu skaits, kuras ieceltas par aizbildni bērnam	4
tajā skaitā:	
sievietes	1
vīrieši	3

19

Pārskata **2.4.apakšpunkta** ailēs apkopojami dati arī par pagaidu aizbildņiem ([Bāriņtiesu likuma 26.panta trešā daļa](#)) un līdz aizbildņiem ([Civillikuma 316.pants](#)). Minētajās ailēs nav iekļaujami dati par sevišķajiem aizbildņiem, kurus bāriņtiesa iecēlusi kādai atsevišķai darbībai bērnu interešu aizsardzībai.

Pārskatā tiek apkopota informācija par ieceltiem aizbildņiem. Bāriņtiesas lēmumi par personas piemērotību aizbildņa pienākumu pildīšanai tiek atspoguļoti pārskata 8.9.punktā kā pieņemtie lēmumi, neizdalot atsevišķi no citiem bāriņtiesu lēmumiem.

Pārskata 2.5.punkts un pārējie apakšpunkti sniedz informāciju par **aizbildnību konkrētajā pārskata gadā**.

2.5.1. apakšpunktā rakstāms pārskata gadā **pirmreizēji** par aizbildni iecelto personu skaits. **2.5.1.apakšpunktā** norādītajai skaitliskajai vērtībai jābūt vienādei ar 2.5.1.1., 2.5.1.2., 2.5.1.3.apakšpunktos norādīto skaitļu summu.

Piemērs

2.5. Aizbildņu un aizbildnībā esošo bērnu skaits pārskata gadā	Skaits
2.5.1. Personu skaits, kuras ar bāriņtiesas lēmumu ieceltas par aizbildni bērnam, ja aizbildnība nodibināta pirmreizēji, kopā	7
2.5.1.1. no tā aizbildņu skaits, kuri ir bērna vecvecāki	4
2.5.1.2. no tā aizbildņu skaits, kuri ir citi bērna radnieki	1
2.5.1.3. no tā citu personu skaits, kuras ieceltas par aizbildni bērnam	2

7

Ja bērnam pārskata gadā pirmreizēji nodibināta aizbildnība, un tajā pašā gadā aizbildnis atlaists no aizbildņa pienākumu pildīšanas, jo, piemēram, vecākiem atjaunotas pārtrauktās bērna aizgādības tiesības, ziņas par šo bērnu un aizbildni tāpat nepieciešams ierakstīt 2.5.1.un 2.5.3.apakšpunktā.

Piemērs

Pārskata gada 20.martā bērnam A pirmreizēji nodibināta aizbildnība un iecelts aizbildnis B. Tajā pašā gadā objektīvu iemeslu dēļ aizbildnis B atlaists no aizbildņa pienākumu pildīšanas un bērns atgriezies vecāku aprūpē. Neskatoties uz minēto, ziņas par bērnu A un aizbildni B nepieciešams ierakstīt 2.5.1. un 2.5.3.apakšpunktā.

Ja bērnam pārskata gadā pirmreizēji nodibināta aizbildnība, un tajā pašā gadā aizbildnis objektīvu iemeslu dēļ atlaists no aizbildņa pienākumu pildīšanas un bērnam iecelts cits aizbildnis, pārskata veidlapas 2.5.1. un 2.5.3.apakšpunktā nepieciešams iekļaut datus par šo bērnu un atlaisto aizbildni. Atkārtoti dati par bērnu un jauniecelto aizbildni pārskata veidlapā nav iekļaujami.

Piemērs

Pārskata gada 20.martā bērnam A pirmreizēji nodibināta aizbildnība un iecelts aizbildnis B. Minētajā pārskata gadā objektīvu iemeslu dēļ aizbildnis B atlaists no aizbildņa pienākumu pildīšanas un bērnam A iecelts cits aizbildnis C. Ziņas par bērnu A un aizbildni B nepieciešams ierakstīt 2.5.1.un 2.5.3.apakšpunktā. Atkārtoti ziņas par bērnu A un aizbildni C pārskata veidlapas 2.5.1.un 2.5.3.apakšpunktā nav iekļaujamās. Informāciju par aizbildni C nepieciešams ierakstīt pārskata veidlapas 2.4.1.apakšpunktā, ja viņš pārskata gada 31.decembrī joprojām pilda aizbildņa pienākumus.

Ja aizbildnībā esošam bērnam (nodibināta iepriekšējos gados) pārskata gadā tiek iecelts cits aizbildnis, ziņas par bērnu un aizbildni 2.5.1.un 2.5.3.apakšpunktos nav iekļaujamās.

Piemērs

2009.gada 12.maijā bāriņtiesa bērnam A pirmreizēji nodibinājusi aizbildnību, ieceļot par aizbildni bērna vecmāmiņu- aizbildni B. Ņemot vērā to, ka vecmāmiņa sava veselības stāvokļa dēļ nevarēja turpināt pildīt aizbildņa pienākumus, pārskata gada 5.jūnijā bāriņtiesa aizbildni B atlaidusi no aizbildņa pienākumu pildīšanas un iecēlusi bērnam citu aizbildni C. Dati par bērnu

A un aizbildņiem B un C pārskata veidlapas 2.5.1.un 2.5.3.apakšpunktā nav iekļaujami. Informāciju par aizbildni C nepieciešams ierakstīt pārskata veidlapas 2.4.1.apakšpunktā. Savukārt datus par bērnu A nepieciešams iekļaut 2.3.3.apakšpunktā.

Aizbildņu atcelšana un atlaišana pārskata gadā

Pārskata **2.5.2. apakšpunkts** atspoguļo informāciju par personām, kuras **atceltas no pienākumu pildīšanas pārskata gadā**.

2.5.2. Personu skaits, kuras ar bāriņtiesas lēmumu atceltas no aizbildņa pienākumu pildīšanas nolaidīgas rīcības vai citu iemeslu dēļ, kopā	Atceltas no pienākumiem nolaidīgas rīcības vai bērnu tiesību pārkāpumu pieļāvumu dēļ

Paskaidrojam, ka šīs ir situācijas, kad bāriņtiesa atbilstoši [Bāriņtiesu likuma 32.panta pirmās daļas 3.punktā](#) noteiktajam lēmusi par aizbildņa **atcelšanu**, ja bāriņtiesa konstatējusi pārkāpumus aizbildņa rīcībā. Piemēram, konstatēta aizbildņa vardarbība pret bērnu vai aizbildņa pārvaldības rezultātā bērnam radušies mantiski zaudējumi. Tāpat tie var būt gadījumi, kad bāriņtiesa pēc personas iecelšanas par aizbildni atklājusi [Civillikuma 242.pantā](#) minētos iemeslus, kuru dēļ personu nevarēja iecelt par aizbildni. Piemēram, bāriņtiesa konstatē, ka personai jau reiz ar tiesas spriedumu bijušas atņemtas aizgādības tiesības. Papildus vēršam uzmanību, ka šajā apakšpunktā nav iekļaujami dati par personām, kuras atbilstoši [Bāriņtiesu likuma 23.panta pirmās daļas 2.punktā](#) vai minētā likuma [32.panta pirmās daļas 2.punktā](#) noteiktajam **atstādinātas** no aizbildņa pienākumu pildīšanas.

2.5.2.apakšpunktā norādītajai skaitliskajai vērtībai jābūt vienādei ar 2.5.2.1., 2.5.2.2., 2.5.2.3.apakšpunktos norādīto skaitļu summu.

Piemērs

2.5.2. Personu skaits, kuras ar bāriņtiesas lēmumu atceltas no aizbildņa pienākumu pildīšanas nolaidīgas rīcības vai citu iemeslu dēļ, kopā	5	}	5
2.5.2.1. no tā aizbildņu skaits, kuri ir bērna vecvecāki	4		
2.5.2.2. no tā aizbildņu skaits, kuri ir citi bērna radnieki	0		
2.5.2.3. no tā citu personu skaits, kuras ieceltas par aizbildni bērnam	1		

[Bērnu tiesību aizsardzības likums \(51.panta trešā daļa\)](#) paredz bāriņtiesas pienākumu informēt tiesībsargājošās iestādes, ja konstatēta vardarbība pret bērnu. Aizbildņa atcelšanas iemesls mēdz būt arī aizbildņa vardarbīga izturēšanās pret bērnu. Pārskata **2.5.2.4.apakšpunkts** sniedz informāciju par aizbildņu skaitu, par kuru pārkāpumiem, pildot aizbildņa pienākumus, bāriņtiesa **informējusi tiesībaizsardzības iestādes** (piemēram, policiju, prokuratūru).

2.5.2.4.apakšpunktā norādītajai skaitliskajai vērtībai jābūt vienādei ar 2.5.2.4.1., 2.5.2.4.2, 2.5.2.4.3. apakšpunktos norādīto skaitļu summu.

Piemērs

2.5.2.4. no tā personu skaits, par kuru pārkāpumiem, pildot aizbildņa pienākumus, bāriņtiesa informējusi tiesībsargājošās iestādes (piemēram, policiju, prokuratūru):	1	No pārskata 2.5.2.apakšpunktā norādītā skaita 1
2.5.2.4.1. no tā aizbildņu skaits, kuri ir bērna vecvecāki	0	
2.5.2.4.2. no tā aizbildņu skaits, kuri ir citi bērna radnieki	0	
2.5.2.4.3. no tā citu personu skaits, kuras ieceltas par aizbildni bērnam	1	

Jāņem vērā, ka **2.5.2.4.apakšpunkts ir saistīts ar pārskata 2.5.2.apakšpunktu**. Līdz ar to, ja bāriņtiesa 2.5.2. apakšpunktā norādījusi skaitlisko vērtību 0 (pārskata gadā no pienākumu pildīšanas nav atcelts neviens aizbildnis), tad 2.5.2.4. arī būs 0. Savukārt citā gadījumā var veidoties situācija, kad bāriņtiesa pārskata 2.5.2.apakšpunktā norādījusi, piemēram, 1 atceltu aizbildni, savukārt pārskata 2.5.2.4. aile paliek neaizpildīta, jeb vērtība ir 0, jo minētajā gadījumā bāriņtiesai, atceļot aizbildni, nav bijis pamats informēt tiesībsargājošās iestādes.

Pārskata **2.5.3. apakšpunkts** atspoguļo informāciju par personām, kuras **atlaistas no pienākumu pildīšanas pārskata gadā**.

2.5.3. apakšpunktā norādītajai skaitliskajai vērtībai jābūt vienādei ar 2.5.3.1., 2.5.3.2., 2.5.3.3.apakšpunktos norādīto skaitļu summu.

Piemērs

2.5.3. Personu skaits, kuras ar bāriņtiesas lēmumu atlaistas no aizbildņa pienākumu pildīšanas Civillikumā paredzētajos gadījumos vai ja izbeigušies Bāriņtiesu likumā noteiktie aizbildnības nodibināšanas iemesli, kopā	7	Personas atlaistas, piemēram, bērnam sasniedzot pilngadību vai atgriežoties vecāku aprūpē. 7
2.5.3.1. no tā aizbildņu skaits, kuri ir bērna vecvecāki	2	
2.5.3.2. no tā aizbildņu skaits, kuri ir citi bērna radnieki	4	
2.5.3.3. no tā citu personu skaits, kuras ieceltas par aizbildni bērnam	1	

Pirmreizēja aizbildnība bērnam

Pārskata **2.5.4.apakšpunktā** sniedzama informācija par tiem bērniem, kuriem aizbildnība nodibināta pārskata gadā pirmreizēji.

Piemērs

2.5.4. Bērnu skaits, kuriem ar bāriņtiesas lēmumu iecelts aizbildnis, ja aizbildnība bērnam nodibināta pirmreizēji, kopā	18
tajā skaitā (vecums gados):	
zēni: 0–3 (ieskaitot)	3
4–12 (ieskaitot)	3
13–17 (ieskaitot)	3
meitenes: 0–3 (ieskaitot)	3
4–12 (ieskaitot)	3
13–17 (ieskaitot)	3
2.5.4.1. no tā bērnu skaits, kuriem par aizbildni iecelts vecvecāks	7
tajā skaitā (vecums gados):	
zēni: 0–3 (ieskaitot)	1
4–12 (ieskaitot)	2
13–17 (ieskaitot)	0
meitenes: 0–3 (ieskaitot)	2
4–12 (ieskaitot)	0
13–17 (ieskaitot)	2
2.5.4.2. no tā bērnu skaits, kuriem par aizbildni iecelts cits radnieks	8
tajā skaitā (vecums gados):	
zēni: 0–3 (ieskaitot)	1
4–12 (ieskaitot)	0
13–17 (ieskaitot)	3
meitenes: 0–3 (ieskaitot)	0
4–12 (ieskaitot)	3
13–17 (ieskaitot)	1
2.5.4.3. no tā bērnu skaits, kuriem par aizbildni iecelta persona, kura nav bērna radnieks	3
tajā skaitā (vecums gados):	
zēni: 0–3 (ieskaitot)	1
4–12 (ieskaitot)	1
13–17 (ieskaitot)	0
meitenes: 0–3 (ieskaitot)	1
4–12 (ieskaitot)	0
13–17 (ieskaitot)	0

2.5.4. apakšpunktā norādītajai skaitliskajai vērtībai jābūt vienādei ar 2.5.4.1., 2.5.4.2., 2.5.4.3. apakšpunktos norādīto skaitļu summu. Tāpat vērība jāpievērš, lai pārskata 2.5.4. apakšpunktā norādītie bērnu vecumi un dzimumi sakristu ar 2.5.4.1., 2.5.4.2., 2.5.4.3. apakšpunktos norādītajiem bērnu vecumiem un dzimumiem.

Ja bāriņtiesa pārskatā ir sniegusi datus 2.5.4. apakšpunktā par pirmreizēju aizbildnību bērnam, attiecīgi jābūt informācijai pārskata 2.5.1. apakšpunkta sadaļā par personām, kuras pirmreizēji ieceltas par aizbildņiem. Turklāt abos apakšpunktos jāsakrīt personu iedalījumam – bērna vecvecāki, bērna citi radnieki vai persona, kura nav bērna radnieks.

Ārvalstīs nodibinātas aizbildnības pārraudzība

2.5.5.apakšpunktā iekļaujama informācija par bērniem, attiecībā uz kuriem bāriņtiesa atbilstoši [Bāriņtiesu likuma 27.panta otrajā daļā](#) noteiktajam **lēmusi par ārvalsts aizbildnības lietas pārņemšanu**, ja ārvalsts kompetentā aizbildnības iestāde ir iecēlusi aizbildni un lūgusi pārņemt aizbildnības lietu.

2.5.5.apakšpunktā norādītajai skaitliskajai vērtībai jābūt vienādei ar 2.5.5.1., 2.5.5.2., 2.5.5.3.apakšpunktos norādīto skaitļu summu. Tāpat vērība jāpievērš, lai pārskata 2.5.5.apakšpunktā norādītie bērnu vecumi un dzimumi sakristu ar 2.5.5.1., 2.5.5.2., 2.5.5.3.apakšpunktos norādītajiem bērnu vecumiem un dzimumiem.

Piemērs

2.5.5. Bērnu skaits, kuriem aizbildnība nodibināta ārvalstī un bāriņtiesa lēmusi par ārvalsts aizbildnības lietas pārņemšanu, ja aizbildnība bērnam nodibināta pirmreizēji, kopā	1	}	1
2.5.5.1. no tā bērnu skaits, kuriem par aizbildni iecelts vecvecāks	1		
2.5.5.2. no tā bērnu skaits, kuriem par aizbildni iecelts cits radnieks	0		
2.5.5.3. no tā bērnu skaits, kuriem par aizbildni iecelta persona, kura nav bērna radnieks	0		

5.10. Bāriņtiesas atļauja ārpusģimenes aprūpē esošam bērnam uzturēties pie vecākiem vai brāļiem, māsām, vecvecākiem un personām, ar kurām bērns ilgu laiku dzīvojis nedalītā saimniecībā

2.6. punkta ailēs bāriņtiesām nepieciešams apkopot informāciju skaitļos par ārpusģimenes aprūpē esošiem bērniem, par kuriem bāriņtiesa pārskata gadā pieņēmusi lēmumu par **atļauju bērnam uzturēties** pie vecākiem vai brāļiem, māsām, vecvecākiem un personām, ar kurām bērns ilgu laiku ir dzīvojis nedalītā saimniecībā atbilstoši [Bērnu tiesību aizsardzības likuma 33.panta ceturtajā daļā](#) noteiktajam.

2.6.1. apakšpunktā norādītajai skaitliskajai vērtībai jābūt vienādei ar 2.6.1.1., 2.6.1.2., 2.6.1.3.apakšpunktos norādīto skaitļu summu. Tāpat vērība jāpievērš, lai pārskata 2.6.1. apakšpunktā norādītie bērnu vecumi un dzimumi sakristu ar 2.6.1.1., 2.6.1.2., 2.6.1.3.apakšpunktos norādītajiem bērnu vecumiem un dzimumiem.

Piemērs

2.6.1. Bērnu skaits kopā	13
2.6.1.1. no tā bērnu skaits, kuriem atļauts uzturēties pie vecākiem	7
2.6.1.2. no tā bērnu skaits, kuriem atļauts uzturēties pie citiem tuviem radniekiem	2
2.6.1.3. no tā bērnu skaits, kuriem atļauts uzturēties pie personām, ar kurām bērns ilgu laiku dzīvojis nedalītā saimniecībā	4

13

5.11. Pārskats par vecāku aprūpē un ārpusģimenes aprūpē esoša bērna nodošanu citas personas aprūpē Latvijā un ārvalstīs

Vecāku aprūpē esošo bērnu nodošana citas personas aprūpē

3.1.1.1. un 3.1.1.2. apakšpunkta ailēs datus aizpilda **vecāku dzīvesvietas bāriņtiesa**, kura **pārskata gadā** pieņēmusi lēmumu atzīt, ka **bērna nodošana citas personas aprūpē Latvijā vai ārvalstī** atbilst bērna interesēm un persona spēs bērnu pienācīgi aprūpēt.

Vēršam uzmanību, ka šajās ailēs nav paredzēts iekļaut datus bāriņtiesai, kura sniegusi atzinumu vecāku dzīvesvietas bāriņtiesai par attiecīgās personas spēju bērnu pienācīgi aprūpēt (personas, kuras aprūpē vecāki vēlas nodot bērnu, dzīvesvietas bāriņtiesai).

3.1.1.apakšpunktā norādītajai skaitliskajai vērtībai jābūt vienādai ar 3.1.1.1. un 3.1.1.2. apakšpunktos norādīto skaitļu summu.

Piemērs

3.1. Vecāku aprūpē esoša bērna nodošana citas personas aprūpē Latvijā un ārvalstī pārskata gadā (vecums gados)	Skaitis
3.1.1. Bērnu skaits kopā	5
3.1.1.1. no tā bērnu skaits, par kuriem bāriņtiesa pārskata gadā atzinusi, ka bērna nodošana citas personas aprūpē Latvijā atbilst bērna interesēm un persona spēs bērnu pienācīgi aprūpēt	4
tajā skaitā:	
zēni: 0–3 (ieskaitot)	1
4–12 (ieskaitot)	
13–17 (ieskaitot)	1
meitenes: 0–3 (ieskaitot)	
4–12 (ieskaitot)	1
13–17 (ieskaitot)	1

[Bērnu tiesību aizsardzības likuma 45.¹ pants.](#)

3.1.1.2. no tā bērnu skaits, par kuriem bāriņtiesa pārskata gadā atzinusi, ka bērna nodošana citas personas aprūpē ārvalstī atbilst bērna interesēm un persona spēs bērnu pienācīgi aprūpēt	1
tajā skaitā:	
zēni: 0–3 (ieskaitot)	
4–12 (ieskaitot)	
13–17 (ieskaitot)	1
meitenes: 0–3 (ieskaitot)	
4–12 (ieskaitot)	
13–17 (ieskaitot)	

[Bērnu tiesību aizsardzības likuma 45.⁴ panta pirmā daļa](#)

Ārpusģimenes aprūpē esoša bērna nodošana citas personas aprūpē

Pārskata **3.2. punktā** datus aizpilda bāriņtiesa, kas lēmusi par bērna ārpusģimenes aprūpi un pieņēmusi lēmumu par atļauju nodot bērnu citas personas aprūpē.

3.2.1.apakšpunktā norādītajai skaitliskajai vērtībai jābūt vienādai ar 3.2.1.1. un 3.2.1.2. apakšpunktos norādīto skaitļu summu.

Piemērs

3.2. Aizbildņa ģimenē un audžuģimenē ievietotā bērna nodošana citas personas aprūpē Latvijā pārskata gadā (vecums gados)	Skaits
3.2.1. Bērnu skaits kopā	6
3.2.1.1. no tā aizbildnībā esošo bērnu skaits, par kuriem bāriņtiesa atzinusi, ka bērna nodošana citas personas aprūpē Latvijā atbilst bērna interesēm un persona spēs bērnu pienācīgi aprūpēt	3
3.2.1.2. no tā audžuģimenē esošo bērnu skaits, par kuriem bāriņtiesa atzinusi, ka bērna nodošana citas personas aprūpē Latvijā atbilst bērna interesēm un persona spēs bērnu pienācīgi aprūpēt	3

[Bērnu tiesību aizsardzības likuma 45.² pants.](#)

[Bērnu tiesību aizsardzības likuma 45.² pants](#)

Viesģimenes

[Bērnu tiesību aizsardzības likuma 45.² panta trešajā daļā](#) noteikts, ka bērnu aprūpes iestāde var atļaut bērnam iestādē tikt ar personu vai nodot bērnu uz laiku šīs personas aprūpē, ja tai atbilstoši šā likuma [45.³ pantam](#) piešķirts viesģimenes statuss un bērnu aprūpes iestāde ir guvusi pārliecību, ka viesģimene sniegs šim bērnam nepieciešamo atbalstu un spēs atbilstoši bērna vajadzībām viņu aprūpēt un uzraudzīt.

Pārskata **3.4.1. apakšpunkta ailē** ierakstāma informācija par **viesģimenēm**, kurām ar bāriņtiesas (laulāto vai personas dzīvesvietas bāriņtiesas) lēmumu pārskata gadā **piešķirts viesģimenes statuss** atbilstoši [Bērnu tiesību aizsardzības likuma 45.³ pantā](#) noteiktajam.

Pārskata 3.4.1. apakšpunktā neuzskaita viesģimenes, kurām statuss piešķirts iepriekšējos gados un tās pārskata gadā tiek izvērtētas atbilstoši [Bērnu tiesību aizsardzības likuma 45.³ panta trešajā daļā](#) noteiktajam.

Piemēri

1. *Bāriņtiesa pārskata gadā pieņēmusi lēmumu par viesģimenes statusa piešķiršanu laulātajiem Jānim un Annai Bērziņiem. Pārskata veidlapas 3.4.1.apakšpunktā laulātie norādāmi kā viena ģimene, nevis 2 personas, ierakstot ciparu 1.*
2. *Bāriņtiesa pārskata gadā pieņēmusi lēmumu par viesģimenes statusa piešķiršanu personai Annai Bērziņai. Pārskata veidlapas 3.4.1.apakšpunktā Anna Bērziņa norādāma kā viena viesģimene.*

3.4. Viesģimeņu skaits pārskata gadā	Skaits
3.4.1. Viesģimeņu skaits, kurām ar bāriņtiesas lēmumu pārskata gadā piešķirts viesģimenes statuss, kopā	2

Ja bāriņtiesa viesģimenes statusu piešķirusi vienai laulāto ģimenei un vienai personai, tad pārskatā rakstāms kopējais viesģimeņu, nevis personu skaits

Aizbildņa ģimenē, audžuģimenē un aprūpes un rehabilitācijas institūcijā ievietotā bērna nodošana citas personas aprūpē ārvalstī

3.3.1., 3.3.1.1., 3.3.1.2., 3.3.1.3. apakšpunktu ailēs (datus aizpilda bāriņtiesa, kas lēmusi par bērna ārpusģimenes aprūpi) attiecīgi ierakstāma informācija skaitļos par aizbildnībā, audžuģimenē un institūcijā esošajiem bērniem, par kuriem bāriņtiesa pārskata gadā atbilstoši [Bērnu tiesību aizsardzības likuma 45.⁴ panta otrajā daļā](#) noteiktajam pieņēmusi lēmumu atzīt, ka bērna nodošana citas personas aprūpē **ārvalstī** atbilst bērna interesēm un persona spēs bērnu pienācīgi aprūpēt.

Vēršam uzmanību, ka atbilstoši 2010.gada 3.augusta [Ministru kabineta noteikumu Nr.721 „Kārtība, kādā bērni šķērso valsts robežu” 11.punktā](#) noteiktajam bārenis vai bez vecāku gādības palicis bērns, kurš ir Latvijas valstspiederīgais un kurš ievietots bērnu aprūpes iestādē vai nodots audžuģimenei, var izceļot no valsts:

1. patstāvīgi, uzrādot lēmumu par atļauju bērnam patstāvīgi izceļot no valsts;
2. pilnvarotās personas pavadībā, uzrādot lēmumu par atļauju bērnam izceļot no valsts šīs pilnvarotās personas pavadībā.

Lēmumu par atļauju bērnam patstāvīgi vai pilnvarotās personas pavadībā izceļot no valsts pieņem bāriņtiesa, ar kuras lēmumu bērns ievietots bērnu aprūpes iestādē vai nodots audžuģimenei.

Atbilstoši minētajam normatīvajam regulējumam **3.3.2.apakšpunktā** nepieciešams ierakstīt informāciju skaitļos par audžuģimenē un institūcijā ievietotajiem bērniem, par kuriem bāriņtiesa pārskata gadā pieņēmusi lēmumu par atļauju bērnam patstāvīgi vai pilnvarotās personas pavadībā izceļot no valsts.

3.3.1.apakšpunktā norādītajai skaitliskajai vērtībai jābūt vienādai ar 3.3.1.1, 3.3.1.2. un 3.3.1.3. apakšpunktos norādīto skaitļu summu.

Piemērs

3.3. Aizbildņa ģimenē, audžuģimenē un aprūpes un rehabilitācijas institūcijā ievietotā bērna nodošana citas personas aprūpē ārvalstī pārskata gadā	Skaits
3.3.1. Bērnu skaits kopā	17
3.3.1.1. no tā aizbildnībā esošo bērnu skaits, par kuriem bāriņtiesa atzinusi, ka bērna nodošana citas personas aprūpē ārvalstī atbilst bērna interesēm un persona spēs bērnu pienācīgi aprūpēt	2
3.3.1.2. no tā audžuģimenē esošo bērnu skaits, par kuriem bāriņtiesa atzinusi, ka bērna nodošana citas personas aprūpē ārvalstī atbilst bērna interesēm un persona spēs bērnu pienācīgi aprūpēt	12
3.3.1.3. no tā aprūpes un rehabilitācijas institūcijā esošo bērnu skaits, par kuriem bāriņtiesa atzinusi, ka bērna nodošana citas personas aprūpē ārvalstī atbilst bērna interesēm un persona spēs bērnu pienācīgi aprūpēt	3
3.3.2. Ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu skaits, par kuriem bāriņtiesa pieņēmusi lēmumu par atļauju bērnam izceļot no valsts, kopā	15

17

5.12. Pārskats par audžuģimeņu lietām

Audžuģimeņu kopējais skaits pārskata gada 31.decembrī

4.1. Audžuģimeņu kopējais skaits pārskata gada 31. decembrī	Skaits
4.1.1. Audžuģimeņu skaits, kurām ar bāriņtiesas lēmumu piešķirts audžuģimenes statuss, kopā	9
4.1.1.1. no tā audžuģimeņu skaits, kurās nav ievietoti bērni	1
4.1.1.2. no tā audžuģimeņu skaits, kurās pamatotu iemeslu dēļ nevar uzņemt bērnus, par ko rakstiski informēta bāriņtiesa	1

Visas audžuģimenes, kurām bāriņtiesa piešķirusi statusu

“Brīvas audžuģimenes” uz pārskata gada 31.decembri

4.1. punkta ailēs apkopojama informācija par **kopējo** audžuģimeņu skaitu pārskata gada 31.decembrī. Respektīvi, bāriņtiesai pārskata veidlapā jānorāda visas audžuģimenes, kurām ar audžuģimenes dzīvesvietas bāriņtiesas lēmumu piešķirts audžuģimenes statuss ne tikai pārskata gada ietvaros, bet arī iepriekšējos gados.

Audžuģimeņu skaits pārskata gadā

4.2. Audžuģimeņu skaits pārskata gadā	Skaits
4.2.1. Audžuģimeņu skaits, kurām ar bāriņtiesas lēmumu piešķirts audžuģimenes statuss, kopā	2
4.2.2. Audžuģimeņu skaits, kurām ar bāriņtiesas lēmumu atņemts audžuģimenes statuss, kopā	1
4.2.3. Audžuģimeņu skaits, kurām ar bāriņtiesas lēmumu izbeigts audžuģimenes statuss, kopā	1
4.2.4. Audžuģimeņu skaits, par kuru pārkāpumiem, pildot audžuģimenes pienākumus, bāriņtiesa pārskata gadā informējusi tiesībaizsardzības iestādes (piemēram, policiju, prokuratūru)	1

Pārskata gadā piešķirto
statusu skaits

Bāriņtiesu likuma
25.panta otrā daļa

Bāriņtiesu likuma
25.panta 2¹ daļa

4.2.1.apakšpunktā apkopojama informācija par audžuģimenēm, kurām ar audžuģimenes dzīvesvietas bāriņtiesas lēmumu audžuģimenes statuss piešķirts pārskata gadā. Minētajā ailē iekļaujama informācija arī par tām audžuģimenēm, kurām audžuģimenes statuss piešķirts pārskata gadā un tajā pašā gadā bāriņtiesa pieņēmusi lēmumu atņemt vai izbeigt statusu šai ģimenei.

Piemērs

Bāriņtiesa pārskata gada 12.martā pieņēmusi lēmumu par audžuģimenes statusa piešķiršanu laulātajiem. Pārskata gada 5.novembrī bāriņtiesa pieņēmusi lēmumu laulātajiem statusu atņemt. Datus par minēto ģimeni bāriņtiesa iekļaus 4.2.1. un 4.2.2. apakšpunktā

4.2.2. apakšpunktā ierakstāma informācija skaitļos par audžuģimenēm, kurām ar bāriņtiesas lēmumu pārskata gadā **atnemts** audžuģimenes statuss. Tās var būt audžuģimenes, kam statuss piešķirts gan pirms pārskata gada, gan pārskata gadā.

Tie ir gadījumi, kad bāriņtiesa pieņēmusi lēmumu atņemt audžuģimenes statusu, ja audžuģimene nepilda audžuģimenes pienākumus atbilstoši bērna interesēm (pieļauti bērnu tiesību pārkāpumi), audžuģimene nepamatoti atsakās no audžuģimenes pienākumu pildīšanas vai pēc bērna uzņemšanas nepamatoti atsakās no tālākās bērna aprūpes.

4.2.3. apakšpunktā ierakstāma informācija skaitļos par audžuģimenēm, kurām ar bāriņtiesas lēmumu pārskata gadā **izbeigts** audžuģimenes statuss. [Bāriņtiesu likuma 25.panta 2.¹ daļā](#) noteikts, ka bāriņtiesa lemj par audžuģimenes statusa izbeigšanu, ja audžuģimene pati ir izteikusi tādu vēlēšanos vai ir mainījušies tiesiskie apstākļi, kas bijuši par pamatu audžuģimenes statusa piešķiršanai un ietekmē audžuģimenes spēju turpmāk veikt audžuģimenes pienākumus. Tās var būt audžuģimenes, kam statuss piešķirts gan pirms pārskata gada, gan pārskata gadā.

4.2.4. apakšpunktā bāriņtiesa ieraksta informāciju skaitļos par audžuģimenēm, par kuru pārkāpumiem, pildot audžuģimenes pienākumus, bāriņtiesa **pārskata gadā informējusi tiesībaizsardzības iestādes** (piemēram, policiju, prokuratūru). Tās var būt audžuģimenes, kam statuss piešķirts gan pirms pārskata gada, gan pārskata gadā.

Piemērs

A audžuģimenei statuss piešķirts 2010.gada 15.maijā. Pārskata gadā bāriņtiesas rīcībā nonāca informācija par vardarbību pret audžuģimenē ievietotajiem bērniem. Bāriņtiesa, par iegūtajām ziņām attiecībā uz iespējamu vardarbību pret bērniem, informēja valsts policiju. Informācija par audžuģimeni iekļaujama pārskata 4.2.4. apakšpunktā.

5.13. Pārskats par adopcijas lietām

Personas atzīšana par adoptētāju pārskata gadā

5.1.1.apakšpunktā norādītajai skaitliskajai vērtībai jābūt vienādai ar 5.1.1.1. un 5.1.1.2. apakšpunktos norādīto skaitļu summu.

5.1. Pieņemtie lēmumi par personu atzīšanu par adoptētājiem un personu skaits, kuras pārskata gadā ar bāriņtiesas lēmumu atzītas par adoptētājiem	Skaits	
5.1.1. Pieņemto lēmumu skaits kopā	7	
5.1.1.1. no tiem lēmumu skaits, kuri pieņemti attiecībā uz personas atzīšanu par adoptētāju	4	}
5.1.1.2. no tiem lēmumu skaits, kuri pieņemti attiecībā uz laulāto atzīšanu par adoptētājiem	3	

7

5.1.2.apakšpunktā norādītajai skaitliskajai vērtībai jābūt vienādai ar 5.1.2.1. līdz 5.1.2.7. apakšpunktos norādīto skaitļu summu.

5.1.2. Personu skaits kopā	10	Rakstāms viss personu (nevis lēmumu) skaits, kuras atzītas par adoptētājiem
5.1.2.1. no tā personu (aizbildņu) skaits, kuras vēlējās adoptēt aizbildnībā esošu bērnu	1	Tad ja adoptētājs ir aizbildnis, bez laulātā un vēlas adoptēt savā aizbildnībā esošu bērnu.
tajā skaitā:		
sievietes	1	
vīrieši		Lēmums par laulāto atzīšanu par adoptētājiem, kuri vēlas adoptēt savā aizbildnībā esošu bērnu. Pārskatā rakstāms personu skaits – 2 personas (viena laulāto ģimene)
5.1.2.2. no tā laulāto (aizbildnis un tā laulātais) skaits, kuri vēlējās adoptēt aizbildnībā esošu bērnu	2	
5.1.2.3. no tā personu (audžuģimeņu) skaits, kuras vēlējās adoptēt audžuģimenē esošu bērnu	1	Tad ja audžuģimenes statuss piešķirts 1 personai un šī persona vēlas viena adoptēt savā audžuģimenē esošu bērnu
tajā skaitā:		
sievietes	1	
vīrieši		Tad ja audžuģimenē esošu bērnu vēlas adoptēt audžuģimene (laulātie) vai persona, kurai ir audžuģimenes statuss un viņa laulātais. Pārskatā rakstāms personu skaits - 2
5.1.2.4. no tā laulāto (audžuvecāki, audžuvecāks un tā laulātais) skaits, kuri vēlējās adoptēt audžuģimenē esošu bērnu	2	
5.1.2.5. no tā personu skaits, kuras vēlējās adoptēt ārpusģimenes aprūpē esošu bērnu	1	Persona, kura vēlas kļūt par adoptētāju ārpusģimenes aprūpē nodotam bērnam
tajā skaitā:		
sievietes	1	
vīrieši		Viena laulāto ģimene, kura vēlas adoptēt bērnu, kurš nodots ārpusģimenes aprūpē un ir adoptējams. Rakstāms personu, nevis ģimeņu skaits.
5.1.2.6. no tā laulāto skaits, kuri vēlējās adoptēt ārpusģimenes aprūpē esošu bērnu	2	
5.1.2.7. no tā personu skaits, kuras vēlējās adoptēt otra laulātā bērnu	1	Personas, kuras ir sava laulātā bērna adoptētāji
tajā skaitā:		
sievietes		
vīrieši	1	

5.1.2.apakšpunktā norādītajam personu skaitam ir jābūt atbilstošam 5.1.1. apakšpunktā norādīto lēmumu skaitam un dalījumam attiecībā uz lēmumiem par personu vai laulāto atzīšanu par adoptētājiem.

Piemērs

Iepriekš dotajā piemēra tabulā ir norādītas 10 personas adoptētāji. 4 personas, kuras vēlējas individuāli adoptēt bērnu un 6 personas, kuras bērna adopciju vēlas kā laulātie. Tātad bāriņtiesai attiecībā uz šīm personām ir pieņemti 7 bāriņtiesas lēmumi – 4 lēmumi ar kuriem 4 personas atzītas par adoptētājiem un 3 lēmumi, ar kuriem par adoptētājiem atzīti 3 laulāti pāri jeb 6 personas.

Bērnu skaits, par kuriem bāriņtiesa pārskata gadā pieņēmusi vai atcēlusi lēmumu par bērna adopciju uz ārvalstīm

Adopcijas kārtības 63.punktā noteikts, ka adopcija uz ārvalstīm pieļaujama, ja Latvijā nav iespējams nodrošināt adoptējamā bērna audzināšanu un pienācīgu aprūpi ģimenē un bāriņtiesa, ar kuras lēmumu bērns ievietots ārpusģimenes aprūpē, par to pieņēmusi attiecīgu lēmumu.

5.2.1.apakšpunkta ailēs apkopojama un ierakstāma informācija skaitļos par bērniem, par kuriem bāriņtiesa pārskata gadā pieņēmusi lēmumu **par bērna adopciju uz ārvalstīm**.

5.2.1.apakšpunktā norādītajai skaitliskajai vērtībai jābūt vienādei ar 5.2.1.1. un 5.2.1.2. apakšpunktos norādīto skaitļu summu.

Piemērs

5.2. Bērnu skaits, par kuriem bāriņtiesa pārskata gadā pieņēmusi vai atcēlusi lēmumu par bērna adopciju uz ārvalstīm (vecums gados)	Skaits
5.2.1. Bērnu skaits, par kuriem bāriņtiesa pieņēmusi lēmumu par bērna adopciju uz ārvalstīm, kopā	2
5.2.1.1. no tā bērnu skaits, kuri ievietoti audžuģimenē	0
5.2.1.2. no tā bērnu skaits, kuri ievietoti aprūpes un rehabilitācijas institūcijā	2

Savukārt dati par bērnu skaitu, par kuriem bāriņtiesa **atcēlusi** lēmumu par bērna adopciju uz ārvalstīm, atspoguļojami pārskata **5.2.2. apakšpunktā**.

5.2.2. Bērnu skaits, par kuriem bāriņtiesa atcēlusi lēmumu par bērna adopciju uz ārvalstīm, kopā	

Bērnu skaits, par kuriem bāriņtiesa pārskata gadā pieņēmusi lēmumu par to, ka adopcija ir bērna interesēs

Pārskata **5.3. punkta** attiecīgajās ailēs ierakstāma informācija skaitļos par bērniem, par kuriem bāriņtiesa pārskata gadā pieņēmusi lēmumu par to, ka adopcija ir bērna interesēs atbilstoši [Bāriņtiesu likuma 57.panta pirmās daļas 4.punktā, otrās daļas trešajā punktā un minētā panta trešajā daļā](#) noteiktajam, kā arī [Adopcijas kārtības 49.punktā](#) paredzētajam.

5.3.1.apakšpunktā norādītajai skaitliskajai vērtībai jābūt vienādai ar 5.3.1.1., 5.3.1.2., 5.3.1.3. un 5.3.1.4.apakšpunktos norādīto skaitļu summu.

Piemērs

5.3. Bērnu skaits, par kuriem bāriņtiesa pārskata gadā pieņēmusi lēmumu par to, ka adopcija ir bērna interesēs (vecums gados)	Skaits
5.3.1. Bērnu skaits kopā	4
5.3.1.1. no tā bērnu skaits, kuri ievietoti audžuģimenē	1
5.3.1.2. no tā bērnu skaits, kuri ievietoti aizbildņa ģimenē	1
5.3.1.3. no tā bērnu skaits, kuri ievietoti aprūpes un rehabilitācijas institūcijā	1
5.3.1.4. no tā bērnu skaits, kurus vēlējās adoptēt otrs laulātais	1

4

Bērnu skaits, par kuriem bāriņtiesa pārskata gadā pieņēmusi lēmumu par bērna nodošanu adoptētāja aprūpē vai aprūpes izbeigšanu

5.4.1.apakšpunktā nepieciešams iekļaut ziņas par bērniem, par kuriem bāriņtiesa pārskata gadā pieņēmusi lēmumu par bērna nodošanu adoptētāja aprūpē un uzraudzībā līdz adopcijas apstiprināšanai tiesā atbilstoši [Bāriņtiesu likuma 57.panta pirmās daļas 2.punktā un otrās daļas 1.punktā](#) noteiktajam, kā arī [Adopcijas kārtības 41.punktā](#) paredzētajam.

5.4.2.apakšpunkta ailēs apkopojama informācija par bērniem skaitļos, ja adoptētāji nav vērsušies tiesā ar pieteikumu par konkrēta bērna adopcijas apstiprināšanu un bāriņtiesa ir lēmusi par bērna uzturēšanās adoptētāja aprūpē izbeigšanu pārskata gadā. Tie ir gadījumi, kad, piemēram, adoptētājs bērna aprūpes laikā atsakās no bērna, vai arī bāriņtiesa secina, ka starp adoptētāju un bērnu nav izveidojies kontakts un ir pamats uzskatīt, ka pēc adopcijas neizveidosies patiesas vecāka un bērna attiecības.

5.4. Bērnu skaits, par kuriem bāriņtiesa pārskata gadā pieņēmusi lēmumu par bērna nodošanu adoptētāja aprūpē vai aprūpes izbeigšanu (vecums gados)	Skaits
5.4.1. Bērnu skaits, kuri nodoti adoptētāja aprūpē, kopā	
5.4.2. Bērnu skaits, kuru uzturēšanās adoptētāja aprūpē izbeigta, kopā	

5.14. Pārskats par aizgādību

Aizgādībā esošās personas un aizgādņi pārskata gada 31.decembrī

Pārskata veidlapas **6.1.1.apakšpunktā** ierakstāma apkopotā informācija par **visām aizgādībā esošām personām pārskata gada 31.decembrī**. Respektīvi, ierakstāmi dati par aizgādībā esošajām personām, kurām iecelts aizgādņis ne tikai pārskata gada ietvaros, bet arī iepriekšējos gados, ja bāriņtiesas lietvedībā esošā lieta joprojām ir aktīva.

6.1.1. Aizgādībā esošo personu skaits kopā	27

Personas, kurām aizgādņis iecelts gan pārskata gadā, gan iepriekšējos gados

6.1.2. apakšpunkta ailēs ierakstāma informācija par **visiem aizgādņiem** pārskata gada 31.decembrī, kas ar bāriņtiesas lēmumu **iecelti personām** ar ierobežotu rīcībspēju. Minētajās ailēs ierakstāmi dati par visām personām, attiecībā uz kurām lēmums pieņemts ne tikai pārskata gada ietvaros, bet arī iepriekšējos gados, ja bāriņtiesas lietvedībā esošā lieta joprojām ir aktīva.

6.1.2. apakšpunktā norādītajai skaitliskajai vērtībai jābūt vienādai ar 6.1.2.1. un 6.1.2.2. apakšpunktos norādīto skaitļu summu.

Piemērs

6.1.2. Personu skaits, kuras ar bāriņtiesas lēmumu ieceltas par aizgādņi personai ar ierobežotu rīcībspēju, kopā	25
6.1.2.1. no tā aizgādņu skaits, kuri ir personas ar ierobežotu rīcībspēju radinieki un laulātie	14
6.1.2.2. no tā citu personu skaits, kuras ieceltas par aizgādņi personai ar ierobežotu rīcībspēju	11

iecelti gan pārskata gadā, gan iepriekšējos gados

25

Savukārt **6.1.3.apakšpunktā** atspoguļojama informācija par **visiem aizgādņiem, kuri iecelti mantojumam vai prombūtnē esošas personas mantai** un uz pārskata gada 31.decembri joprojām pilda aizgādņa pienākumus.

Piemērs

6.1.3. Personu skaits, kuras ar bāriņtiesas lēmumu ieceltas par aizgādņi mantojumam vai prombūtnē esošas personas mantai, kopā	2

iecelti gan pārskata gadā, gan iepriekšējos gados

Vēršam uzmanību, ka **6.1.2. un 6.1.3.apakšailēs** iekļaujami dati arī par pagaidu aizgādņiem un līdzgādņiem. Minētajās ailēs nav iekļaujami dati par sevišķajiem aizgādņiem, kurus bāriņtiesa iecēlusi kādai atsevišķai darbībai personu ar ierobežotu rīcībspēju interešu aizsardzībai.

Aizgādnībā esošās personas un aizgādņi pārskata gadā

6.2.1.apakšpunktā nepieciešams ierakstīt informāciju par personu ar ierobežotu rīcībspēju skaitu, kurām ar bāriņtiesas lēmumu aizgādņi iecelti pārskata gadā.

6.2.2.apakšpunktā nepieciešams ierakstīt informāciju par personām, kuras ar bāriņtiesas lēmumu ieceltas par aizgādni personai ar ierobežotu rīcībspēju pārskata gadā.

6.2.2. apakšpunktā norādītajai skaitliskajai vērtībai jābūt vienādai ar 6.2.2.1. un 6.2.2.2. apakšpunktos norādīto skaitļu summu.

Piemērs

6.2.1. Personu ar ierobežotu rīcībspēju skaits, kurām ar bāriņtiesas lēmumu iecelti aizgādņi, kopā	3	Personas, kurām pārskata gadā iecelts aizgādņis
6.2.2. Personu skaits, kuras ar bāriņtiesas lēmumu ieceltas par aizgādni personai ar ierobežotu rīcībspēju, kopā	3	
6.2.2.1. no tā aizgādņu skaits, kuri ir personas ar ierobežotu rīcībspēju radnieki un laulātie	1	3
6.2.2.2. no tā citu personu skaits, kuras ieceltas par aizgādni personai ar ierobežotu rīcībspēju	2	

Vēršam uzmanību, ka minētajos apakšpunktos iekļaujami dati gan par aizgādņiem un personām ar ierobežotu rīcībspēju, ja aizgādņi personai ar ierobežotu rīcībspēju pārskata gadā tiek iecelti pirmreizēji, gan dati par aizgādņiem un personām ar ierobežotu rīcībspēju, ja bāriņtiesa saskaņā ar [Bāriņtiesu likuma 40.panta piektajā daļā](#) noteikto pārskata gadā iecēlusi personai ar ierobežotu rīcībspēju citu aizgādni.

Piemēri

1. Pārskata gada 5.maijā personai ar ierobežotu rīcībspēju A pirmreizēji iecelts aizgādņi B. Datus par personu ar ierobežotu rīcībspēju A iekļauj 6.2.1.apakšpunktā, datus par aizgādni B attiecīgi iekļauj 6.2.2.apakšpunktā.
2. 2017.gada 12.maijā bāriņtiesa personai ar ierobežotu rīcībspēju A pirmreizēji iecēlusi aizgādni B. Pārskata gada 5.septembrī bāriņtiesa šo aizgādni atcēlusi no aizgādņa pienākumu pildīšanas, jo konstatēti pārkāpumi aizgādņa darbībā un iecēlusi personai ar ierobežotu rīcībspēju citu aizgādni C. Datus par personu ar ierobežotu rīcībspēju A iekļauj 6.2.1.apakšpunktā, datus par aizgādni C attiecīgi iekļauj 6.2.2.apakšpunktā.

6.2.3.apakšpunktā nepieciešams ierakstīt informāciju par personām, kuras ar bāriņtiesas lēmumu ieceltas par aizgādni mantojumam vai prombūtnē esošas personas mantai pārskata gadā.

6.2.3. Personu skaits, kuras ar bāriņtiesas lēmumu ieceltas par aizgādni mantojumam vai prombūtnē esošas personas mantai, kopā	

Aizgādņu atcelšana un atlaišana pārskata gadā

6.2.4.apakšpunktā nepieciešams norādīt informāciju par aizgādņiem, kuri pārskata gadā ar bāriņtiesas lēmumu atcelti no aizgādņa pienākumu pildīšanas atbilstoši [Bāriņtiesu likuma 42.panta pirmās daļas 3.punktā](#) noteiktajam. Tie ir gadījumi, kad bāriņtiesa konstatējusi aizgādībā esošas personas interesēm neizdevīga aizgādņa darbību, respektīvi, aizgādņa darbībā konstatēti pārkāpumi.

6.2.4.apakšpunktā norādītajai skaitliskajai vērtībai jābūt vienādei ar 6.2.4.1., 6.2.4.2. un 6.2.4.3. apakšpunktos norādīto skaitļu summu.

Piemērs

6.2.4. Aizgādņu skaits, kuri pārskata gadā ar bāriņtiesas lēmumu atcelti no pienākumu pildīšanas nolaidīgas rīcības vai citu iemeslu dēļ, kopā	2	Aizgādņi, kuri atcelti pārkāpumu dēļ
6.2.4.1. no tā aizgādņu skaits, kuri ir personas ar ierobežotu rīcībspēju radinieki un laulātie	1	
6.2.4.2. no tā citu personu skaits, kuras ieceltas par aizgādni personai ar ierobežotu rīcībspēju	0	
6.2.4.3. no tā aizgādņi mantojumam vai prombūtnē esošas personas mantai	1	

2

Pārskata **6.2.4.4. apakšpunktā** norādāma informācija par tām personām, kuras iekļautas pārskata 6.2.4. apakšpunktā (atceltas no pienākumu pildīšanas) un par kuru pārkāpumiem bāriņtiesa informējusi tiesībaizsardzības iestādes. Punktā 6.2.4.4. iekļautā skaitliskā vērtība nevar būt lielāka kā pārskata 6.2.4.apakšpunktā norādītais skaits.

Piemērs

6.2.4.4. no tā personu skaits, par kuru pārkāpumiem, pildot aizgādņa pienākumus, bāriņtiesa informējusi tiesībaizsardzības iestādes (piemēram, policiju, prokuratūru)	1	No pārskata 6.2.4. apakšpunktā norādītā personu skaita

Pārskata **6.2.5. apakšpunkts** atspoguļo datus par aizgādņiem, kuri atbrīvoti no aizgādņa pienākumu pildīšanas [Bāriņtiesu likuma 43.panta pirmajā daļā](#) noteiktajos gadījumos.

6.2.5.apakšpunktā norādītajai skaitliskajai vērtībai jābūt vienādei ar 6.2.5.1., 6.2.5.2. un 6.2.5.3. apakšpunktos norādīto skaitļu summu.

Piemērs

6.2.5. Aizgādņu skaits, kuri pārskata gadā ar bāriņtiesas lēmumu atlaisti vai atbrīvoti no pienākumu pildīšanas, kopā	5	Likumisku iemeslu dēļ atbrīvoti no aizgādņu pienākumu pildīšanas
6.2.5.1. no tā aizgādņu skaits, kuri ir personas ar ierobežotu rīcībspēju radinieki un laulātie	2	
6.2.5.2. no tā citu personu skaits, kuras ieceltas par aizgādni personai ar ierobežotu rīcībspēju:	1	
6.2.5.3. no tā aizgādņi mantojumam vai prombūtnē esošas personas mantai	2	

5

Ārvalstu aizgādības lietas pārņemšana

6.2.6.apakšpunktā iekļaujama informācija par personām ar ierobežotu rīcībspēju, attiecībā uz kurām bāriņtiesa atbilstoši [Bāriņtiesu likuma 27.panta otrajā daļā](#) noteiktajam **lēmusi par ārvalsts aizgādības lietas pārņemšanu**, ja ārvalsts kompetentā aizgādības iestāde ir iecēlusi aizgādni un lūgusi pārņemt aizgādības lietu.

6.2.6. Personu skaits, kurām aizgādība nodibināta ārvalstī un bāriņtiesa lēmusi par ārvalsts aizgādības lietas pārņemšanu, kopā	

5.15. Pārskats par nepilngadīgas personas bez pavadības (trešās valsts valstspiederīgie vai bezvalstnieki) lietām

Pārskata septītā sadaļa apkopo informāciju par gadījumiem, kad bāriņtiesa bijusi iesaistīta nepilngadīgas personas bez pavadības tiesību un interešu aizsardzības nodrošināšanā.

Pārskata **7.1.1. apakšpunktā** apkopojama informācija par **nepilngadīgo bez pavadības** skaitu kopā

7.1.1. Nepilngadīgo personu bez pavadības (turpmāk – nepilngadīga persona) skaits kopā	2	Skaitis uz pārskata gada 31.decembri

Pārskata **7.1.2. apakšpunktā** apkopoti dati par **nepilngadīgo personu skaits, kuras nav lūgušas starptautisko aizsardzību Latvijā** un to ārpusģimenes aprūpi pārskata gada 31.decembrī.

7.1.2. apakšpunktā norādītajai skaitliskajai vērtībai jābūt vienādai ar 7.1.2.1., 7.1.2.2. un 7.1.2.3. apakšpunktos norādīto skaitļu summu.

Piemērs

7.1.2. Nepilngadīgo personu skaits, kuras nav lūgušas starptautisko aizsardzību Latvijā, kopā	4
7.1.2.1. no tā nepilngadīgo personu skaits, kuras ievietotas audžuģimenē	2
7.1.2.2. no tā nepilngadīgo personu skaits, kuras ievietotas aizbildņa ģimenē	1
7.1.2.3. no tā nepilngadīgo personu skaits, kuras ievietotas aprūpes un rehabilitācijas institūcijā	1

4

Pārskata **7.1.3. apakšpunkta** ailēs apkopojama informācija par **nepilngadīgo patvēruma meklētāju skaitu**, kam nodrošināta ārpusģimenes aprūpe.

7.1.3. apakšpunktā norādītajai skaitliskajai vērtībai jābūt vienādai ar 7.1.3.1., 7.1.3.2. un 7.1.3.3. apakšpunktos norādīto skaitļu summu.

Piemērs

7.1.3. Patvēruma meklētāju skaits kopā	3
7.1.3.1. no tā patvēruma meklētāju skaits, kuri ievietoti audžuģimenē	1
7.1.3.2. no tā patvēruma meklētāju skaits, kuri ievietoti aizbildņa ģimenē	1
7.1.3.3. no tā patvēruma meklētāju skaits, kuri ievietoti aprūpes un rehabilitācijas institūcijā	1

3

Pārskata **7.1.4. apakšpunkta** ailēs apkopojama informācija par **nepilngadīgo personu, kuram piešķirts bēgļa statuss, skaitu**, kam nodrošināta ārpusģimenes aprūpe.

7.1.4. apakšpunktā norādītajai skaitliskajai vērtībai jābūt vienādai ar 7.1.4.1., 7.1.4.2. un 7.1.4.3. apakšpunktos norādīto skaitļu summu.

Piemērs

7.1.4. Nepilngadīgo personu skaits, kurām piešķirts bēgļa statuss, kopā	2
7.1.4.1. no tā nepilngadīgo personu skaits, kuras ievietotas audžuģimenē	1
7.1.4.2. no tā nepilngadīgo personu skaits, kuras ievietotas aizbildņa ģimenē	0
7.1.4.3. no tā nepilngadīgo personu skaits, kuras ievietotas aprūpes un rehabilitācijas institūcijā	1

2

Pārskata **7.1.5. apakšpunkta** ailēs apkopojama informācija par **nepilngadīgo personu, kuram piešķirts alternatīvais statuss, skaitu**, kam nodrošināta ārpusģimenes aprūpe.

7.1.5. apakšpunktā norādītajai skaitliskajai vērtībai jābūt vienādai ar 7.1.5.1., 7.1.5.2. un 7.1.5.3. apakšpunktos norādīto skaitļu summu.

Piemērs

7.1.5. Nepilngadīgo personu skaits, kurām piešķirts alternatīvais statuss, kopā	1	}	1
7.1.5.1. no tā nepilngadīgo personu skaits, kuras ievietotas audžuģimenē	0		
7.1.5.2. no tā nepilngadīgo personu skaits, kuras ievietotas aizbildņa ģimenē	0		
7.1.5.3. no tā nepilngadīgo personu skaits, kuras ievietotas aprūpes un rehabilitācijas institūcijā	1		

Pārskata **7.1.6. apakšpunkta** ailēs apkopojama informācija par **nepilngadīgo personu, kurām atteikta starptautiskā aizsardzība Latvijā, skaitu**, un kurām nodrošināta ārpusģimenes aprūpe.

7.1.6. apakšpunktā norādītajai skaitliskajai vērtībai jābūt vienādai ar 7.1.6.1., 7.1.6.2. un 7.1.6.3. apakšpunktos norādīto skaitļu summu.

Piemērs

7.1.6. Nepilngadīgo personu skaits, kurām atteikta starptautiskā aizsardzība Latvijā, kopā	1	}	1
7.1.6.1. no tā nepilngadīgo personu skaits, kuras ievietotas audžuģimenē	0		
7.1.6.2. no tā nepilngadīgo personu skaits, kuras ievietotas aizbildņa ģimenē	0		
7.1.6.3. no tā nepilngadīgo personu skaits, kuras ievietotas aprūpes un rehabilitācijas institūcijā	1		

Pārskata **7.1.7. apakšpunkta** ailēs apkopojama informācija par nepilngadīgo personu skaitu, kurām pārskata gadā izbeigta ārpusģimenes aprūpe.

7.1.7. apakšpunktā norādītajai skaitliskajai vērtībai jābūt vienādai ar 7.1.7.1., 7.1.7.2., 7.1.7.3. un 7.1.7.4. apakšpunktos norādīto skaitļu summu.

Piemērs

7.1.7. Nepilngadīgo personu skaits, kurām izbeigta ārpusģimenes aprūpe, kopā	6	}	1
7.1.7.1. no tā nepilngadīgo personu skaits, kuras sasniegušas pilngadību	2		
7.1.7.2. no tā nepilngadīgo personu skaits, kuras deportētas no Latvijas	2		
7.1.7.3. no tā nepilngadīgo personu skaits, kuras pazudušas bez vēsts	1		
7.1.7.4. no tā nepilngadīgo personu skaits, kuras atgriezušās ģimenē	1		

5.16. Pārskats par citām bāriņtiesā izskatītajām lietām un pieņemtajiem lēmumiem pārskata gadā

Pārskata **8.1.-8.7. apakšpunkti** atspoguļo informāciju par bāriņtiesu pieņemtajiem lēmumiem vai darbībām, ko bāriņtiesa pieņēmusi vai veikusi bērna personisko interešu aizstāvībai.

8.1. Bērnu skaits , par kuriem bāriņtiesa pieņēmusi lēmumu par bērna vārda, uzvārda vai tautības ierakstu , kopā	Bāriņtiesu likuma 19.panta pirmā daļa
8.2. Bērnu skaits , par kuriem pēc tiesas pieprasījuma bāriņtiesa devusi atzinumu par bērna aizgādības tiesību noteikšanu un saskarsmes tiesības izmantošanas kārtību , kopā	Bāriņtiesu likuma 50.pants
8.3. Bērnu skaits , par kuriem bāriņtiesa pieņēmusi lēmumu par valsts sociālo pabalstu , apgādnieka zaudējuma pensijas un atbalsta ar celiakiju slimiem bērniem, kuriem nav noteikta invaliditāte, izmaksāšanu personai, kura faktiski audzina bērnu, vai izmaksāšanu pašam bērnam , ja viņš sasniedzis 15 gadu vecumu, kopā	Bāriņtiesu likuma 18.panta 4.un 5.punkts, Valsts sociālo pabalstu likuma 16.panta trešā daļa
8.4. Nepilngadīgo personu skaits , par kurām bāriņtiesa pieņēmusi lēmumu par atļaujas došanu stāties laulībā pirms 18 gadu vecuma sasniegšanas, kopā	Bāriņtiesu likuma 18.panta 1.punkts
8.5. Bērnu skaits , par kuriem bāriņtiesa pieņēmusi lēmumu par pilngadības piešķiršanu pirms 18 gadu vecuma sasniegšanas , kopā	Bāriņtiesu likuma 18.panta 2.punkts
8.6. Bērnu skaits , kuri nosūtīti konsultācijas saņemšanai pie ģimenes ārsta, psihologa vai cita speciālista, kopā	Bāriņtiesu likuma 18.panta 3.punkts
8.8. Pieņemto lēmumu skaits par nepilngadīgo bērnu un personu ar ierobežotu rīcībspēju mantisko interešu nodrošināšanu vai aizstāvību kopā	Bāriņtiesu likuma 21.pants

Pārskata **8.7. apakšpunkts** apkopo informāciju par **bāriņtiesas iesniegtajiem** lūgumiem tiesai par **pagaidu aizsardzības nodrošināšanu pret vardarbību** bērna interesēs.

8.7. apakšpunktā norādītajai skaitliskajai vērtībai jābūt vienādei ar **8.7.1. – 8.7.6.** apakšpunktos norādīto skaitļu summu.

Piemērs

8.7. Pieteikumu skaits , ko bērna interesēs iesniegusi bāriņtiesa ar lūgumu tiesai nodrošināt pagaidu aizsardzību pret vardarbību, kopā	9
8.7.1. ja konstatēta fiziska vardarbība	2
8.7.2. ja konstatēta seksuāla vardarbība	1
8.7.3. ja konstatēta psiholoģiska vardarbība	0
8.7.4. ja konstatēta ekonomiska vardarbība	0
8.7.5. ja konstatēta vardarbīga kontrole	1
8.7.6. ja konstatēta vairāku veidu vardarbība	5

9

Pārskats par bāriņtiesas pieņemto lēmumu skaitu

Pārskata **8.9.apakšpunktā** rakstāma informācija par **bāriņtiesas pieņemtajiem lēmumiem**. Minētajā ailē apkopojama un ierakstāma informācija par visiem pārskata gadā bāriņtiesā pieņemtajiem lēmumiem, tajā skaitā par vienpersoniski pieņemtajiem lēmumiem un bāriņtiesas sniegtajiem atzinumiem, kas sniegti pēc tiesas pieprasījuma. Tāpat šajā apakšpunktā nepieciešams norādīt lēmumus par kļūdas labojumu veikšanu, kas pieņemti saskaņā ar [Administratīvā procesa likuma 72.pantā](#) noteikto.

Vienlaikus paskaidrojam, ka **8.9. apakšpunktā** bāriņtiesai nav jānorāda dati par bāriņtiesā pieņemtajiem procesuālajiem lēmumiem, ar kuriem izskatāmā lieta bāriņtiesā netiek izskatīta pēc būtības, un kuri noformēti vēstules veidā. Piemēram, lēmums par administratīvā akta izdošanas termiņa pagarināšanu, atteikums izdot administratīvo aktu saīsinātā termiņā, atteikums nomainīt bāriņtiesas darbinieku, kurš piedalās lietas sagatavošanā u.c.

8.9.1. apakšpunktā norādītajai skaitliskajai vērtībai jābūt vienādei ar **8.9.1.1. – 8.9.1.4.** apakšpunktos norādīto skaitļu summu.

Piemērs

8.9. Pieņemto lēmumu skaits kopā	20
8.9.1. no tā vienpersoniski pieņemto lēmumu skaits	6
8.9.1.1. tajā skaitā lēmumu skaits par bērna aizgādības tiesību pārtraukšanu vecākiem	2
8.9.1.2. tajā skaitā lēmumu skaits par bērna izņemšanu no aizbildņa aprūpes un aizbildņa atstādināšanu no pienākumu pildīšanas	1
8.9.1.3. tajā skaitā lēmumu skaits par bērna izņemšanu no audžuģimenes aprūpes un audžuģimenes atstādināšanu no pienākumu pildīšanas	2
8.9.1.4. tajā skaitā lēmumu skaits par bērna obligāto ārstēšanu vai sociālās rehabilitācijas saņemšanu	1

Visi pārskata gadā pieņemtie bāriņtiesas lēmumi

Vienpersonisko lēmumu skaits, kas pieņemti pārskata gadā

VIENPERSONISKIE lēmumi par aizgādības tiesību pārtraukšanu

VIENPERSONISKIE lēmumi par bērna izņemšanu no aizbildņa ģimenes un aizbildņa atstādināšanu no pienākumu pildīšanas

VIENPERSONISKIE lēmumi bērna izņemšanu no audžuģimenes un audžuģimenes atstādināšanu no pienākumu pildīšanas

VIENPERSONISKIE lēmumi par bērna obligātu ārstēšanu vai sociālās rehabilitācijas saņemšanu

8.10. apakšpunktā bāriņtiesa norāda bāriņtiesas lietvedībā esošo lietu kopējo skaitu pārskata gada 31.decembrī. Tās ir visas aktīvās lietas, ja lietas nav nodotas bāriņtiesas arhīvā ilgstošā glabāšanā.

8.11.apakšpunktā bāriņtiesām nepieciešams norādīt pārskata gadā ierosināto lietu skaitu.

8.10. Bāriņtiesas lietvedībā esošo lietu kopējais skaits pārskata gada 31. decembrī, ja lietas nav nodotas arhīvā, kopā	
8.11. Pārskata gadā ierosināto lietu skaits bāriņtiesā kopā	

5.17. Ziņas par bāriņtiesas lēmumu un faktiskās rīcības pārsūdzēšanu pārskata gadā

Pārskata **9.1.apakšpunktā** norādāma informācija par bāriņtiesas lēmumiem, kuri pārskata gadā pārsūdzēti Administratīvajā rajona tiesā.

Pārskata **9.2.apakšpunktā** iekļaujamās ziņas par bāriņtiesas faktiskās rīcības pārsūdzības gadījumiem pārskata gada ietvaros.

Ierakstot datus minēto apakšpunktu ailēs, jāņem vērā, ka ziņas par bāriņtiesas lēmumu un faktiskās rīcības pārsūdzības gadījumiem pārskata gadā atspoguļojama arī tad, ja bāriņtiesā saņemta informācija par bāriņtiesas lēmuma vai faktiskās rīcības pārsūdzību tiesā, bet tiesa pārskata gada ietvaros lietu vēl nav izskatījusi. Šādā gadījumā nepieciešams norādīt tikai bāriņtiesas lēmumu un faktiskās rīcības pārsūdzību skaitu, nenorādot datus par to, vai lēmums atstāts spēkā vai atcelts, vai attiecībā uz faktiskās rīcības pārsūdzības gadījumiem pieņemts bāriņtiesai labvēlīgs vai nelabvēlīgs tiesas spriedums.

Pārskata veidlapā nav jānorāda dati par pārsūdzētajiem lēmumiem vai faktiskās rīcības pārsūdzības gadījumiem, ja informācija par pārsūdzību saņemta iepriekšējā gadā, bet pārskata gadā pieņemts tiesas spriedums.

Piemēri

- 1. Bāriņtiesa pārskata gadā saņēmusi informāciju, ka tās lēmums par aizgādības tiesību pārtraukšanu A.Bērziņai pārsūdzēts tiesā. Pārskata gadā tiesa lēmuma pārsūdzību nav izskatījusi. Ziņas par pārsūdzību tiek atspoguļotas pārskata gada 9.1.1.apakšpunktā, ar norādi, ka lietas izskatīšana nav pabeigta.*
- 2. Pārskata gadā tiesā tiek izskatīta lieta, kura tiesā tika ierosināta iepriekšējā gadā. Ziņas par tiesas spriedumu bāriņtiesa atspoguļo pārskata 9.3. apakšpunktā*

9.1. apakšpunktā norādītajai skaitliskajai vērtībai jābūt vienādai ar **9.1.1.–9.1.7.** apakšpunktos norādīto skaitļu summu.

Piemērs

9.1. Bāriņtiesas lēmumu skaits, kuri pārsūdzēti tiesā , kopā	2
9.1.1. no tiem lēmumu skaits par bērna aizgādības tiesību pārtraukšanu un pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošanu vecākiem	1
9.1.2. no tiem lēmumu skaits par aizbildņa iecelšanu	0
9.1.3. no tiem lēmumu skaits par aizbildņa atlaišanu vai atcelšanu no pienākumu pildīšanas	0
9.1.4. no tiem lēmumu skaits par bērna mantas pārvaldīšanu	1
9.1.5. no tiem lēmumu skaits par aizgādņa iecelšanu personai	0
9.1.6. no tiem lēmumu skaits par aizgādņa iecelšanu mantojumam	0
9.1.7. no tiem lēmumi citos jautājumos	0

2

9.2. apakšpunktā norādāmi bāriņtiesas faktiskās rīcības pārsūdzības gadījumi. Ņemot vērā to, ka pārskatā nav iekļauta sadaļa par to pārsūdzību skaitu, kurās vēl nav pieņemts tiesas spriedums, 9.2. apakšpunktā norādītā skaitliskā vērtība **var nesakrist** ar 9.2.1. un 9.2.2. apakšpunktos norādīto skaitļu summu.

Piemērs

9.2. Bāriņtiesas faktiskās rīcības pārsūdzības gadījumi kopā	2
9.2.1. no tiem pārsūdzību skaits, attiecībā uz kurām pieņemts bāriņtiesai labvēlīgs tiesas spriedums	1
9.2.2. no tiem pārsūdzību skaits, attiecībā uz kurām pieņemts bāriņtiesai nelabvēlīgs tiesas spriedums	0

9.3. apakšpunktā norādītajai skaitliskajai vērtībai **jābūt vienādai** ar **9.3.1. – 9.3.2.** apakšpunktos norādīto skaitļu summu.

Piemērs

9.3. Bāriņtiesas lēmumu skaits, kuri pārsūdzēti iepriekšējā laikposmā un par kuriem tiesas spriedums stāties spēkā pārskata gadā, kopā	3	
tajā skaitā:		
atstāti spēkā	2	} 3
Atcelti	1	